The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St.,
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena,
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill.,
60104, U. S. A.

SATURDAY, DECEMBER 8, 1965

LATVIJA AMERIKĀ

98. N-RS. TRESDIENA, 1965. GADA 8. DECEMBRIS 15. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Nujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave, Bellwood, Ill., 60104, U. S. A
tālrunis 544-4278

Jauns toņis vēstures viltošanā

No Maskavas žēlastības izrau- dzītājiem okupētās Latvijas vēs- tures rakstītājiem jau no laika gala bijušas lielas un nepatīka- mas grūtības ar tā Latvijas vēs- tures posma izskaidrošanu, kas sākās 1940. gada 17. jūnijā. Ne- daudz dienu laikā notikumi, kas skāra Latvijas tiesisko un terri- toriālo stāvokli, mainījās tik kra- si, ka visi mēģinājumi norises gi maz, un ar šo faktu jau pieti- pamatot kā organiskas attīstības ka, lai vēstures priekšā būtu at- sekas jau no paša sākuma bija taisnota un izskaidrota Pad. sa- padoti neveiksmei, katrs izskaid- rojums nelikās nedz ticams, nedz loģisks. No vienas puses — gadu desmitu mierīga un darbīga Lat- vijas pilsoņu dzīve pašu pārval- dītā territorijā, zem pašu latvie- šu valdības, ar saviem likumiem, normālām attieksmēm ar ārval- stīm (Padomju savienību ieskai- tot), savu naudu un likumu ko- dekiem. Vesela virkne starpval- stisku līgumu regulēja Latvijas attieksmes ar citām suverēnām valstīm, rinda ārzemju diplomātu nāca un gāja ar svinīgiem akredi- tēšanās papīriem pie Latvijas valsts prezidenta. Latvijas pilso- ņi ar ārzemju pasi un starptau- tiskajā valūtas tirgū „cietu" latu kabatā brīvi varēja braukāt pa visu pasauli (Pad. savienību ie- skaitot) un savādā kārtā šie ce- lotāji bez kaut kādiem spaidiem ja- atkal brīvi atgriezās savas tēvi- jas robežās, arī no visu brīvību sas „paradīzes" sārkanās Krievijas. Un nu pēkšņi nāca 1940. gada 17. jūnijs, un dienas pēc tā, kad Lat- vijas territoriju pārpludināja svešs karaspēks, Rīgas tumšāka- jos kaktos sāka valdīt Maskavas Višinskis, valdība demisionēja, li- kumi atceļi; dažu stundu laikā jaunu, izveidojās aina it kā brīvās un su- verēnās Latvijas valsts nemaz nav bijis. Situācija kļūst vēl ne- caurredzamāka, ja pie rokas ga- dās Pad. savienības ziņu aģentū- ras TASS 17. jūnijā publicēts ofi- ciāls Pad. savienības paziņojums Maskavā akreditētajam brīvās ņu ripošanu. Šī atvēziena rezul- Latvijas sūtnim Kociņam, kurā tātā radās vesela rinda jaunu nodrošināt padomju karaspēka šā laikā meklējot zinātniskus iz- daļu brīvu ielaišanu Latvijas ter- skaidrojumus pārmaiņām, kas ritorijā, lai tās novietotu Latvi- skārušas Latviju 1940. gadā. Sā- jas svarīgākajos centros."

Šāda ir apmēram situācija, ku- ras priekšā nu atrodas komūnis- tu līnijai uzticīgs vēsturnieks, kam, kā jau mācītam historijas rakstītājam pienākas, visas šīs norises jāsaved organiskā secībā, jāmotivē ricības, jāizskaidro cē- loņi u. t. t. Šovasar, kad Rīgā no- risinājās jandaliņš ap Latvijas okupācijas 25. gadadienas svinē- šanu, kurā muti palaida viens no Maskavas dižākajiem kollek- tivas vadības eksemplāriem — Kosigins, varējām arī lielos vil- cienos gūt pārskatu, kā ar vēs- turiskajām norisēm pirms 25 ga- diem mēģina tikt galā vēstur- nieks, kas uzticīgi un paklausīgi mēģina izlocīt ceļus pēc Maska- vas galvenā vēstures institūta pūs- tas stabulītes.

Pārlapojot materiālu, kas par šiem jautājumiem atrodas mūsu ricībā, jāliecina, ka sarkanajam vēsturniekam visus apritējušos 25 gadus klājies kā tam naīvajam vientiesim, kas savu dzīves gā- rību raksturojis teikumā: „Jo dziļāk mežā, jo vairāk malkas". Kā lai izskaidro un ved pie ko- pēja saucēja visas tās pretruņī- gās liecības, kas dod izziņu par Pad. savienības iesoļošanu Latvi- jā? Protams, Staļina laikā grūti- bas nebija tik lielas, jo neviens par notikušajiem faktiem nekā- da izskaidrojuma neprasīja, nedz arī atļāva neērtiem jautājumiem pieskarties. Ja kāds to tomēr mē- ģināja, tad ātri nokļuva vergu nometnē, lai tur pārdrošā ziņkā- re apklustu uz visiem laikiem. Fats Staļins, citā sakarībā jautā- jot: „Cik pāvestam ir diviziju?", bitā sekos astronauti Širra un Mam no tās pašas platformas.

Arī vēsturniekam nevar šādas pārmaiņas paiet garām; visas parādības un pagātnes norises nu jāsaved organiskā secībā, jāmotivē ricības, jāizskaidro cēloņi u. t. t. Apjukums iestājās arī jubileju terminos, cēlās balsis, ka sociālistiskās re- publikas pastāvēšanas gadu skaits jāsāk rēķināt ar 1919. ga- du, kad pirmoreiz un īslaicīgi Lat- vijā pastāvēja padomju režīms. Tātad, par nebijušiem uzskatīt neatkarīgās Latvijas laikus. Bei- gās nosprieda, ka Latvijas pa- domju republikas dzimšana jā- sāk skaitīt un svinēt ar 1940. ga- da notikumiem. Šāds pieņēmums nekādā ziņā nebija īsti laimīgs, jo nu radās jautājums, pamatot ņu. Šāda vēstures viltošana kal- notikušās pārmaiņas, arī — kas tad Latvijas territorijā „valdīja" pirms 1940. gada? Attīstījās do- ma akceptēt Latvijas brīvvalsts laikus, gan, protams, ar negantu vilcis robežas, kuŗās it ērti un buržuazijas virskundzību un — mas vēsturnieks. Piemēro- kā gan citādi — ar milzīgu kal- jot šo klišeju 17. jūnija pārvērtī-ošanas prieku ārvalstu kapitā- jumu: „Cik diviziju bija Lat- lam un imperiālismam. Komūnis- vijas valstij?" Protams, Latvijai tiski nu rakstīja, ka lielumlielā lat- kā mazai un galvenokārt miermī- viešu tautas daļa šādu valdīšanas ligai valstij diviziju bija ārkārtī- iekārtu neatzina, visu laiku spa- vienības diviziju iesoļošana Lat- rīgi un neganti pretodamās savas vijas territorijā. Visa gudrība ne- brīvas valsts idejai. Šajā laikā ci- vijas territorijā. Visa gudrība ne- nities gribēšana bija tik liela, ka gadu pārprotami un skaidri bija pa- „buržuazisko" Latviju nepameta redzams, ka Latvijas vēstures priekšā būtu at- neviens kuģelis, ne zvejnieku lai- cētajā paziņojumā: „Bez kavēša- va, lai dotos politiskā bēgļībā nās nodrošināt padomju karaspēka uz Zviedriju vai kurp citur. Atpa- territorijā, zem pašu latviešu kal atgriezās arī visi tūristi un valdības, ar saviem likumiem, spēka daļu brīvu ielaišanu Latvi- jūrnieki, kaut nevienam no vi- jas territorijā." ņiem nebūtu ne mazākās grūti- bas meklēt patvērumu ārzemēs vai taisnā līnijā doties uz Pad. savienību. Padomju vēsturnieks šādai situācijai atradis trāpīgu apzīmējumu — „nobriedusi revo- lūcionāra situācija".

Bet viss plūst. Un arī Staļins, par spīti savu nekrietnību nemir- stībai, tuvu draugu pabikstīts, bi- jot sarkastītājs A. Drizulis ar šo ar Latvijas vēsturi dīda komūnistis- kais vēsturnieks. Šis jēdziens uz- peldēja jau 1956. gadā izdotajā „Latvijas PSR vēsturē". Nodaļas terminu rīkojās vēl ļoti uzmanī- gi, teikdams, ka „iestājās revo- lūcionāra situācija" un šo „iestā- šanās brīdi datē ar 1940. gada jū- niju", t. i. laikā, kad Latvijas val- diba jau saņēmusi Pad. savieni- bas ultimātu karaspēka ielaiša- nai. Īstu un, laikam, padomju vēsturnieku izpratnē nekad neno- vistošu uzplaukumu šis termins piedzīvoja 9 gadus vēlāk, t. i. šo- gad, īsi pirms 25 gadu okupāci- jas svētkiem Rīgā. Revolūcijas jēdziena pareizai izskaidrošanai galvenos norādījumus deva Lat- vijas KP oficiozs „Padomju La- vijas Komūnists" šāgada maija burtnīcā rakstā „Latvijas komū- nistiskās partijas vēstures apce- rējumi". Partijas šefideologs nu atklāja, pretēji Drizulim, ka jau 1938. gadā visā Latvijā bija ma- nāms stauji augošs revolūcionārs uzplūds. Komūnistiskajā jaunat- nes organizācijā vien 1938. gada beigās jau bijis pāri par 1000 bied- riem. „Fašistiskā režīma krize, kas jau sākusies 1939. gadā, saasinā- jusies un 1940. gada pavasarī Lat- vijā bijušas spilgti izteiktas vi- sas revolūcionāras situācijas pa- zīmes. Tā paša žurnāla šāgada 7. numurā revolūcijas domu tā- lāk attīstījis A. Pelše, acumirklī pārmai un uz papīra Latvijas komūnists varas at- Nr. 1. Arī viņš apstiprina, ka jau 1939. gadā iestājās revolūcionāra situācija, un 1940. gadā nacionā- listiskā buržuāzija bijusi spiesta kapitulēt tautas spēku nepiere- dzētu uzplūdu priekšā. Revolūci- ja uzvarēja bez asins izliešanas, miera ceļā, turpretim Pad. savie- nības atradās tikai Latvijas kai- miņos.

Ne jau sarkanarmija, ne pa domju valdības ultimāts iznīcinā- jis Latvijas valsti, bet gan pati tauta lēnā revolūcionārā ceļā gērija, Uganda, Kēnija, Tanzēni- ja, Malavija un Zambija. sāka, ļaujot Latvijas valstij pa- ja, Malavija un Zambija.

☆

Pag. nedēļā Abesīnijas galvas- pilsētā Adisabebā notika 35 Āfri- kas valstu ārlietu ministru ār- kārtēja konference, kuŗā pārru- nāja eksplozīvo Rodēzijas jautā- jumu. Ministri vienojās par vese- lu virkni lēmumu, kuŗiem jāie- kustina Anglija un jānospiež ce- ļos Smita balto minoritātes val- dība.

Vispirms, visas Āfrikas apvie- nībai piederošās valstis uzsāks nekavējošu Rodēzijas bloķēšanu, pārtraucot visas tirdznieciskās attieksmes ar Rodēziju, iesaldē- jot tās kapitālus, par nederīgiem atzīstot tās izsniegtos dokumen- tus. Ar Rodēziju pārtraukta visa satiksme; Rodēzijas satiksmes lidmašīnām noliegts lietot citu Āfrikas valstu gaisa telpu. Ar Rodēziju pārtraukta arī pasta, te- legrafa un telefona satiksme. Vi- sa pasaule aicināta pārtraukt degvielu piegādi Rodēzijai.

Bet tas ir tikai Rodēzijas kri- zes sākums. Agrākajā Ziemeļro- dēzijā, Zambijā, jau ieradušās bri- tu aviācijas vienības, un Zambi- jas prezidents Kaunda pieprasī- ja, lai Anglija nosūtījusi gaisaspē- kus uz Zambiju un pašreiz ap- sveŗ zemesspēku nosūtīšanu Ka- ribas ūdens aizsprosta apsardzī- bai, — spēkstacijas ierīces atro- das Rodēzijas robežās. Iejaukti arī amerikāņi, kas piedāvājuši savas lidmašīnas eventuālam gaisa tiltam militāras darbības gadījumā pret Rodēziju; iejauk- ta arī 35 nāciju lielā Āfrikas ap- vienības organizācija, kas plāno kopīgu militāru akciju pret Ro- dēziju. Āfrikas apvienības valstu ministri devuši Angļijas ministru prezidentam Vilsonam 12 dienu laika atbrīvoties no Smita un vi- ņa valdības. Pretējā gadījumā Āfrikas apvienības valstis pār- trauks diplomātiskās attieksmes ar Angliju un uzskatīs sevi kara stāvoklī ar Rodēziju. Vairākas nācijas piedraudējušas izstāties no britu kopvalsts saimes. Britu kopvalstij Āfrikā ir 9 biedri — Gambija, Siera Leone, Gāna, Ni-

ANGLIJAS NEUZŅĒMĪBA UZTRAUC AFRIKU

Rodēzijas ministru prezidenta jis britu kājnieku Karibas spēk- Smita izšķiršanās proklamēt ze- stacijas apsardzībai kā Zambijas, mes neatkarību radījusi Afrikā, tā Rodēzijas pusē. Angļi šai jau- pat visā pasaulē jaunu saspīlē- tājumā vēl nav izšķirušies, un jumu, kas tagad draud izvērsties prezidents Kaunda jau paspējis atklātā karā. Konfliktā jau tieši nodeklarēt, ka, Anglijai vilcino- iejauktas Apvienotās nācijas, ties, meklēs militāru palīdzību kas prasa sankcijas pret Rodēzi- ju. Anglija nosūtījusi gaisaspē- kus uz Zambiju un pašreiz ap- sveŗ zemesspēku nosūtīšanu Ka- ribas ūdens aizsprosta apsardzī- bai, — spēkstacijas ierīces atro- das Rodēzijas robežās. Iejaukti arī amerikāņi, kas piedāvājuši savas lidmašīnas eventuālam gaisa tiltam militāras darbības gadījumā pret Rodēziju; iejauk- ta arī 35 nāciju lielā Āfrikas ap- vienības organizācija, kas plāno kopīgu militāru akciju pret Ro- dēziju. Āfrikas apvienības valstu ministri devuši Angļijas ministru prezidentam Vilsonam 12 dienu laika atbrīvoties no Smita un vi- ņa valdības. Pretējā gadījumā Āfrikas apvienības valstis pār- trauks diplomātiskās attieksmes ar Angliju un uzskatīs sevi kara stāvoklī ar Rodēziju. Vairākas nācijas piedraudējušas izstāties no britu kopvalsts saimes. Britu kopvalstij Āfrikā ir 9 biedri — Gambija, Siera Leone, Gāna, Ni- gērija, Uganda, Kēnija, Tanzēni- ja, Malavija un Zambija.

☆

Pag. nedēļā Abesīnijas galvas- pilsētā Adisabebā notika 35 Āfri- kas valstu ārlietu ministru ār- kārtēja konference, kuŗā pārru- nāja eksplozīvo Rodēzijas jautā- jumu. Ministri vienojās par vese- lu virkni lēmumu, kuŗiem jāie- kustina Anglija un jānospiež ce- ļos Smita balto minoritātes val- dība.

Vispirms, visas Āfrikas apvie- nībai piederošās valstis uzsāks nekavējošu Rodēzijas bloķēšanu, pārtraucot visas tirdznieciskās attieksmes ar Rodēziju, iesaldē- jot tās kapitālus, par nederīgiem atzīstot tās izsniegtos dokumen- tus. Ar Rodēziju pārtraukta visa satiksme; Rodēzijas satiksmes lidmašīnām noliegts lietot citu Āfrikas valstu gaisa telpu. Ar Rodēziju pārtraukta arī pasta, te- legrafa un telefona satiksme. Vi- sa pasaule aicināta pārtraukt degvielu piegādi Rodēzijai.

Bet tas ir tikai Rodēzijas kri- zes sākums. Agrākajā Ziemeļro- dēzijā, Zambijā, jau ieradušās bri- tu aviācijas vienības, un Zambi- jas prezidents Kaunda pieprasī-

BAZARU — ADVENTA LAIKĀ

„Kuŗu mantu tu ņemsi, dēls?" mūsu fotografs bazārā - tirdziņā pie latviešu daiļamatnieku stenda jautāja 3 gadu vecajam Tālim Briedim. „To lielo alus kausu," ar roku norādīja mazais tautie- tis. Foto: J. Liģers

JAUNI PRĀVESTI

Sietlas latviešu ev.-lut. drau- dzes baznīcā dienu pirms bīs- kapa A. Lūša amatā ievešanas — 27. novembrī — notika īpašs svētbrīdis, kuŗā archibīskaps Dr. K. Kundziņš ieveda amatā un amata krustus pasniedza trim jauniem prāvestiem — A. Ernstsonam, J. Turkam un V. Sēferam.

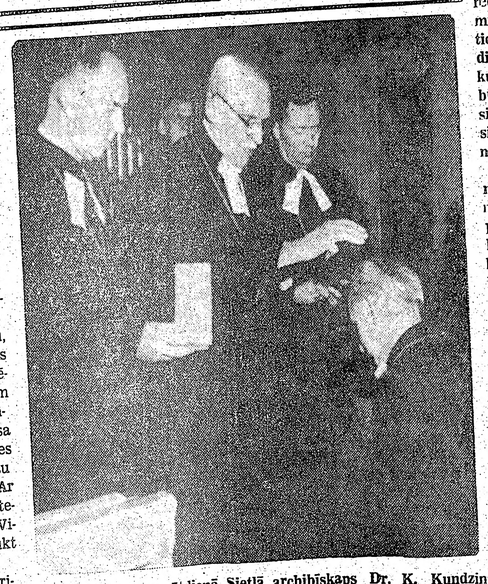

Pirmajā adventa svētdienā Sietlā archibīskaps Dr. K. Kundziņš ieveda amatā Latvijas ev.-lut. baznīcas bīskapu A. Lūsi. Uzņēmu- mā archibīskaps svēti jauno bīskapu; pa kreisi prāv. A. Vein- bergs, pa labi prāv. A. Ernstsons.

Voldemars Korsts

Daži jautājumi pārdomāšanai

Ceru, ka laikraksta „Latvija iznīcinātas. Mēs atrodamies jau- Amerikā" redaktors nenosvītros na sākuma vidū; tāda sākuma, so sākuma teikumu, ar kuŗu gri- kas ne tikai svētīgi iedarbojas šai bas pateikt paldies žurnālistam tautā, bet kuŗam arī lemts pa- Alfrēdam Vinčelam par skaidri mudināt citus visā pasaulē sekot deklarēto viedokli rakstā „Nevai- mūsu priekšzīmei." — Red.) rīsimies atklāti runāt!" Ja varē- Pie tam deputāts Rostenkov- tu ko piebilst, tad vienīgi tik skis nav vienīgais šādas pārlie- daudz, ka visus lasītājus jālūdz cības paudējs, bet viņam ir daudz šo rakstu pārlasīt uzmanīgi; tad domu biedru, no kuŗiem daļa lie- ikvienam būs skaidrs, ka tas de- to vēl krasāku valodu. Rakstuŗi- klarē līniju un domu, ka mums te- gi arī tas, ka nule ASV ārlietu pieciešama arī pamatīgāka iekšē- ministrs D. Rasks Amerikas val- ja informācija, bet reizē arī uz- stu apvienības konferencē patei- sveŗ šī laikraksta nelokāmo stā- cis: ja pārējo Amerikas valstu vadī- ju ir cīņā par dzimtenes brīvību, ba nesavaldīs komūnisma pene ir cīņā pret pasaules lielāko ne- trāciju Amerikas hemisfairā, tad laimi — komūnismu. Uzmanīgi ASV vajadzības gadījumā to da- lasot, var izlobīt arī tālāku do- ris vienas pašas. Šo deklarāciju mu, ka ar laipošanu un izvairī- vēl vairāk pastiprina ASV tau- šanos ne mēs, ne arī kāda cita tas vietnieku nama 20. septembrī tauta nav spējusi un nespēs ne- pieņemtā rezolūcija, kuŗa atkār- vienu ciņu uzvarēt. Vēl iepriecī- toti apstiprina Monroo doktrīnu. nošāk bija lasīt, ka „novecojušā Šīs rezolūcijas mērķis ir likt sa- domāšana" uzvarēt mūsu ienaid- prast, ka ikviena valsts tiesīga nieku vienīgi ar nelokāmu stāju, lietot militārus līdzekļus, lai no- kā to savā laikā prasījuši daudzi vērstu jebkādu komūnisma kolo- tālredzīgi valstsvīri, gūst atkal niju ieperināšanos Amerikas tel- jaunu svaigumu un ka, par spīti pā. Tas jau ir liels solis pareiza- viena vai otra koeksistences apsu- jā virzienā un atgriešanās pie tuļa pūlēm vai kāda cilvēka gri- nelaika ārlietu ministra Dallesa bai būt oriģinālam, ir tikai viens nelokāmās stājas. Un reizē arī ap- ceļš, kā tikt pie mērķa: darīt vi- stiprinājums ģenerāļa Mekartura su iespējamo, lai komūnismu ne vārdiem, ka drošas nākotnes la- tikai savaldītu, bet arī uzvarētu. bā nekas nevar aizstāt uzvaru!

Protams, va atļaut cilvēkiem, Tas pats attiecināms uz mūsu kuŗi grib būt oriģināli vai tic kā- nacionālpolitiskajiem uzdevu- dam pašu sasapņotam sapnim, miem. Mēs nevaram gaidīt, ka- ka komūnisms iznīcinās pats se- mēr ledus kaut kur sāks kust, bet vi, to arī pateikt, bet tad arī ne- mums jāgādā, lai straume kļūst pieciešamā atbilde, kuŗa nu ir brīva. Un to mēs nepanāksim dota, kādēļ sapņotāju bīstamās nedz ar filozofēšanu par to, kas domas turpmāk atstājamas viņu bijis, nedz par to, kas būs, bet pašu ziņā, kamēr atmostas vai vienīgi ar darbu, kuŗā mēs, reizē arī centienos pēc oriģinālitātes cīnoties par mūsu mērķi redzēt nāk pie atziņas, ka mūsu uzde- Latviju atkal brīvu, iesim rok- vums ir pārāk skaidrs, lai to dul- rokā ar lietuviešiem un igauņiem kotu ar veikli paustām un pave- Baltijas valstu jautājumā. Un dinošām domām, ka varam gai- iesim rokrokā ar visām apspiesta- dīt, kamēr kaut kur sāks ledus jām tautām jautājumā, kā sa- kust. Šādā pārliecībā, liekas, mēs sniegt stāvokli, kuŗā ikviens cil- vairs neesam vienīgie. Kā piemē- vēks un ikviena tauta var brīvi ru gribas minēt ASV kongresme- izlemt savu likteni.

ņa Rostenkovska saviem vēlētā- Savā iekšējā dzīvē nebaidīsi- jiem nupat izsūtītajā pārskatā mies pieskarties arī mūsu vāja- izteikto patiesību. Lai nevarētu jām pusēm, bet pār visu vairāk pārmest kaut kādu labvēlīgu tul- rūpēsimies, lai atplaukušā rene- kojumu, sniedzu to še oriģināl- sanse, kuŗā mūsu cilvēki ir pa- valodā: „Unless we meet tyran- rādījuši gribu cīnīties par mūsu ny and aggression head on, when taisnību un tiesībām, atkal neno- it rears up as it has in Viet Nam, grimtu tai 20 gadu ilgajā pusmie- the hope for a free society in gā, kādā līdz šim esam snauduši. the world will be crushed. Thus Esmu viens no visdziļāk pārlie- we are in the midst of a new be- cinātajiem cilvēkiem, ka mūsu ginning. One that not only be- cīņā nepieciešamas spēcīgas un nefits us in this nation, but one respektētas centrālās organizāci- that is designed to encourage jas. Bet reizē esmu arī pārliecī- others in the world to follow bā, ka mums tiesības prasīt, lai our example." (Tulkojumā: „Ka- šīs organizācijas arī sniedz pār- mēr mēs tirannijai un agresijai skatu par to, kas padarīts, un nestāsimies preti tieši un nepār- deklarē mērķi un uzdevumus, kas protami, kad tās paceļ galvu, kā veicami tagad! Launākais, ko va- to redzam Vietnamā, crerības uz ram darīt, ir šai jautājumā dot sabiedrības brīvību pasaulē tiks aplinkus atbildes. Sabiedrība, kā redzam no ienākušajiem ziedoju- miem, tic mūsu vadībai, Bet šī ticība prasa, lai beidzot saņemam direktīvas par to, kas, kad un kur mums jādara. Es ticu, ka ne- būs jāgaida ilgi, kamēr uzzinā- sim kopējo cīņas plānu un saņem- sim direktīvas par mums veica- mo.

Ar viena vai divu algotu darbi- nieku pieņemšanu vien mēs vēl nesasniegsim daudz. Darbā ne- pieciešams iesaistīt visus. Ne ti- kai sporādiskai jūtu izpausmei, kā 13. novembra demonstrācijā Nujorkā, bet gan plānotā un va- dītā ikdienas darbā, kuŗā var pie- dalīties ikviens. Bet tiem, kas aiz- bildinās, ka nevar nodarboties ar politiku, ka aizņemti maizes dar- bā, ka viņus saista statūti, kādēļ jāpaliek neitrāliem, vēlreiz jāat- gādina: katrs, kas ir neaktīvs, neitrāls vai savas nersonīgās in- tereses stāda pirmā vietā, savu iespēju virzīt likteni mums pie- ņemamā virzienā atdod tiem, ku- ri nolēmuši mūs visus pakļaut verdzībai. Nevienā demokratijā nav iespējama neitrālitāte politi- kā, jo katrs, kas paliek neitrāls, atdod savu balsi tiem, kuŗi izlie- to visus līdzekļus, lai mūsu cerī- bas uz brīvu Latviju izgaistu uz visiem laikiem.

Jauns amerikāņu panākums gaisa telpā

Amerikāņu zinātnieki 4. de- cembrī Keip Kenedijā varēja at- zīmēt jaunu panākumu, kad Sa- turna II raķetes varenā jauda orbitā ap zemes lodi ievadīja dvī- ņu kapsulu VII ar astronautiem Bormanu un Lovelu. Nerodoties nekādiem nepatīkamiem pārstei- gumiem, abi astronauti izplatīju- sies pa jaunu terminu dariņāšanā, kas trāpīgi varētu raksturot Latvi- jas pēkšņo atrašanos Pad. savie- nības „brāļīgajos", bet nesarau- jamajos apkampienos. Runāja lāk par „sociālistiskajām ņām", par „padomju jaunošanos" u. t. t. Apjukums iestājās arī jubileju terminos, cēlās balsis, ka sociālistiskās re- publikas pastāvēšanas gadu skaits jāsāk rēķināt ar 1919. ga- du, kad pirmoreiz un īslaicīgi Lat- vijā pastāvēja padomju režīms. Tātad, par nebijušiem uzskatīt neatkarīgās Latvijas laikus. Bei- gās nosprieda, ka Latvijas pa- domju republikas dzimšana jā- sāk skaitīt un svinēt ar 1940. ga- da notikumiem. Šāds pieņēmums nekādā ziņā nebija īsti laimīgs, jo nu radās jautājums, pamatot ņu. Šāda vēstures viltošana kal- notikušās pārmaiņas, arī — kas tad Latvijas territorijā „valdīja" pirms 1940. gada? Attīstījās do-

(Nobeigums 8. lpp.)

Staffords ar dvīņu kapsulu VI, kas sekos pirmās pēdās un ar to izplatījumā sastapsies.

Ar dvīņu kapsulu VII ameri- kāņi cer uzstādīt jaunu ilglido- šanās rekordu, pārspējot astro- nautu Kūpera un Konrada 8 die- nu lidojumu. Šis būtu pirmais gadījums, kad izplatījumā sastap- tos divas manevrējamas kapsu- las. Un 9 dienu starplaiks būtu ilgākais laiks, kuŗā kāda raķete un kapsula sagatavota lidoju- mam.

MĀRAS ZEMES 750 GADU JUBILEJA

12. DECEMBRĪ plkst. 11.30 no rīta NEWMAN CLUB KAPELLĀ dievkalpojums; pl. 5 pēcpusdienā — Dr. S. Škutāna, M.I.C. referāts Latviešu namā

Koncertā piedalās: V. Leinvebere-Langenfelde un katoļu draudzes koris.

Rīko: LKAA, LKSA Dzintars Kanadas kopas, LKA Kanadā un Toronto latviešu katoļu draudze.

KĀPĒC ZINĀMA REZERVĒŠANĀS?

LASĪTĀJU VĒSTULES ATTIEKSMĒ UZ BALTIEŠU DEMONSTRĀCIJU ŅUJORKĀ UN MŪSU REDAKCIJAS KOMENTĀRI

II

Jāpiebilst, ka visi lasītāju vēstuju iesūtītāji mūsu redakcijai, kas izteikuši neapmierinātību par mūsu vadošo organizāciju nostāju attieksmē uz 13. novembra demonstrāciju Ņujorkā, paši bijuši baltiešu masu sanāksmē Madison Square Garden arēnā un pēc tam demonstrētāju vidū pie AN nama. Citādi jau viņu neapmierinātība un pat sašutums par izcilāku latviešu reprezentantu trūkumu nebūtu tik liels, jo neviens taču nevar pārmest citam to, ko pats dara. Bet ja kāds no vēstuju rakstītājiem Ņujorkā pats nav bijis, tad jātic, ka viņu kavējuši pamatoti iemesli, nenovēršami apstākļi. Tādi personīgu ierašanos aizkavējuši arī mūsu vadošajiem sabiedriskajiem un politiskajiem darbiniekiem, kā izdevies noskaidrot un kas apliecinājies arī mūsu laikrakstu ziņās.

KĀDĒĻ ALA REZERVĒJAS?

Ņujorkas demonstrācijas atbalstīšanas un piedalīšanās jautājumu Amerikas latviešu apvienības centrālā valde apsprieda 25. septembra sēdē Ņujorkā. Mūsu laikraksta 79. (2. oktobra) numurā sniegts šīs sēdes atreferējums, kurā arī minēti iemesli, kas ALAu mudinājuši zināmā mērā rezervēties. Liekas, ka atsevišķas organizācijas vai tautieši par šo rezervēšanos ALAi izteikuši neapmierinātību, jo mūsu Ņujorkas redakcija 3. novembrī saņēma pavairotas ALAs deklarācijas eksemplāru nostājas izskaidrošanai. Tās teksts šāds:

Amerikas latviešu apvienības centrālās valdes 1965. gada 25. septembra sēdes Ņujorkā.

ATZINUMS

jautājumā par projektēto 13. novembra demonstrāciju Ņujorkā un apmeklējumiem Apvienotajās nācijās, ko rīko, pēc saņemtās informācijas spriežot, „A Group of Young Lithuanian-Americans."

Projektēto akciju pārrunājot un visus apstākļus apsverot, ALAs centrālā valde savā 1965. gada 25. septembra sēdē Ņujorkā konstatē, ka:

1) ALAs centrālā valde izsaka gandarījumu par iniciātoru labo gribu, ko šī un līdzīgas grupas parāda Baltijas tautu atbrīvošanas jautājumā un cer, ka šai akcijai būs panākumi un tā būs ieturēta nacionāli politiski nobriedušā garā. Šajā pārliecībā ALAs centrālā valde ieteic latviešiem apmeklēt 13. novembrī Ņujorkā lietuviešu rīkoto sanāksmi;
2) organizātori nav aicinājuši Amerikas latviešu apvienību vai tās informācijas biroju pie šīs politiskās akcijas satura (iesniegumu un sludinājumu tekstu un aicināmo personu saraksta) izstrādāšanas;
3) līdz ar to ALAs centrālai valdei šīs politiskās akcijas saturs un virziens nav zināmi un tā par tiem nevar uzņemties atbildību;
4) pēc ALAs centrālai valdei ienākušām ziņām igauņu un lietuviešu centrālās organizācijas nav ļāvušas savus vārdus saistīt ar šo akciju;
5) iepriekš minēto iemeslu dēļ ALAs centrālās valdes ieskats ir, ka ALAs vārds ar šo akciju nekādā veidā nav saistāms un ALA nav atbildīga par akcijas politisko saturu un tās organizāciju.

No augšējā atzinuma skaidri izriet, ka ALA no sarīkojuma Ņujorkā atturējusies tādā veidā, ka nolēmusi pati gan oficiāli pasākumā neiesaistīties, bet ieteikusi tautiešiem demonstrācijā piedalīties. To pašu ALAs centrālās valdes priekšsēdis prof. P. Lejiņš paskaidroja Toronto, 20. novembrī piedaloties LNAK svinīgajā valdes sēdē. Viņš še paskaidroja (pēc laikr. „Laiks" 1. decembra numura), ka tas bijis lietuviešu iecerēts un rīkots pasākums, par kuŗu jūlijā informēti arī latvieši, aicinot sarīkojumu atbalstīt. Tā plānošanā un organizēšanā, nedz mērķu formulēšanā un iesnieguma atbalstīšanā latvieši netika konsultēti. Kad ALAs valdei prasīts, lai tā dod parakstu iesniegumam AN, tā nav saņemusi nekādu informāciju par iesnieguma saturu. „Tādu blanko parakstu mēs, protams, nevarējām un nedrīkstējām dot," teica ALAs priekšsēdis, „it īpaši ievērojot arī to, ka rīkotāji bija savrupa lietuviešu grupa, nevis tā viņu centrālā organizācija, ar ko mēs pastāvīgi sadarbojamies Amerikas baltiešu komisijā." Igauņu centrālā organizācija vispār atturējusies no piedalīšanās šajā demonstrācijā. Rezultātā latviešu ALA gan mudinājusi latviešus piedalīties demonstrācijā un to atbalstīt, bet nav devusi savu vārdu iesniegumam. Tautiešu piedalīšanās demonstrācijā arī tiešām bijusi ļoti dzīva. „Tādēļ nevietā ir pārmetumi latviešu vadībai — ALA, LN AK un sūtniecībai it kā par nepiedodamu atraušanos no kopīgas lietas," teica ALAs priekšsēdis prof. P. Lejiņš.

ALAs centrālās valdes nostāja, atsakoties parakstīt iesniegumu, kuŗa teksts nav zināms, ir labi saprotama, jo pauž pienākuma izpratni, atbildīgu apzinātību un nepieciešamo uzmanību. Prof. P. Lejiņš arī norādīja, ka ciešāka iesaistīšanās pasākumā ALAi nemaz nav bijusi iespējama, jo lietuviešiem visi plāni jau bijuši gatavi, kad tie griezušies pie ALAs un lūguši iesnieguma parakstīšanu. Ja ALA būtu varējusi jau sākumā piedalīties plānošanā, tad, liekas, arī sarīkojuma diena būtu izraudzīta cita, jo Lāčplēšu atceres 11. novembrī un Latvijas valstssvētku 18. novembrī dēļ tiešī 13. novembris bija ļoti neizdevīga diena. Arī tas labi saprotams.

DEBATES ALAs VALDES SĒDĒ

Nav pamata ALAi pārmest nepamatotu rezervēšanos pret šo baltiešu masu sanāksmi, kaut arī ALA to uzskata vienīgi par lietuviešu sarīkojumu, jo 25. septembra sēdes norise liecina, ka jautājums rūpīgi apsvērts un vispusīgi pārrunāts. Tā minētajā ALAs centrālās valdes sēdē Ivars Bērziņš izteicās atzinīgi par lietuviešu iniciātīvu sarīkojuma organizēšanas uzsākšanā un par rīkotājiem izteicās, ka tādi vīri, „kas gatavi lēkt uz ecēšām" ļoti vajadzīgi, lai kaut ko lielu paveiktu. Aizstāvot projektu, viņš arī vaicāja, vai kaut kas vispār būtu paveikts, ja iepriekš katrai trimdas organizācijai būtu jāpiesūta detaļēta programma ar deklarāciju tekstiem, lai tad gaidītu uz to vienprātīgu pieņemšanu. Norādījis, ka lietuviešu gados jaunie rīkotāji priekšdarbu veikšanai pat izņēmuši personīgus aizdevumus bankās 4000 dol. apmērā, Ivars Bērziņš viņus atzina par ideālistiem, kas tic, ka ne tikai lietuvieši, bet visi baltieši būs gatavi turpināt un paplašināt uzsākto Baltijas tautu likteņa atgādināšanu Apvienotajās nācijās. Apzinoties, ka šis darbs darāms kopīgi, viņi tad arī griezušies pie ALAs ar aicinājumu nākt talkā kā ar padomiem, tā arī finanšiāli. Lietuviešu sabiedrība, pēc I. Bērziņa paskaidrojuma, šo pasākumu atbalstot.

Pieredzējušais diplomāts un pašreizējais KLB un ALAs priekšsēža vietnieks Alfreds Bērziņš tik ātri nesajūsmināja un savos apsvērumos bija uzmanīgāks. Attieksmē uz baltiešu problēmu atgādināšanas mēģinājumiem viņš sēdē izteicās, ka viņam esot „vairāk bail no iespējamām kļūdām nekā cerības uz labiem panākumiem."

Jau sēdes sākumā ALAs viceprīdis Dr. Dzintars Paegle jautājis, vai pieaicināt sēdē vienu no lietuviešu rīcības komitejas locekļiem, kam bija vairākas stundas laika pirms izlidošanas uz Vašingtonu, tuvāku paskaidrojumu došanai un atbilžu sniegšanai uz tiešiem jautājumiem. Valdes prdis P. Lejiņš tomēr uzskatīja, ka viņam un citiem klātesošajiem kopā pietiekami nepieciešamās informācijas jautājuma apspriešanai un paskaidroja, ka pirms vairākiem mēnešiem Komitejas Lietuvas brīvībai pr-dis Sidzikauskas un 13. novembra sarīkojuma goda priekšsēdis monsiņors Balkutas esot griezušies pie viņa un informējuši par paredzēto sarīkojumu. Tāpat informācija esot arī citiem ALAS valdes locekļiem, piemēram, A. Bērziņam, kuŗš par šo lietu runājis ar lietuviešu pārstāvjiem Baltiešu dienas sarīkojumā Ņujorkas pasaules izstādē.

Debašu turpinājumā priekšsēdis izteicās, ka nav zināmi paredzēto iesniegumu teksti un ka lietuviešu organizācijas sarīkojumam neesot devušas „formālu atļauju" lietot savu vārdu AN domāto iesniegumu sastādīšanā. Lietuviešu pārstāvja pieaicināšanai nu jau bija par vēlu, kādēļ Dz. Paegle aicināja atbalstīt 13. novembra sarīkojumu tāpat, kā to dara lietuviešu organizācijas, t. i. dot līdzekļus, bet formāli neuzņemties atbildību par iesniegumos teikto. Ja no latviešu puses sarīkojumam nebūšot vairāk kā vienīgi formāla „svētība," lietuviešos varētu rasties slikts iespaids par latviešiem un citos gadījumos viņus pamudināt uz atturību, kad iniciātīvu savukārt reiz uzņemtos latvieši.

ASV DV priekšnieks un ALAs padomnieks Vilis Hazners piezīmēja, ka redzējis laikrakstam „The New York Times" paredzētā sludinājuma tekstu un atradis to par pieņemamu. Viņš arī minēja, ka rīkotāji griezušies pie viņa pēc padoma un lūguši palīdzību turpmāko tekstu sastādīšanā, ko arī apsolījis. Uz V. Haznera jautājumu, vai šādā veidā palīdzēt būtu gatava arī ALAs centrālā valde, prof. P. Lejiņš atbildēja pozitīvi.

Šis īsais debašu apskats liecina, ka ALAs valdes sēdē 13. novembra sarīkojumā jautājums apskatīts rūpīgi un vispusīgi, ieskām pieņemts raksta sākuma daļā publicētais ALAs centrālās valdes atzinums.

LATVIJAS SŪTNIECĪBAS PASKAIDROJUMS

Saņemot ziņas, ka 13. novembra sarīkojumā Madison Square Garden arēnā tomēr piedalījušies Lietuvas un Igaunijas diplomātiskie pārstāvji, kas pēc ziņām radakcijas rīcībā nebija paredzams, bet iztrūkuši Latvijas diplomātiskie pārstāvji, mūsu redakcija, pēc neapmierinātu lasītāju vēstuļu saņemšanas, 21. novembrī rakstīja Latvijas sūtniecībai Vašingtonā, lūdzot tās lietvedi Dr. A. Spekki dot mūsu lasītājiem paskaidrojumus par iemesliem, kādēļ Ņujorkas baltiešu masu sapulcē nav bijis neviena mūsu sūtniecības pārstāvja. Savā 24. novembra atbildes rakstā lietvedis Dr. A. Spekke mūsu atbildīgajam redaktoram raksta:

„Atbildot uz Jūsu 21. novembra vēstuli, kuŗā Jūs man jautājat par iemesliem, kāpēc Latvijas sūtniecība Vašingtonā nebija pārstāvēta lietuvju ad hoc komitejas sarīkojumā Ņujorkā šī gada 13. novembrī, labprāt varu Jums paskaidrot sekojošo:

Kad saņēmu no šīs komitejas ielūgumu uz minēto sanāksmi, tam bija pievienots paskaidrojums par šīs komitejas mērķiem, no kuriem pirmā vietā bija minēts — apellēt pie Apvienoto Nāciju dalībniecēm resp. to delegācijām, lai Baltijas valstu jautājums tiktu uzņemts AN pilnsapulces dienas kārtībā. Uz to viņem tad arī atbildēju, uzdodams iemeslus, kuŗu dēļ neatradu par iespējamu sekot viņu ielūgumam. Pielikumā pievienoju kopiju no šīs manas 8. novembra atbildes vēstules minētās komitejas goda priekšsēdim."

Atbildes raksta pielikumā — Lietuvas neatkarības atjaunošanas komitejas goda priekšsēdim monsiņoram Jonasam Balkunam adresētajā vēstulē — lietvedis Dr. A. Spekke cita vidū paskaidro:

„Pēc nopietniem apsvērumiem esmu atzinis, ka akcija, kuŗu Jūs ieteicat — Baltijas valstu jautājuma uzņemšanu Apvienoto nāciju pilnsapulcē, varētu nebūt latviešu tautas labākajās interesēs, kuŗas es pārstāvu. Šādas manifestācijas rezultāti varētu pat panākt pretēju efektu, ievērojot daudzu AN locekļu pašreizējo politisko nostāju. Mana dziļākā pārliecība ir, ka būtu absolūti nepieciešams pirms nodomātās akcijas stāties sakaros ar visiem AN delegātiem, no kuriem mēs varētu sagaidīt atbalstu, lai nodrošinātu viņu balsis. Tikai tad, un ja vairums balsu mums par labu būs nodrošinātas, būtu prātīgi darīt to, ko Jūsu komiteja liek priekšā."

Atbildes rakstu monsiņoram J. Balkunam lietvedis Dr. A. Spekke pabeidz ar novēlējumu:

„Ticu, ka sapratīsit manus paskaidrojumus, kādēļ nevaru piedalīties Jūsu komitejas manifestācijā. Zinu, ka šai akcijā Jūs vada augstākie patriotiskie nodomi, un esmu pārliecināts, ka Jūsu pūles vainagosies iespaidīgā sanāksmē."

(Nobeigums 5. lpp.)

LATVIJA

98. N-RS. TREŠDIENA, 1965. GADA 8. DECEMBRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Viņķels, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3339;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Noritis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Zanis Zentiņš, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont.; tālr. 535—1470.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs teskats un ne katrū gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

LASĪTĀJU vēstules

18. novembris un mūslaiku mūzikas valoda

Montrealas latviešu kolonijas Latvijas valsts dibināšanas atceres sarīkojumā notika arī komponista A. Okolo-Kulaka kompoziciju koncerts, kuŗā bez komponista piedalījās dziedātāja Ksenija Brante, pianiste Mirdza Nāruna un čellists Dzidris Treimanis. Koncerta programma noritēja „mūslaiku mūzikas valodas" zvaigznē. Par šo „mūslaiku mūzikas valodu," cita vidū, komponists raksta: „Nav svarīgi, kādu pārdzīvojumu klausītājos tā izsaukusi — skaistu vai baigu, svarīgs ir tikai pārdzīvojums. Komponista mērķis radīt šo pārdzīvojumu, radīt klausītājos vēlēšanos darbu dzirdēt atkal." (LA 13. novembra numurā). Manī gan dzirdētais neatstāja ne skaistu, ne baigu pārdzīvojumu, bet kaut ko svešu, pie sirds neejošu, nepatikamu, kaut tomēr jāpiebilst, ka programmas nobeigumā atskanēja gandrīz vai baigas dzūņgļu „melodijas" vai kulaku dauzīšana baznīcā. Daži klausītāji neizturēja līdz beigām un aizgāja . . .

Nevar liegt, kam patīk, nodarboties ar „mūslaiku mūzikas valodu," bet 18. novembris gan nav tā diena, kad izdarīt šādus eksperimentus. Ja šo koncertu dzirdētu radiofonā, es nevarētu teikt, ka tam kāds sakars ar latviešiem un jo sevišķi ar 18. novembri, kuŗu radījusi, audzinājusi, stiprinājusi latviešu tautas, tās dzejnieku, komponistu melodijas. Tāpēc arī ir svēts pienākums šo dienu svinēt ar to mūziku, kas kā dārgs mantojums iegājusi mūsu asinīs, smadzenēs un sirdīs. Mēs, smago trimdas nastu nesēji, nerasim paši tās saites, kas mūs vieno ar pagātni, ar mūsu senčiem, ar Daugavu, Gauju, Dzintarjūru, Ezerzemi, Zilo kalnu un tām skaistajām melodijām, kuŗās ieviti minētie un daudzi citi jēdzieni. Šo saišu stiprināšana ir viens no pamatieročiem mūsu cīņā par Latvijas brīvību. Ja kāds domā, ka tās ir tikai „vienkāršas dziesmiņas," tad tā ir zīmīga liecība par domātāja mūzikālās erudīcijas gaumi. Visa augšā minētā aizstāšana ar „mūslaiku mūziku" palīdzēs tikai veicināt to asimilēšanās procesu, kuŗu okupanti, gan ar citu nosaukumu, nesaudzīgi izdara Latvijā. Iedrošinos apgalvot, ka būs tikai retais, kas atbalstīs „mūslaika mūzikas valodu" 18. novembra vai citās nacionālās svinībās. Ir jāpadomā arī par to, ar kādu iespaidu no sarīkojuma aizgāja kaimiņtautu pārstāvji, jo viņu neatkarības dienu atceres nekā tamlīdzīga nedzird.

J. S., Montreālā

Antiņš klāj s

II

Kopēji izrakstīto sagšu, kuŗu darinājuši izrādes tēlotāji, bērni, dejotāji, jaunieši, Daugavas Vanagu vīri un viss izrādes tehniskais personāls, ar spožu saktu pašā vidū iemirdzina Valdis Vare dekorātīvā ietērpā. Apkārt šai vidus saktai viz Alfrēda Stromberga mūzikas ilustrātīvie rotājumi, atbilstoši krāsās un noskaņās.

Ja dekorātīvā ziņā par pārējām ainām ieskati var dalīties neizmantotās plašās telpas dēļ, tad stikla kalns kā visu ilgu un sapņu kulminējums V. Varem tiešām tāds arī bija. Daudz stikla kalnu redzēti, gan latviešu grāmatu pasaku ilustrācijās, gan skatuvēs. Tie ir šķautnaini. V. Vare visu šķautnaino atstāja stikla kalna pakājē reālajai pasaulei. Princeses septiņu gadu stinguma ietvērums ir līgaņām līnijām kā latviešu Antiņa ilgas, kas ap to vijas ar modinātāja garu. Arī stingušais koks, kaut ledus segts, ir vijīgs savā stingumā. Toronto skatuves tik krāšņu ietērpu nav redzējušas. Kostīmiem tāpēc daudz pietrūcis.

A. Strombergam liela pieredze skatuves ilustrātīvās mūzikas laukā. Šai izrādē tas arī bagātīgi pierādījās. Ilgu motīvs ar vairākiem atkārtojumiem ir kā ceļa spiekšis Antiņa tālajām gaitām, meklējot ceļu uz stikla kalna galotni. Antiņš varētu arī nerunāt, mūzikas vadmotīvs saka: uz stikla kalnu pēc princeses... Arī stikla kalnā un Melnās mātes izteiksmē A. Strombergs lugai devis tikpat daudz kā dekorātors.

Savu pasakas fantastiku meža ainā dod arī dejas D. Vorpas iestudējumā. Viss deju uzvedums, kaut precīzs un krāšņs, šķiet kā izgriezums no kādas citas fantastiskas lugas. Arī kostīmos tādas pašas svešādas iezīmes. Reizē ar to Vijas Vares apvienotā Sniega un Vēja māte ne ārējās kustībās, ne ietērpā nebija latviešu pasakās tik bieži sastopamās dabas elementu mātes iemiesojums. V. Varei palika siltais, samtainais Sniega mātes tonis, kā labā daļa viņas apvienotajā lomā. Arī loti skatuviskais augums.

Dzintars Pūpēdis (Antiņš) bieži ar savām lomām pārsteidz kā režisorus, tā skatītājus. Pārsteigumi var būt loti dažāda rakstura. Soreiz pārsteigumu var uzņemt ar neviltotu prieku. Nekas nav grūtāk, kā tēlot tautā pazīstamu tēlu. Pie tam tas ir Raiņa Antiņš. Tas tautas fantazijā dzīvi iesakņojies ar savu priekšstatu. Lai cik sarežģīts un dažādām no-

krāsām bagāt
nieka fantazij
lejas tam pāri.
ja, kuŗai citi
gušām.

Ja latviešu e
tiņu par latvi
Dz. Pūpēdis i
traģismu. Tās
pauzas Antiņa
šis traģisms i
dienu latviešu
dī izpaustajos
ideāliem. Skai
tas Antiņam š
gājiens ar Bal
pa prosceniju
ņa bez vienas
liti - taureniti
nē. Taurenītes
jautājums rež
niju Antiņam
Pūpēdis to dar
samblos negad

Gaida Roce
te) Toronto sk
moreiz. Tēlotā
tā parādība ir
tes tēla priekš
nā G. Roce ar
dienišķajam tē
va pilī. Divru
tverto un tādā
karali (E. Ab
spēcīgā partne
iegrimušā Saul
dēja sava tēl
smagais tērps
lu no Saulcerī

Ed. Ābeles
smīgāks kā tēv
spēlē ar bagāt
karaļa lomā re

Bagātais pr
jumā bija ar
mām aziātiska
ārējā izteiksm
uzplūdos Upīt
stu ar formu.
bā dotība, ka
ņem visu, kas
uz to reaģē.

Irene Kalvi
mi savos mini
los. Ar skopā
tu un atsvab
bas sev, kas r
Melnās mātes
būt pavisam r
māte.

Rob. Miglān
labsirdīgie vec
iemeslu tam,
Raiņa Baltā t
renībā. Pasak
nekā tā, kuŗā
iederīgi tēlo s

Antiņa brāļ
un Lipsts (
cēlienā vietām

PĒTERIS AIGA

Autors par savu jauno

Redaktors mani aicināja teikt „dažus vārdus" par jauno romānu, citiem vārdiem — man būtu jāatklāj darbnīcas noslēpumi. Kā romāns tapa, liekas, nebūs nekāds saistošs stāsts. Pirmais uznetumi izdarīti drīz pēc revolūcijas Ungārijā. Toreiz man nebija prātā romāns, bet stāsts par 13. novembra sarīkojumā Ņujorkā šī gada 13. novembrī, labprāt varu Jums paskaidrot sekojošo:

Kad saņēmu no šīs komitejas ielūgumu uz minēto sanāksmi, tam bija pievienots paskaidrojums par šīs komitejas mērķiem, no kuriem pirmā vietā bija minēts — apellēt pie Apvienoto Nāciju dalībniecēm resp. to delegācijām, lai Baltijas valstu jautājums tiktu uzņemts AN pilnsapulces dienas kārtībā. Uz to viņem tad arī atbildēju, uzdodams iemeslus, kuŗu dēļ neatradu par iespējamu sekot viņu ielūgumam. Pielikumā pievienoju kopiju no šīs manas 8. novembra atbildes vēstules minētās komitejas goda priekšsēdim."

Atbildes raksta pielikumā — Lietuvas neatkarības atjaunošanas komitejas goda priekšsēdim monsiņoram Jonasam Balkunam adresētajā vēstulē — lietvedis Dr. A. Spekke cita vidū paskaidro:

„Pēc nopietniem apsvērumiem esmu atzinis, ka akcija, kuŗu Jūs ieteicat — Baltijas valstu jautājuma uzņemšanu Apvienoto nāciju pilnsapulcē, varētu nebūt latviešu tautas labākajās interesēs, kuŗas es pārstāvu. Šādas manifestācijas rezultāti varētu pat panākt pretēju efektu, ievērojot daudzu AN locekļu pašreizējo politisko nostāju. Mana dziļākā pārliecība ir, ka būtu absolūti nepieciešams pirms nodomātās akcijas stāties sakaros ar visiem AN delegātiem, no kuriem mēs varētu sagaidīt atbalstu, lai nodrošinātu viņu balsis. Tikai tad, un ja vairums balsu mums par labu būs nodrošinātas, būtu prātīgi darīt to, ko Jūsu komiteja liek priekšā."

Atbildes rakstu monsiņoram J. Balkunam lietvedis Dr. A. Spekke pabeidz ar novēlējumu:

„Ticu, ka sapratīsit manus paskaidrojumus, kādēļ nevaru piedalīties Jūsu komitejas manifestācijā. Zinu, ka šai akcijā Jūs vada augstākie patriotiskie nodomi, un esmu pārliecināts, ka Jūsu pūles vainagosies iespaidīgā sanāksmē."

(Nobeigums 5. lpp.)

Eduarda Vingŗa viņete un ilustrācijas

(35. turpinājums)

„Un arī nesapratīs!" atcērtu. „Man viņš vienkārši nepatīk ar saviem mūžīgajiem lētajiem jokiem. Neesmu taču ampelmanis, kam būtu vienmēr jāsmejas! Bet nopietni sarunāties viņš negrib vai neprot."

„Tik daudzas meitenes kopš Mārtiņballes jūsmo par Hugo," manu interesi modināt turpina Dace. „Ja cita viņu paņems, vai tad tev nebūs žēl?"

„Man vienalga. Lai viņu ņem, kas grib! Tas mani neinteresē. Daudz labprātāk aprunājos ar mūsu Pīteri."

„Ar to Latgales zēnu no 4. grupas?"

„Ar to pašu. Vai tev kādi iebildumi?" jau iekarsusi, jautāju Dacei.

„Protams ne. Man jau allaž licies, ka arī viņš lekcijās labprāt izvēlas vietu tavā tuvumā. Bet — Pīteris un Hugo? . . . Abus taču nevar pat salīdzināt! Hugo ir izskatīgs, šarmants, interesants, turpretim Pīteris pat pasmaidīt neprot, tikai nopietnas lietas vien runā."

„Tieši tādēļ man Pīteris liekas simpatisks! Bet beigsim par šo tematu runāt," nosaku visai īgni.

* * *

Tuvojas 18. novembris. No mutes mutē studentu vidū paklīst ziņa, ka šīs dienas vakarā astoņos norunāts pulcēties Brāļu kapos, lai ar klusu demonstrāciju pie kritušo varoņu piemiņas tēla atzīmētu Latvijas valstssvētkus. Arī mēs ar Daci nolemjam piedalīties.

Taču šo nodomu izjauc Žeņa, kas negaidot ierodas pie manis. Esmu ļoti pārsteigta par šoreiz nevēlamo viešņu, ka aizmirstu pat parasto pieklājību — aicināt ienākt, jo biju pārliecināta, ka nācēja ir Dace.

Joprojām neesmu beigusi Žeņu apbrīnot, taču sevišķas atklātības mūsu vidū tomēr nav. Žeņa, manu apjukumu nevērodama, ienāk dzīvoklī, novelk savu kažoku un nevērīgi nomet uz tuvākā krēsla. Graciozi atlaidzamās klubkrēslā, viņa uzsāk iemīļoto tematu — par savu ministru.

„Vai drīkstu smēķēt?" Žeņa iejautājas, reizē vilkdama no sominas mazu sudraba cigarešu etviju. „Ak, ja jūs zinātu, kā viņš mani mīl! Bet viņam daudz prasību . . . Vai esat kādreiz Grigarašu tuvumā redzējusi? Cik viņš spēcīgs, muskuļains, spalvām apaudzis . . . Un mans tuvums viņu vienmēr tā satrauc! Ziniet . . ." un Žeņa laiž gaisā dūmu apļus, nemitīgi stāstīdama par savu ministru, tīksminādamās atmiņās par piedzīvoto.

Kaut kas mani aizkar, kaut lāgā nezinu, kas isti. Man liekas, ka tās ir lietas, kas pieder vienīgi abiem cilvēkiem, bet, iznestas dienas gaismā, pieņem banālu skaņu. Bet varbūt es maldos? Žeņa taču ir pieredzējusi sieviete, kas zina, ko dara un runā. Bet es? Ko es zinu teikt par tādām lietām?

Pie durvīm zvana.

„Mīļā, vai jūs mani sagatavosit fizioloģijas eksāmenam?" mani aiztur Žeņa. „Jūs taču zināt, ka es bez jums, bez jūsu palīdzības esmu pazudusi. Mans liktenis ir jūsu rokās, kā vienmēr šādās reizēs. Vai jūs man atkal palīdzēsit?"

Jā, taču jā!" tīri mechaniski atbildu un steidzos pie durvīm.

Nācēja ir Dace. Uz brīdi viņa apjūk, ieraudzīdama Žeņu, bet tad mierīgi novelk mēteli un apsēžas, it kā būtu nākusi uz ilgāku palikšanu.

„Vai netraucēju?" iejautājas Žeņa. „Varbūt jums kaut kas padomā?"

To jautādama, viņa tomēr aizdedzina jaunu cigareti.

„Ak nē!" ar atbildi pasteidzas Dace. „Mēs tikai gribējām atkārtot fizioloģisko ķīmiju."

„Ā, — mācības . . ." novelk Žeņa. „Tās jau nekur neaizbēgs. Ziniet, Dace, mēs tieši pirms jūsu atnākšanas runājām par manu — nu, varbūt, būsit jau dzirdējusi, par mūsu, tas ir . . . par ministra un manu lielo mīlestību . . ."

„Esmu dzirdējusi," apvaldīti atbild Dace, „bet — ja jūs abu mīlestība tik liela, kādēļ tad neprecaties?"

Daces jautājums man liekas tik loģisks, ka sāku brīnīties, kādēļ man pašai tas līdz šim nav ienācis prātā.

„Precēties?" Žeņa savelk nicinošā grimasē seju. „Tas ir mietpilsoniski! Mans dārgais man vienmēr saka, ka nevēlas mani pārvērst par kalponi. Jā, kas tad beigu beigās sieva vīram ir? Tikai lēta kalpone!"

„Mīļa cilvēka labā ir vienkāršie darbi ir patīkami," atbild Dace.

„Arī zeķes mazgāt un lāpīt?" pretojas Žeņa. Kreklus gludināt? Briesmīgi! . . . Nē, nē, — šāda ikdienas pelēcība ir lielas milestības kaps! Mans dārgais saka, ka grib ar mani piedzīvot jaunu svētdienu ar katru tikšanos, kuŗu neapēno ikdienas vientulība. Tādēļ mums mūžīgi jāpaliek neprecētiem un jābauda brīvās milestības saldums . . ."

Kad beidzot paliekam divatā ar Daci, gājiens uz Brāļu kapiem ir jau nokavēts.

„Man nav uzticības pret Žeņu," saka Dace. „Nevaru īsti pateikt, kas tas ir, bet kaut kas mani iekšēji brīdina."

„Ak, Dace, tās tikai tavas iedomas," atbildu noteiktā balsī, it kā gribēdama pārliecināt ne tikai draudzeni, bet arī sevi. Pēkšņi kaut kas arī manī nav vairs tā, kā sākumā, kad ar Žeņu sapazinos. Taču aizdzenu šo sajūtu. „Es domāju, tās ir Žeņas dīvainības, tā ministra dēļ. Esmu kaut kur lasījusi, ka sieviete, kas mīl, kļūst tāda, kādu to attiecīgais vīrietis vēlas. Un tas ministrs šķiet tāds visai dīvains putns."

„Var jau būt," Dace novelk, „bet daudz kas man tomēr nepatīk . . . Kaut vai tas, ka viņa par savām attieksmēm ar Grigarašu stāsta gandrīz vai katram pretimnācējam. Viņa ar to burtiski lielās!"

„Vai viņa to dara?"

„Protams! Katram augstskolas studentam tas zināms, nemaz nerunājot par pasniedzējiem. Un tas tikai viņas pašas plāpāšanas dēļ."

Jūtos tā kā vīlusies. Visu laiku esmu bijusi domās; ka Žeņa uzticas vienīgi man, bet Dacei šoreiz — manis dēļ. Bet Žeņas šarms mani tomēr vēl turpina fascinēt. Un atteikt Žeņas lūgumiem arī nespēju, kaut Dace mani par to zobo. Man nu reiz piemīt vājība, ka nespēju vienaldzīgi paiet garām tam, kas reiz pratis mani pārliecināt, ka esmu tam nepieciešama. Un Žeņa pratusi šo nepieciešamības pārliecību manī arvien par jaunu uzspodrināt.

(Turpinājums sekos)

Antiņš klāj svētku sagšu, viesus gaidot

II

J. RAIŅA „ZELTA ZIRGS" IZRADĒ

Kopēji izrakstīto sagšu, kuŗu darinājuši izrādes tēlotāji, bērni, dejotāji, jaunieši, Daugavas Vanagu vīri un viss izrādes tehniskais personāls, ar spožu saktu pašā vidū iemirdzina Valdis Vare dekorātīvā ietērpā. Apkārt šai vidus saktai viz Alfrēda Strombergа mūzikas ilustrātīvie rotājumi, atbilstoši krāsās un noskaņās.

Ja dekorātīvā ziņā par pārējām ainām ieskati var dalīties neizmantotās plašās telpas dēļ, tad stikla kalns kā visu ilgu un sapņu kulminējums V. Varem tiešām tāds arī bija. Daudz stikla kalnu redzēti, gan latviešu grāmatu pasaku ilustrācijās, gan skatuvēs. Tie ir šķautnaino atstāja stikla kalna pakājē reālajai pasaulei. Princeses septiņu gadu stinguma ietvērums ir līganām līnijām kā latviešu Antiņa ilgas, kas ap to vijas ar modinātāja garu. Arī stingušais koks, kaut ledus segts, ir vijīgs savā stingumā. Toronto skatuves tik krāšņu ietērpu nav redzējušas. Kostīmiem tāpēc daudz pietrūcis.

A. Štrombergam liela pieredze skatuves ilustrātīvās mūzikas laukā. Šai izrādē tas arī bagātīgi pierādījās. Ilgu motīvs ar vairākiem atkārtojumiem ir kā cela spiekšis Antiņa tālajām gaitām, meklējot ceļu uz stikla kalna galotni. Antiņš varētu arī nerunāt, mūzikas vadmotīvs saka: uz stikla kalnu pēc princeses... Arī stikla kalnā un Melnās mātes izteiksmē A. Strombergs lugai devis tikpat daudz kā dekorātors.

Savu pasakas fantastiku meža ainā dod arī dejas D. Vorpas iestudējumā. Viss deju uzvedums, kaut precīzs un krāšņs, šķiet kā izgriezums no kādas citas fantastiskas lugas. Arī kostīmos tādas pašas svešādas iezīmes. Reizē ar to Vijas Vares apvienotā Sniega un Vēja māte ne ārējās kustībās, ne ietērpā nebija latviešu pasakās tik bieži sastopamās dabas elementu mātes iemiesojums. V. Varei palika siltais, samtainais Sniega mātes tonis, kā labā daļa viņas apvienotajā lomā. Arī ļoti skatuviskais augums.

Dzintars Pūpēdis (Antiņš) bieži ar savām lomām pārsteidz kā režisorus, tā skatītājus. Pārsteigumi var būt ļoti dažāda rakstura. Šoreiz pārsteigumu var uzņemt ar neviltotu prieku. Nekas nav grūtāk, kā tēlot tautā pazīstamu tēlu. Pie tam tās ir Raiņa Antiņš. Tas tautas fantazijā dzīvi iesakņojies ar savu priekšstatu. Lai cik sarežģīts un dažādām nokrāsām bagāts ir Antiņš rakstnieka fantazijā, tautas fantazija lejas tam pāri. Pat bērnu fantazija, kuŗai citi apvāršņi kā pieaugušam.

Ja latviešu esejisti apzīmē Antiņu par latvietības ideālu, tad Dz. Pūpēdis ievelk šai tēlā dziļu traģismu. Tās ir vietas, kuŗās izpaužas Antiņa vientiesība. Bet šis traģisms ievelk līnijas mūsdienu latvieša ideālos, arī dažādi izpaustajos centienos pēc šiem ideāliem. Skaistākās spēles vietas Antiņam šai izrādē ir klusais gājiens ar Balto tēvu roku rokā pa prosceņiju un smalkā noskaņa bez vienas kustības ar dvēseliti-taurenīti stikla kalna galotnē. Taurenītes balss palika liels jautājums režisoram. Tēla vadliniju Antiņam grūti turēt, bet Dz. Pūpēdis to dara. Tas Toronto ansambļos negadās bieži.

Gaida Roce (princese Saulcerīte) Toronto skatuvē redzama pirmoreiz. Tēlotājas trauslā, skaistā parādība ir laimests Saulcerītes tēla priekšstatam. Stikla kalnā G. Roce arī atbilda šim neikdienišķajam tēlam. Bet ne tā tēva pilī. Divrunā ar reālistiski tverto un tādā pašā stilā izvesto karali (E. Ābele) viņa ieslīdēja spēcīgā partnera tonī. Stinguma iegrimusā Saulveža gaidītāja zaudēja sava tēla atmosfairu. Arī smagais tērps paņēma savu daļu no Saulcerītes mirdzuma.

Ed. Ābeles karalis bija izteiksmīgāks kā tēvs, ne kā diplomāts spēlē ar bagāto princi. E. Ābelem karaļa lomā reti labi ritēja teksts.

Bagātais princis Z. Upītes tēlojumā bija ar pavisam pieņemamām aziātiskām iezīmēm lomas ārējā izteiksmē. Temperamenta uzplūdos Upīte neapvienoja tekstu ar formu. Tēlotājam ir tā labā dotība, ka viņš intuitīvi uzņem visu, kas notiek skatuvē un uz to reaģē.

Irene Kalviņa velk jaunu iezīmi savos miniaturos skatuves solos. Ar skopāku reālistisko žestu un atsvabināšanos no neticības sev, kas redzama cauri visām Melnās mātes segām, viņa var būt pavisam respektējama Melnā māte.

Rob. Miglāna daudzie tēlotie labsirdīgie vectēviņi, laikam, par iemeslu tam, ka viņš nesniedzas Raiņa Baltā tēva pārlaicīgajā varenībā. Pasakai ir cita valstība nekā tā, kuŗā Rob. Miglāns tik iederīgi tēlo savus vecīšus.

Antiņa brāļi Bierns (R. Purvs) un Lipsts (F. Vilmanis) pirmā cēliena vietām pavisam saskanīgi saspēlējas savā starpā kā materiālistiskās pasaules pārstāvji. Skatuves tumšais izgaismojums daudz atņēma viņu tēlu krāsu saskatīšanā. Abiem izteiksmīgās maskas palika tumsā. Tāpat Antiņš tēva miršanas brīdī cieta no šīs pašas gaismas kļūmes.

Daudzo tēlotāju mazākos, kaut iezīmīgos veikumus nav iespējams uzskaitīt. Trīs vīri paliek prātā no lielā ļaužu pulka: H. Miķelsons šķiroja pie stikla kalna pakājes ļaužu maku svaru un sabiedrisko stāvokli aizkustinošā lietiškībā. Viņš bija sargs un sargāja, lai ļaudis nenonāk vietās, kur tiem nepienākas nonākt. Tiem, kas maksāja, tiem viņš veiksmīgi vēra vārtus. Bajāriskos soļos iedams un ar rata cepuri puškojies Daugavas vanags E. Austriņš bija kā no vecas latviešu gleznas izkāpis. Arī otrs vanags A. Kalviņš bija bruņojies ar āvu. Karavīrs Kalviņš atkal kaut ko sargāja... Raksturīgi, ka viņš bieži darbojas DV kultūras dajā kā laipns sargs, kaut bez āvas. Izrādi sagatavojis Felikss Lintiņš. Ir grūti spriest, kur sākas un kur beidzas viņa darbs. Tam visa kā šoreiz, kā jau svētku izrādē, bijis daudz — ļaužu, liīdzekļu, arī daudz iecerētu nodomu, kas izrādes gaitā bija sakatāmi. Viena gan trūka Felikssam Lintiņam: piecreiz vairāk laika nodomu īstenošanai.

Reizē ar viņu un visiem Toronto teātŗa darbiniekiem varētu teikt, ka — lai kāda tiem atzīšana vai noliegšana, lai viņus apzīmētu par profesionāļiem, pusprofesionāļiem vai diletantiem,— viņi tomēr ir. Būt jau vien ir daudz. Vienīgā skola viņu neapskaužamajā darbā ir viņu kļūdas. Kamēr tiem neatradīsies citas skolas un citi apstākļi augšupejai teātŗa darbā, viņi tomēr nepārtraukti skatienus metīs uz sava stikla kalna galotni.

E. Kalniņa

Balva Margaritai Kovaļevskai

Jāņa Jaunsudrabiņa balva par prozas darbu 500 dol. apmērā šogad piešķirta Margaritai Kovaļevskai par grāmatu „Posta Puķe" (Grāmatu Drauga apgāds, 1962. g.) Pazīstamā gleznotāja ar pirmo lielo grāmatu pārsteidza lasītājus, ne vien dodot plaša apmēra romānu bagātā un svaigā latviešu valodā, bet gluži drosmīgi parādot dažas rakstura īpašības romāna galvenajā varonē bez pārmērīgas izskaistināšanas.

1962. gada vasarā Dr. Kārļa Zvejnieka un Veltas Tomas ierosmē pie jaunatnes apgāda Celinieks nodibinājās fonds, kuŗa uzdevums veicināt jaunu latviešu prozas darbu rašanos. Jānis Jaunsudrabiņš, kuŗa mūža darbu raksturoja garīga jauneklība un literāra drosme, īsi pirms nāves deva svētību šim pasākumam, atļaujot fondu nosaukt viņa vārdā. Fonda organizēšanu uzņēmās jaunās literātu pauudzes žurnāls „Jaunā Gaita." Jau pirmajos pāris mēnešos radās plaša publikas atsaucība: tika labi apmeklēti Jaunsudrabiņa piemiņas sarīkojumi, ieplūda ziedojumi. Pirmo balvu 500 dol. apmērā piešķira jaunajai rakstniecei Ilzei Šķipsnai par viņas pirmo grāmatu „Vēja Stabules." Kā zināms, tai sekoja viņas romāns „Aiz septītā tilta," kuŗu J. Rudzītis apzīmēja par „pirmo moderno romānu mūsu literātūrā, vienu no svarīgākajiem notikumiem visā trimdas laika rakstniecībā."

Pašreiz J. Jaunsudrabiņa fonda valdē darbojas Dr. A. Karps, Jānis Klīdzējs, Dr. P. Vasariņš un M. Štauvers. Darbus šogad vērtējuši Jānis Rudzītis (Zviedrijā), Gunārs Saliņš un Valda Dreimane (ASV), Gunārs Pļavkalns (Austrālijā) un Ingrīda Viksna (Kanada), tā pārstāvot dažādas ģeografiskas vietas un paaudžu novirzienus.

Līdzšinējie balvas noteikumi nosaka, ka apbalvojamajam autoram var būt ne vairāk par divām publicētām grāmatām. Ir paredzams, ka darbu izvēles bāzi turpmāk paplašinās, vērtējot galvenokārt būtiski jauno un nozīmīgo. Balva piešķirama arī par manuskriptiem grāmatas apmērā, tā atvieglinot grāmatas izdošanu.

Līdzšinējie Jaunsudrabiņa balvas fonda biedri un visi latviešu literātūras draugi lūgti ziedot fonda turpmākajai darbībai, palīdzot uzkrāt līdzekļus nākamajām balvām. Ziedojumi sūtāmi Dr. P. Vasariņam, 140 Marguerite Lane, Burlington, Ont., Canada.

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

Arturs Priedītis „Spīd mēness zilā mijkrēslī", ķīniešu lirika, autora vāks un ilustrācijas, izdevis Alfrēda Kalniņa apgāds Čikagā 1965. gadā, 152 lpp.

„The Latvian Republic, — The Struggle for Freedom" by Herbert A. Grant Watson, izdevis George Allen & Unwin Ltd. Londonā, 102 lpp.

Arnolds Rago

Straumēnu autora piemiņai

EDVARDS VIRZA 25 GADUS AIZSAULĒ

III

Patriotiskā dzeja bija Edv. Virzas sirdslieta, tā nebija tukša poze vai uz pasūtinājumu taisīta dzeja, tuvojoties valstssvētkiem vai kādai citai vēsturiskai atcerei. Tādi dziļi patriotiski momenti bija tverti vēl arī citos dzejoļos: ibez jau pieminētā „Karoga," līdzīgi spēcīgi skan balāde „Pulkveža atgriešanās," kuŗā tēlota kritušā pulkveža Kalpaka pārvešana dzimtenē, un balāde „Kr. Barona pēdējā nakts Doma baznīcā."

Ceturtais Edv. Virzas dzejoļu krājums iznāca 1927. gadā un sauc-cās „Skaidrība," šī tik ļoti dzejnieka iemīļotā īpašība, kuŗu viņš cienīja kā augstāko dzejas izteiksmi. Loģiskā skaidrība un dzejas formas pilnība, likās, bija sasniegta šinī krājumā, un tāpēc meistars arī atļāvās šādu nosaukumu. Un to arī neviens nevar apstrīdēt, ka Virzas dzeja nebūtu loģiski skaidra un lasītājam saprotama, ko autors gribējis pateikt vai pārdzīvojis. (Pretstatā tam, — būšu atklāts, — mūsdienu modernistu dzeju dažreiz var lasīt no viena vai otra gala, tā ir tikpat neskaidra.)

Vienu lietu, ko gribu uzsvērt, dzejnieks Virza pats minējis kādas savas grāmatas iesākumā, ka viņš esot subjektīvs un tāds gribot palikt. Šis subjektīvisms dažiem kritiķiem likās esam vienpusīgs, bet ja mēs analizējam šo domu un gribam būt, cik iespējams, objektīvi, tad jāsaka, ka tādas simtprocentīgas objektivitātes nemaz nav: katrs mūsu spriedums zināmā mērā ir subjektīvs, jo tas taču radies mūsu pašu iekšējā subjektīvajā uztverē.

Dzejniekam vai rakstniekam šī iekšējā pieeja būs arvien centrēta vai uzsvērta kādā citā punktā, vai pat citā plāksnē, un tāpēc, raugoties no kāda vispārēja vai nonivelēta līmeņa, šī pieeja var likties vairāk vai mazāk subjektīva: asāk izteikta, vairāk uzsvērta. Katrā ziņā kritika to var pieņemt vai ne, bet spēkā paliek tas, ka dažreiz dzejā, tāpat kā gleznieciībā, ir jāsabiezina krāsas, lai vairāk izceltos gaismas efekts.

Nākamais dzejoļu krājums „Lauku balsis" (1927. g.) ietvēra dzejoļu izlasi par lauku dzīvi, šo iemīļoto Virzas tematu, kuŗam viņš veltījis visvairāk uzmanības. Varētu teikt, no kā sirds pilna, par to mute runā.

1933. gadā iznāca viņa „Dzejas un poēmas," kas bija laikmeta dokuments par tīri politiskiem notikumiem un sadzīvi. Viņa pēdējais dzejoļu krājums „Pēdējās dzejas" iznāca 1942. gadā, divus gadus pēc dzejnieka nāves, viņa dzīvesbiedres dzejnieces Elzas Stērstes sakārtojumā. Tās jau bija vairāk atvadu dzejas, it kā izskaņa no šīs dzīves un ceļa līdzināšana lielajai pārejai no šīs saules uz aizsauli. Šinī krājumā dzejnieks kādā dzejolī nodod spriedumu arī pats par savu darbu, un viņš pašapzinīgi saka, ka „Tas spēks, kas groza ļaužu likteņus, tas tavu slavu mūžam nepārgrozīs."

Blakus patriotiskiem un vēsturiskiem dzejas tematiem Virza krietnu devu sniedzis mīlestības lirikai, to daudzējādi paplašinādams, ko šinī dzejas nozarē jau pirms tam bija augstu pacēlis Poruks un Rainis.

Bez šiem minētajiem dzejas darbiem, Virza devis veselu virkni apcerējumu, kas ir atkal īpati virziski ar savu gleznaino un konkrēto pieeju. Viņa apcerējumi: „Izpostītā Latvija" (1918. g.) un „Laikmeta dokumenti" (1930. g.). Vēl minami episkie tēlojumi prozā „Zaļā Zemgale" (1923. g.), „Zem karoga" un beigās viņa slavenais daiļdarbs prozā — „Straumēni" (1933. g.). Šis darbs tulkots arī vairākās svešvalodās.

„Straumēni" ir sena latviešu sēta (pag. gadsimta beigās vai, varbūt, šī gadsimta sākumā), kas notēlota visos četros gada laikos ar tās dažādiem darbu veidiem un ikdienas dzīves notikumiem, kas cieši saistās ar lauku ļaužu vidi Zemgalē. Tas nav sauss darbu apraksts vai siks ikdienas norises tēlojums, tā ir vispārējās, lielās līnijās, gleznainā uztverē tēlota lauku dzīve, kas uzglabājusies dzejnieka atmiņā. Tur daudz kas siks, ikdieniškīgs atbiris nost un palicis skatāms tik tas, kas izceļas ar kaut ko īpaši kāpinātu vai svinīgu uzsvaru pagātnes ainās.

(Nobeigums sekos)

„Stovēju, dzidoju"

IEPAZĪŠANĀS AR JAUKU SKAŅU PLATI

Pirmoreiz Antonu Kivlenieku dzirdēju sen, būs jau pagājuši gadu desmit vai vairāk. Toreiz, Montrealas teātrim viesojoties Toronto ar lugu, kuŗā spēlēja arī Kivlenieks, viņš dziedāja vienkāršu, mazu dziesmiņu tik valdzinoši tīrā, simpatiskā tenorā, ka skaņa patvērusies ausīs līdz šim laikam. Otrreiz gadījās viņu noklausīties kādā Marisa Vētras studijas audzēkņu vakarā. Viņa tenors bija kļuvis tumšāks un it kā zaudējis vieglumu, spožumu. Varbūt tas tā bija pārejas stadijas ietekmē, uzsākot vokālas studijas, varbūt skolotāja apzināta ievirze. Tad dažus gadus lasīts par dziedoņa uzstāšanos šur tur ASV un Kanadā, laikam bija arī kāds koncerts kopā ar citiem, līdz beidzamā laikā A. Kivlenieks tā šķiet atradis savu īsto ampluā — tautas mūziku. Nule, Ziemsvētkiem tuvojoties iznākusi viņa iedziedāta skaņu plate — 17 tautas dziesmu paša kokles pavadījumā un divi kokles solo. Gribējās to noklausīties, jo skaņu plate ir tikpat kā vizītkarte — paliekama, nemainīga, „te es esmu", un kam ausis dzirdēt, lai dzird visu, labo un mazāk izdevušos. Dziedātājs skaņu platē konfrontējas ar savu balsi, tās kvalitāti un vokālo techniku tiešā, nemaskētā veidā.

Būdams tenors, A. Kivlenieks šai skaņu platē klausītāju sākumā drusku pārsteidz: balss skan gandrīz baritonāli, tikai plates otrās puses dziesmās iesilstot un raisoties savā īstajā gultnē. Jādomā, ka tā nemīl rāma, apcerīga piūduma, jo izvēlētās dziesmas, atskaitot dažas, ir ar rotaļīgu tekstu, draiskas. Bet priekšnesumā draiskuma it kā pietrūkst, sevišķi pirmās dziesmas skan pasmagi, bez spraiguma, vietām saskaldīti. Piedziedājumi (ai ai, šam šam, trallalā u. c.) nedrīkstētu būt tik svinīgi, tie dziedami daudz vieglāk. Vainojama, šeit, varbūt, dziesmu pazemā tesitūra, jo skaņu plates otrā pusē visas dziesmas uzreiz skan īsti A. Kivlenieka balsī, daudz raitāk un pievilcīgāk. Īpaši patīk „Stövēju, dzīdoju", kur dziedonis koši rāda savas balss simpatiskos dotumus, dziesma plūst skaistā tonī, līgani. Tas pats sakāms par „Vai māmiņa". Abās tautas dziesmās tiešām dzird, ka A. Kivlenieks apveltīts kaut nelielu, bet patīkami tembrētu pievilcīgu tenoru. Jāatzīmē arī viscaur skaidrā dikcija un vienkāršums, nemākslotība priešnesumā, kas atbilst tautas dziesmas garam. Drusku traucē dziedoņa maniere līdzskaņus pārāk uzsvērt, piem., „sunni", „ligaviņņu" u. c., arī dziļi veidotais „l", kas pavisam nav latviski. Te arī jāpiemin viens otrs piebraucieniens, frazi vai atsevišķu vārdu uzsākot (sk. pl. I daļā), dziļi veidotais tonis, kas nepieļauj balsi ieškilties spožumam un brīžam apdraud intonāciju („Cielava baltgalve"), kaut tā visumā noturīga. Arī ritma izjūta teicama, kā rāda savdabīgi akcentētais „Rikšu bēri es palaidu". Manuprāt, „Ciruli, ciruli" varēja aizstāt ar kādu citu mazāk pazīstamu tautas dziesmu — mums taču to tik bagāts pūrs! Daudzpantu tautas dziesmas prasās pēc lielas daudzveidības balss izteiksmes līdzekļos, kādu A. Kivlenieka ricībā šobrīd vēl nav. Bet viss, kā vēl nav, panākams ar darbu, tādēj šis ir tikai norādījums neapsikt, veidoties, augt.

Kokles solo katras plates puses nobeigumā piešķir dziedājumam patikamu izskaņu, par veikt koklēšanu dziedonim pienākas īpaša atzinība. Skaņu platei māksl. J. Deksnis devis piemērotu apvāku. Par plates ieskaņojuma kvalitāti sakāms viss labs.

Ir vajadzīga drosme un pārliecība, iemūžinot savu darbu skaņu platē. Jācer, ka pēc pirmajiem panākumiem A. Kivlenieka dziedājumā turpmāk ieskaņotās tautas dziesmas atmirdzēs īsti bajāriskā spožumā.

S. Sniedze

PĒTERIS AIGARS ROMĀNS

Autors par savu jauno romānu

Redaktors mani aicināja teikt „dažus vārdus" par jauno romānu, citiem vārdiem — man būtu jāatklāj darbnīcas noslēpumi. Kā romāns tapa, liekas, nebūs nekāds saistošs stāsts. Pirmais uzmetumi izdarīti drīz pēc revolūcijas Ungārijā. Toreiz man nebija prātā romāns, bet stāsts par to, kā notikumus uzņēma Rietumos, sevišķi Anglijā. Tikai, gadiem ejot, mazpamazām sāka veidoties romānā attēlotie cilvēki, viņu centieni, vājības. Satiekoties ar Ungārijas revolūcijas upuriem Londonā, Trimdas rakstnieku penklubā, beidzot man radās iedevība saskatīt iecerētajiem varoņiem prototipus. Bet arī ar to vien nepietika.

Tikai maza daļa un, liekas, ne redzamākie revolūcijas varoņi atrada patvērumu trimdā. Lielākā un labākā daļa, kas līdz pēdējam elpas vilcienam aizstāvēja revolūciju pret krievu tankiem, palika vai nu Budapeštas ielās, asinīm noplūduši, vai arī ilgus gadus pavadīja Ungārijas „tautas demokratijas" cietumos. Patiesos revolūcijas varoņus ieraudzīju tikai 1964. gada rudenī, apmeklējot Ungāriju. Šie cilvēki, kas bija izcietuši spīdzināšanas, cietuma režīmu un tomēr palikuši nesalauzīti, beidzot man deva iespēju attēlot cilvēka dvēseles sīkstumu un cildenumu visā pilnībā. Savu draugu un sabiedroto pamesti, viņi nav grozījuši savu nostāju, viņi turpina revolūciju, tikai citiem līdzekļiem

Protams, šie jaunie priekšstati par Ungārijas revolūcijas varoņiem un vadoņiem man lika grozīt daudzas vietas romānā, lika atteikties no vienas otras ieceres, kuŗa bija radusies trimdas gaisotnē. Trimdinieki palaikam vai nu nenovērtē, vai pārvērtē vēsturi un tikai reti spēj būt objektīvi ir pret sevi un savu apkārtni. Atbrīvojies no avīžnieka pienākumiem un atradis dažu savu draugu neaizstājamu atbalstu, varēju risināt romāna fabulu un izzīmēt tajā ievītos cilvēkus.

No sākotnējiem uzmetumiem maz kas palicis pāri. Varbūt tikai varoņu vārdi. Cits viss bija vairākkārt jāpārkausē, lai nebūtu sagrēkots pret cilvēka dabu un dzīves īstenību. Vēsturiskos faktus un līdz šim nepublicētus dokumentus par revolūcijas pirmsākumiem man laipni deva kāds pazīņa — ungāru rakstnieks Pauls Taborijs. Dažus epizodus, kas bija nozīmīgi romāna darbības attīstībai, man sniedza arī dažādi citi ungāru rakstnieki.

Un viss pārējais?

Visu pārējo man devusi latviešu un angļu sabiedrība Londonā, kuŗā šos trimdas gadus esmu pavadījis. Ungārijas revolūcija parādīja, cik liela morāliska plaisa šķir brīvos un nebrīvos eiropiešus, cik maz paēdušais jūt līdz nepaēdušam. Bet tāda ir dzīves īstenība. Vēsturi raksta cilvēku cildenie centieni un viņu vājības. Šo centienu un vājību sadursmi arī esmu mēģinājis parādīt ar dažiem rakstuŗiem, novedot viņus apstākļos, kuŗos viņiem jāiet bojā vai jākļūst par varoņiem. Īstenībā tas ir Austrumeiropas jaunās paaudzes romāns.

Esmu romāna tēlus pa šiem gadiem tā iemīlējis, ka tikai ar piespiešanos spēju tos tagad nodot lasītāju ziņā. Bet tāpat kā bērni, kuŗus esmu attēlojis.

Tik daudz autoram būtu sakāms. Viss tālākais atkarīgs no lasītājiem, no viņu simpatijām vai antipatijām. Romāna nolūks nav sludināt kādu ideoloģiju vai politisku doktrīnu, arī tad ne, ja dažas personas romāna gaitā to dara. Rakstnieks vispirms ir tikai cilvēku un tās vides tēlotājs, kuŗā šie cilvēki dzīvo un darbojas.

Ģēte „Fausta" priekšspēlē par romāna fabulas risināšanu mefistofeliski saka:

Jums dzejas darbos
tāpat jāstrādā
Kā jaunie milestības romānā.
Tie tiekas reiz,
viens otru valdzina
Un drīzi mazpamazām
saistās cieti.
Aug laime augumā, tad likstas nāk
Un liksmās baudas
sāpes nospiest sāk,
Vēl nespēj atjēgties,
jau romāns sokas.

Nevaru visu to solīt šī romāna lasītājiem. Tas nebūs milestības romāns, bet bez milestības piedevas neviens literārais darbs nav pilnīgs. Romānā sava tiesa piekritīs arī milestībai,— laimīgai vai nelaimīgai, tas vairs nav tik svarīgi.

Pēteris Aigars

Londonā, 1965. gada decembrī.

Romānā latviešu jauniešiem nav ierādīta galvenā loma, jo laika posms, kad romāna darbība risinās, nebija „viņu laiks". Bet lai uzskatāmi parādītu citu Eiropas tautu jaunatni, kuŗa vēlas cīnīties par brīvību, lieti noderēja arī nedaudzie latviešu jaunieši, sasnieguši pilngadību, pamet vecāku pavardu, tā arī romāna varoņi reiz atraisās no autora atzādības un sāk dzīvot „paši savu dzīvi". Ja tas izdodas, tad autora darbs bijis sekmīgs; ja neizdodas, tad nepalīdzēs arī draugu labvēlīgās kritikas.

Pēteris Aigars

DZIESMU SVĒTKU BAGĀTĪGAIS DEVUMS KULTŪRAS PASĀKUMIEM

LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU BIEDRĪBAS KANADĀ PADOMES SĒDĒ 4. DECEMBRĪ PIEŅĒMA PĀRSKATUS PAR AIZVADITO DZIESMU SVĒTKU NORISI UN SADALIJA ATLIKUMU

Kanadas latviešu 4. dziesmu svētki izskanējuši, bet tagad beidzies arī svētku rīcības komitejas darbs. LDzSKB padomes priekšsēža J. Norvila vadībā izteica visu latviešu atzinību un pateicību dziesmu svētku rīcības komitejai un tās priekšsēdim Ž. Šmitam par teicami organizēto un raiti vadīto sarīkojumu, kas mūsu trimdas dzīvē bija liels un nozīmīgs notikums. Arī saimnieciski dziesmu svētki izdevušies lieliski, ko pierāda 9461,67 dol. lielais atlikums. No tā 1100 dol. LDzSBK pieskaitīs savam pamatkapitālam nākošo dziesmusvētku organizēšanai, par 500 dol. iepirks Latviešu namā Toronto akcijas, 1000 dol. nodos LNAK kultūras un izglītības nozarei, bet Ziemeļamerikas latviešu kultūras fondam caur LNAK izmaksās 300 dol. No svētku atlikuma 2400 dol. izsniegs komponista J. Ciruļa fondam nelaika dziesmu krājuma izdošanai. 2400 dol. piešķīra arī iecerētajam tautas deju un attiecīgās mūzikas izdevumam, bet ar 900dol. atbalstīs latviešu dziesmu svētku vēstures II daļas izdošanu. Atlikuma starpība ieguldīta dziesmu svētku skatu albuma un skaņu plašu izdošanā.

Padomes sēdē izraudzīja arī vadošās amatpersonas biedrības turpmākā darba posmam. Par padomes priekšsēdi vienbalsīgi ievēlēja līdzšinējo — komponistu J. Norvili, par viņa vietnieku J. Mežaku un sekretāri B. Senkēviču. Par LDzSBK valdes priekšsēdi vienbalsīgi ievēlēja līdzšinējo Ž. Šmitu, bet par locekļiem A Purvu, A. Bāliņu, I. Saksu un J. Grodni. Revīzijas komisijā ievēlēja V. Veitmani, J. Petzālu un P. Broku. Ž. Šmita ierosinājumā par LDzSBK pirmo godabiedru vienbalsīgi izraudzīja Elmāru Krūku, kas bijis Kanadas latviešu trīs pirmo dziesmu svētku organizētājs un vadītājs.

Latviešu dziesmu svētku biedrības bijušas Toronto latviešu organizācijas, LDzSBK biedri un klāja un vadīja priekšsēdis J. vispār latviešu sabiedrība, kādēļ Norvilis, bet mandātu komisija par ievērojamo atbalstu visiem (J. Petzals, A. Šteinbachs un J. talciniekiem dziesmu svētku rīcības Grodnis) konstatēja, ka sēdē piedalās 28 pilntiesīgi padomes locekļi. Padomes sekretāres B. Senkēviča nolasīto iepriekšējās sēdes protokolu pieņēma bez grozījumiem.

Biedrības valdes priekšsēdis Ž. Šmits savā ziņojumā norādīja, ka, sakarā ar dziesmu svētkiem, valde biedrības lietu kārtošanai sanākusi tikai 4 sēdēs. Sadarbībā ar ASV latviešu koru apvienību nodibināta jauna ceļojoša balva aktīvākajam trimdas korim Ziemeļamerikā. Nākošos dziesmu svētkus ieteic rīkot 1968. gadā Latvijas dibināšanas 50 gadu atzīmēšanai, saskaņojot ar citās valstīs un kontinentos rīkotajiem, sagatavojot kopēju programmu un apmainoties virsdiriģentiem. Panākta principiāla vienošanās arī par kopēja mūzikas žurnāla izdošanu, kuŗa rediģēšanu uzņemtos V. Bērzkalns ASV, bet no Kanadas redakcijas darbā piedalītos komponisti A. Purvs un I. Sakss. Mirušā komponista J. Ciruļa dziesmu krājums jau sagatavots izdošanai, un tagad, pēc līdzekļu atvēlēšanas, tas varēs iznākt jau tuvākajā laikā. Ievērojot faktu, ka dažādu apstākļu dēļ biedrības revīzijas komisija izjukusi, LDzSBK valde nolēmusi aicināt LNAK revīzijas komisiju izdarīt valdes un 4. Kanadas latviešu dziesmu svētku rīcības komitejas darbības revīziju.

Tālāk Ž. Šmits ziņoja par dziesmu svētku rīcības komitejas darbu, kas rītējis labā saskaņā un vispārējos vilcienos jau agrāk iztirzāts mūsu laikraksta slejās. Lielā darba sekmēšanai atsaucīs draudzes koris 954, vīru koris Viesturs 910 un Dziesmu Vairogs — ASV 842 punktus. Tā kā noteikumi paredzēja arī zināmu punktu pieskaitījumu par dažādām koŗu aktivitātēm, žūrijas komisija galīgo izšķiršanos atstāja dziesmu svētku rīcības komitejai. Tā ceļojošo balvu piešķīra Rotas korim no ASV, kas savu iesniegumu bija izdarījis vēlāk tieši rīcības komitejai, piešķirot 137 punktus par piedalīšanos jaundarbu koncertā un citām aktivitātēm, kas kopnovērtējumā deva 1001 punktu. Šādu rīcību J. Pālens uzskatīja par nepareizu un netaisnu, jo arī pārējiem koriem pienākušies zināmi papildpunkti, piemēram Dainas korim par 6 koristu piedalīšanos Eiropas dziesmu svētkos. Rīcības komitejas pr-dis Ž. Šmits savukārt norādīja, ka žūrijas komisija tai uzticēto darbu atstājusi nepabeigtu. Ievērojot grūtos apstākļus, kādos darbojas Rotas koris, tomēr parādot sevišķu atsaucību un aktivitāti vienā no grūtāk organizējamiem dziesmu svētku sarīkojumiem — jaundarbu koncertā, rīcības komiteja, pieaicinot komponistu prof. T. Ķeniņu, izšķirusies par ceļojošās balvas piešķiršanu Rotas korim. Pēc lietiškām pārrunām padome vienojās, ka ceļojošās balvas jautājumā vairāk nekas nav darāms, bet nākotnē žūrijas komisijai godalgošanas lieta jātkārto līdz atrisinājumam.

Atklājot debates, J. Grodnis izteicās, ka koŗiem izmaksātā ceļa izdevumu atlīdzība pieskaitāma dziesmu svētku tirajam atlikumam, tādēļ, saskaņā ar LDzSBK statūtiem, galīgais lēmums par tās izmaksu piekrīt padomei. Svētku rīcības komiteja turpretī bija ieskatos, ka tā ir simboliska izmaksa koŗiem, lai veicinātu koru dziedāšanu un aktivitāti, kādēļ pieskaitāma pie svētku izdevumiem. Pēc vispusīgām pārrunām I. Spēlītes ierosinājumā vienojās, ka turpmāk dziesmu svētku rīcības komitejai atstājamas tiesības jau budžetā paredzēt zināmas summas un izmaksāt tās daļējai ceļa izdevumu atlīdzībai koŗiem un tautisko deju grupām.

Garākas pārrunas izraisīja arī ceļojošās balvas jautājums, kuŗu pacēla viens no balvas piešķiršanas komisijas locekļiem — J. Pālens. No komisijai iesniegtajiem 6 koŗu datiem pēc speciālām tabulām aprēķinot, trīs koŗi ieguvuši ļoti tuvu punktu skaitu: Dainas koris 971, Sv. Andreja ev.-lut.

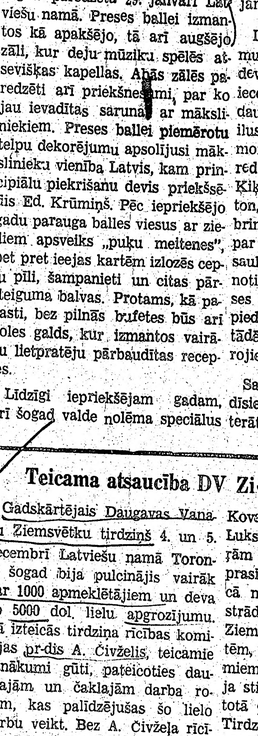

Edgars Aivars Kupcis ieguvis Master of Applied Science grādu Toronto universitātē un strādā par konstrukcijas inženieri sabiedrībā De Havilland Aircraft of Canada, Ltd. Tuvākā laikā viņš pārcelsies darbā pie Boeing Co., Sietlā. E. Kupcis pieder pie korp. Patria saimes.

Aktrise, režisore un mūsu laikraksta teātŗa kritiķe E. Kalniņa-Znotiņa Raiņa lugas „Zelta zirgs" izrādei Toronto grimē princesi (Gaidu Roci).

Foto: J. Ligers

JAUNS ZINĀTNIEKS

Juris P. Svenne Masačuzetas tehnoloģiskajā institūtā ieguvis filozofijas doktora (Ph. D.) grādu, aizstāvot disertāciju par tematu „A Hartree — Fock Calculation for Finite Nuclei with a Non-Local Two-Body Potential." Temats ir teorētiska kalkulācija par kodolu struktūru, un darbs tiks publicēts zinātniskajā izdevumā „The Physical Review." Jaunais zinātnieks, kas Kanadā ieceļoja no Dānijas un 1962. gadā pabeidza Toronto universitāti, iegūstot 3 stipendijas un turpinot izglītību ASV, aicināts palikt zinātniskajā darbā Masačuzetas tehnoloģiskajā insitūtā. Viņš ir korporācijas Fraternitas Latviensis saimes loceklis.

TORONTO ZIŅAS

Latviešu nama jaunais pārvaldnieks ir Fricis Vilmanis, kas, tāpat kā līdz šim, kārtos arī telpu pieprasījumus. Visām organizācijām un sarīkojumu rīkotājiem ieteicams jau savlaicīgi sazināties par telpu vajadzību pa tālr. 922-2931.

Latviešu baptistu draudze svinīgā dievkalpojumā Walmer ielas baznīcā 28. novembrī notika jauno draudzes locekļu kristības. Māc. R. Ekšteins kristīja Eleonoru Stepanovu, Olģu Jaunzemi un Elmu Apsi. Draudzes pieaugušo locekļu skaits pašeiz ir 91. Svinīgo dievkalpojumu ar dziesmām kuplināja draudzes koris dir. A. Purva vadībā, bet nobeigumā gandrīz 100 personu gāja pie Svētā vakarēdiena. Baptistu draudzes nākošais sarīkojums būs veltīts Ziemsvētku ieskaņai un notiks 19. decembrī plkst. 3 dienā Walmer ielas baznīcā, kur būs arī koŗa koncerts.

Latviešu kreditsabiedrības oktobŗa darbība noslēgusies ar 1.687,88 dol. atlikumu. Kopējā bilance bija 1.269.035,71 dol. Vispārēju atsaucību raduši kreditsabiedrības darba paplašinājumi, pieņemot parastos maksājumus telefona, ūdens, elektrības un gāzes rēķinu kārtošanai. Sie pakalpojumi ievērojami atvieglina kreditsabiedrības biedrus, jo visus šos maksājumus var nokārtot vienlaicīgi. Kreditsabiedrība tagad izsniedz arī ceļojumu čekus un naudas pārvedumus uz dažādām valstīm Kanadas un ASV valūtās.

Prof. Dr. ing. N. Rozenauera godināšanu, sakarā ar viņa 75 mūža gadiem, rīko TLB inženieru un tehniķu kopa. Tā notiks Westbury viesnīcā (Yonge un College ielu krustojumā) 18. decembrī, plkst 7 vakarā. Organizācijas un atsevišķas personas, kas vēlētos piedalīties profesora godināšanā, lūgtas pieteikties līdz 15. decembrim pie inž. O. Dzērvīša — 100 Tiago Ave., Toronto 16, tālr. 755-2083. Dalības maksa ložigās vakariņās 5 dol. no personas.

Sakarā ar tēlnieka un dievturu dižvadoņa Arvīda Brastiņa un Kārļa Grenciona viesošanos Toronto, 11. decembrī, plkst. 8 vakarā DV namā, 123 Huron ielā, paredzēta vakarēšana latviskā garā. Šis sarīkojums organizēts grozīju vakara veidā ar latviskiem Ziemsvētku ēdieniem, paredzot arī pārrunas vai īsākus referātus par latviskās mākslas un citiem jautājumiem. Vakara dalībnieki varēs noklausīties arī komponista Volfganga Dārziņa skaņu lentē ierunāto referātu „Tautas dziesmu melodijas." Svētdien, 12. decembrī, plkst. 11 no rīta DV namā notiks daudzināmjums latviskā veidā, kas ir dievturu dievkalpojums. Visi interesenti lūgti piedalīties.

Austrumu ev.-lut. draudzes dāmu komitejas rīkotā mūzikas pēcpusdienā Sv. Barnaba baznīcā vairākas garīgas dziesmas dziedāja soliste L. Misbacha Anitas Grigales ērģeļu pavadījumā. A. Grigale sniedza arī ērģeļu soloto. Vijoles solo izpildīja I. Raiminš. Garīgās mūzikas pēcpusdiena bija pulcinājusi ap 100 klausītāju.

TLB tautisko deju kopas Dižancis pilnsapulce notiks 12. decembrī, plkst. 10 no rīta Latviešu namā.

DV teātŗa iestudētās J. Raiņa pasaku lugas „Zelta Zirgs" pēdējā izrāde 3. decembrī bija veltīta skolām, un to apmeklēja ap 750 skatītāju no kuŗiem ap 200 bija bērnu vecāki. „Zelta zirgs" pirmo izrādi apmeklēja 214, bet otru 388 personas.

TLB inženieŗu un tehniķu kopas sanāksmā 3. decembrī Latviešu namā piedalījās 17 kopas biedru, kas noklausījās K. Zenaiša referātu par Kanadas arodbiedrību uzdevumiem un to nozīmi. Runājot par arodbiedrību noslieci politiskajā laukā, referents noraidīja uzskatu, ka latviešiem nav ieteicams saistīties arodbiedrību vadības darbā.

SADBERIJA

„18. novembris ir latviešu nacionālās ticības atjaunošanas svētki", teica LNAK valdes pr-dis J. Niedra. Tāda šī diena arī izvērtās, sākot ar māc. E. Ķeŗģa dziļi izjusto, Dievam un tēvu zemei veltīto dievkalpojumu Sv. Jāņa baznīcā, beidzot ar svētku aktu - tēraudstrādnieku arodbiedrības zālē. Šogad pirmo reizi Sadberijas latviešus apciemoja LN AK valdes pr-dis J. Niedra. Tālais cieminš atlidoja uz nedaudzām stundām, bet viņa vārdi, kuŗi aizrāva, sauca un mudināja, dzīvos sadberiešu atmiņā ilgi un dos jaunu spēku tiecēt, varēt un izdarīt!

Svētku tālākajā norisē DV nodaļas pr-dis Ž. Neimanis pasniedza DV CV godalgu Uģim Grasim par DV jaunatnes rakstu darbu sacensībā iegūto 2. vietu. Reiz, atvadoties no latviešu skolas, Uģis Grasis solijās nekad neaizmirst, ka ir maza, bet svarīga Latvijas daļa. Ar prieku un lepnumu tāpēc Ž. Neimanis, pasniedzot balvu, apliecināja Uģim, ka viņš ir uz pareizā ceļa, lai dienās kļūtu liela un svarīga Latvijas daļa.

Skaisti izskanēja koŗa Rota dziedātās dziesmas V. Bunķa vadībā. Nedaudzos gados koris ieaudzis sadberiešu sirdīs, ar lielu pašaizliedzību kuplinot gan dievkalpojumus un sarīkojumus, gan arī rīkojot savus koncertus. Cik svētīgs šis darbs, rāda tas, ka koris pats arvien aug augumā un dziesmas krāšņumā!

Mazo sirsnīgs sniegums dzimtenei bija Juŗa un Uģa Graša deklamācijas, kā arī latviešu skolas 6. klases audzēkņu kopdeklamācija „Es tēvu zemei noliecos."

Svētku norisi veiksmīgi vadīja V. Kārkliņš, izsakot visu klātesošo domas pateicībā J. Niedram, reizē atminai pasniedzot dziļā zemē raktus, satumsuša zelta krāsā vizošus akmeņus, kuŗi kļuvuši sadberiešu dzīves un darba dala. Nobeigumā viesi dažas stundas pakavējās pie kafijas galda.

T. Neimane

HAMILTONA

Kanadas latviešu skautu jendas apmērā bija rīkota Ziemsvētku apsveikuma kartīšu zīmēšanas sacensība, kas beidzās 25. novembrī ar iesūtīto kartīšu izvērtēšanu. Pavisam bija ap 60 zīmētu apsveikuma kartīšu, kas tika vērtētas skautu pulciņu un vīsas jendas mērogā. Labākie skautu kopi jendas mērogā izrādījās: 1. vietā „Vilki" — Rīgas 72. skautu vienība, 2. Roņi" —Aiviekstes 39. skautu vienība, 3. „Vilki" — Ventspils 10. skautu vienība, 4. „Pūces" — Tērvetes 19. skautu vienība.

Iesūtito darbu izvērtēšana notika Hamiltonā; vērtēšanas komisijā piedalījās Zenta Pola, Astrīde Robežgruntniece un gleznotājs Bruno Treimanis. Sacensību bija rīkojis skautu inspektors E. Dāvidsons.

Uzsākti priekšdarbi gadskārtējai preses ballei

LPB Kanadas kopas valdes sēdē 29. novembrī priekšnieces B. Senkēviča vadībā galvenais pārrunu temats bija gadskārtējās preses balles organizēšana, kas šogad paredzēta 29. janvārī Latviešu namā. Preses ballei izmantos kā apakšējo, tā arī augšējo zāli, kur deju mūziku spēlēs atsevišķas kapellas. Abās zālēs paredzēti arī priekšnesumi, par ko jau ievadītas sarunas ar māksliniekiem. Preses ballei piemērotu telpu dekorējumu apsolījusi mākslinieku vienība Latvis, kam principālu piekrišanu devis priekšsēdis Ed. Krūmiņš. Pēc iepriekšējo gadu parauga balles viesus ar ziedi apsveiks „puķu meitenes", bet pret ieejas kartēm izlozēs ceptu pīli, šampanieti un citas pārsteiguma balvas. Protams, kā parasti, bez pilnās bufetes būs arī boles galds, kur izmantos vairāku lietpratēju pārbaudītas receptes.

Līdzīgi iepriekšējam gadam, arī šogad valde nolēma speciālus ielūgumus nevienam neizsūtīt, jo uzskata, ka preses balle ir vispārējs sarīkojums, kuŗā draudzīgā saimē lasītāji satiekas ar „spalvu brunīniekiem un mūzu skūpstītajām dzejniecēm.

Lai attaisnotu savu nosaukumu, preses ballei sagatavos arī izdevumu „Preses pīle", kas šogad iecerēta paplašinātā formātā ar daudzām karikatūrām un citām ilustrācijām vārdos izteiktā humora papildināšanai. Preses pīles redaktora pienākumus veiks T. Kļkauka, 98 Sussex St., Hamilton, Ont., kuŗam līdz 18. decembrim iesūtāmi dažādi materiāli par to, kas pašu pagastā vai pasaulē noticis, notiks vai arī nav noticis un nekad nenotiks. „Preses pīle" ir izdevums, kuŗā var piedalīties pat „rakstīt nepratēji", tādēļ,— nekautrējaties, bet ievērojiet datumu un adresi.

Sagaidāms, ka preses ballē ierasies arī vairāki ASV latviešu literāti, jo nākošā dienā, 30 janvārī, paredzēts rakstnieku rīts.

Valdes sēdē pārrunāja arī „Jaunās Gaitas" redakcijas ierosinājumu rīkot kopīgi ar LPB Kanadas kopu literāro kokteili, kuŗā pasniegtu J. Jaunsudrabiņa balvu šī gada laureātam. Šādu sarīkojumu varētu noorganizēt martā.

Nesen aizvadītais J. Raiņa piemiņas vakars kopai devis 31,23 dol. atlikumu.

Profesoram L. Latkovskim viesojoties Toronto, sakarā ar viņa 60 mūžagadiem, kopas priekšnieces B. Senkēviča pasniegusi N. Soikana gleznu mapi kā LPB Kanadas kopas dāvanu.

Kopā par biedru uzņēma vairāku lugu autori Lidiju Auzāni-Vitoliņu, kas Toronto iebraukusi no Anglijas. Reizē ar to LPB Kanadas kopā pašreiz ir 43 pilntiesīgi biedri.

R. N.

Teicama atsaucība DV Ziemsvētku tirdziņam

Gadskārtējais Daugavas Vanagu Ziemsvētku tirdziņš 4. un 5. decembrī Latviešu namā Toronto šogad bija pulcinājis vairāk par 1000 apmeklētājiem un deva ap 5000 dol. lielu apgrozījumu. Kā ieteicās tirdziņa rīcības komitejas pr-dis A. Cīvželis, teicamie panākumi gūti, pateicoties daudzajām un čaklajām darba rokām, kas palīdzējušas šo lielo darbu veikt. Bez A. Cīvžeļa rīcības komitejā vēl darbojās viņa vietnieks J. Treijs, Kanadas vanadžu pr-ce Monika Jonāne, loterijas vadītājs A. Beizaks, saimnieces R. Zamlovskas vadībā un citi talcinieki, — kopskaitā 36 personas, pie kam vairāki pat ārpus DV organizācijas esoši.

Tirdziņā savu latvisko rotu stendus bija ierīkojuši daiļamatnieks A. Gugāns un zeltkalis A. Kivlenieks. Audumus bagātīgā izvēlē piedāvāja I. Eņģele, bet neredzīgo izstrādājumus K. Kliekšiņš. Lielu atsaucību guva M. Kovaļevskas, V. Damberga, P. Luksa un M. Tuša gleznas, no kurām pārdotas 9. Ievērojams pieprasījums bija arī DV grāmatnīcā nodotajiem daiļamatnieku izstrādājumiem, skaņu platēm, Ziemsvētku apsveikumu kartītēm, grāmatām un citiem izdevumiem. Daudzie apmeklētāji varēja stiprināties pie vanadžu iekārtotā pusdienu un kafijas galda. Tirdziņa mantu loterijā lozes izpārdeva jau otrās dienas priekšpusdienā, un galvenos laimestus ieguva: sienas segu — Ž. Bukovskis, A. Anšmita gleznu — A. Bodnieks, M. Tušas gleznu — K. Gādīgā. Laimestu vidū bija vēl 4 citas gleznas, 16 tautisku spilvenu un daudz citu vērtīgu mantu.

Sabiedrības atsaucība tirdziņam pārsniedza iepriekšējo gadu panākumus, tā piepildot DV KV priekšsēža vietnieka Ž. Bukovska novēlējumu atklāšanas uzrunā, kas sekoja rīcības komitejas priekšsēža A. Cīvžeļa ievadvārdiem.

R. N.

Ziemsvētku apsveikuma kartīšu zīmēšanas sacensības izvērtēšanas komisija Kanadas skautu jendas apmērā: no kreisās — A. Robežgruntniece, Z. Pola, B. Treimanis un E. Dāvidsons.

Foto: J. Gaiitis

Kāpēc zin

(Pārnesums no 2. lpp.)

Katras valsts politikai, vadoties no pastāvošiem apstākļiem, ir savas noteiktas vadlīnijas, un tādas, dabiski, ir arī mūsu diplomātiskajām pārstāvībām. Tās ir ieskatos, ka pašreiz nav izdevīgi apstākļi Baltijas valstu jautājuma pacelšanai AN pilnsapulcē, jo tur mums nav paredzams balsu vairākums, kādēļ iepriekš jāsagatavo zeme mūsu lietas izskatīšanai pasaules augstākajā instancē. Šāda pārliecībā ir arī liela latviešu trimdinieku daļa. Protams, ne vienmēr visu domas saskan, it sevišķi tas sakāms par politisko lauku, bet nav šaubu, ka mūsu diplomātiskās pārstāvības aizstāv viedokli, kuŗu atzīst par pareizāko un Latvijas jautājumam pašreiz izdevīgāko. Reizē ar to nav šaubu, ka Latvijas sūtniecībai Vašingtonā adresētie pārmetumi par pārstāvju nesūtīšanu uz baltiešu masu sanāksmi Ņujorkā kļūst nepamatoti.

KUR PALIKA PREZENTANT

Tā mūsu laik novembŗa numu telefoniskām zi sarīkojuma nor informācija v Kaut savu in no vairākiem zi tomēr saprast, dū grūti saskat sonas, bet priek risē Madison Sq nā minēja tik pārstāvjus. Tā ki redzēja, ka mūsu sūtniecība skatu par to, kā riskās un politis nības un organi pārstāvji masu sies. Tas noskaid šajās dienās, kad da arvien vairāk

Ņujorkas lat bija ieradies Kl trālās valdes pri Alfreds Bērziņš valdes vicepriek tars Paegle, ALA Ivars Bērziņš un mīgāko organizā pārstāvji. Iztrūk dis prof. P. Lej dis V. Hazners klātiene attaisn norādīts. 13. š šiem bija ļoti n jo malu malās notika Latvijas nības, kuŗās mūs sabiedriskie un

Preses balles priekšdarbi Čikagā

Čikagas Milvoku latviešu preses kopa savā pēdējā sanāksmē 28. novembrī jau sāka nopietni apsvērt uzdevumus un problēmas sakarā ar rīkojamo Preses balli, kas paredzēta 23. janvārī Čikagas Latviešu nama Viestura zālē. Rīcības komiteju vadīs Kārlis Ķezbers, bet „atbildīgāko" amatu — galdiņu piešķiršanu viesiem — uzņēmās Alberts Raidonis, kas jau divkārt pierādījis savas izcilās diplomāta spējas šai uzdevumā. Par zāles dekorēšanu rūpēsies Ojārs Jēgens un Olģerts Cakars, Irma Viksniņa maisīs bolli, bet kase atradīsies Valentīnes Hermanes ziņā. Spēlēs Jansona deju orķestris, būs bufete ar atspirdzinājumiem un uzkožamiem. Pašreiz notiek drudžaina augstvērtīga preses velniņa meklēšana. Deju starplaikā paredzēti priekšnesumi, kuŗu raksturs un izpildītāji pagaidām noslēpums. Polonēzi lūgs vadīt baletmeistaru Eiženu Mežuli. „Preses Pīles" neatbildīgie redaktori — Raimunds Čaks un Ojārs Jēgens. Lielākas atrakcijas dēļ lūkos atvilināt pāris slavenību no tālienes, kas tad arī nākamā dienā uzstātos rakstnieku pēcpusdienā. Būs puķu meitenes, plūdīs šampanietis. Un ieeja tikai 5 dolari!

Sai pašā sanāksmē preses kopas laudis arī sveica un sumināja skolotāju, rakstnieku un žurnālistu Hermani Kreiceru, kam 22. novembrī apritēja 70 mūža gadu. Jubilārs grozījās kollēģu vidū mozs un žirgts. Viņa vienīgā sūdzība par dzīves grūtumiem ir mūžīgais laika trūkums — tik daudz plānu un pienākumu vēl aizvien īslna viņa dienas.

K. Ķezbers ziņoja par nesen notikušajām rakstnieku dienām, kas izdevušās labi, vērtējot kā no viesu, tā rīkotāju viedokļa. Pārrunājot aktuālas problēmas, tika ierosināts pieņemt principiālu atzinumu, ka bez sazināšanās ar autoru, izdevējam nav tiesību grozīt tekstu. Dr. Karps īsumā pastāstīja par gaidāmā Kultūras kongresa priekšdarbiem, D. Vallena ziņoja par 13. novembŗa demonstrāciju Ņujorkā, bet E. Lielozols ierosināja aizsūtīt šīs monstrācijas rīkotājiem pateicības rakstu par labi veiktu darbu.

A. Raidonis bija sagatavojis arī referātu par žurnālista pienākumiem — „Vai darām to, kas mums jādara?", netieši pārmezdams preses kopas laudīm, kā tie, kopā sanākuši, gan pārrunā sabiedriski un politiski svarīgus jautājumus, bet paši savu darba lauku pamet novārtā. Viņš ieteica sanāksmes rīkot biežāk, pārrunāt iznākušās grāmatas, žurnālus, laikrakstus, pat atsevišķus rakstus. Referents bija pat sagatavojis sarakstu par īsreferātu tematiem, kādus šādos gadījumos varētu nolasīt, tāpat savācis saistošus piemērus, norādījdams uz divainībām dažu laikrakstu un žurnālu darbībā. Runātājs pieskārās arī jautājumam par sadarbību ar amerikāņu presi.

Šī arī bija reize, kad pārvēlēja kopas valdi. Par priekšsēdi ievēlēja līdzšinējo — Kārli Ķezberu, par vicepriekšsēžiem — Raimundu Čaku un Albertu Raidoni, valdē — Olģertu Cakaru, Valentīni Hermani un Dagmāru Vallenu, bet revīzijas komisijā — P. Dardzānu, H. Kreiceru un J. Skirmantu.

D. V.

Amerikas latviešu

Kāpēc zināma rezervēšanās?

(Pārnesums no 2. lpp.)

Katras valsts politikai, vadoties no pastāvošiem apstākļiem, ir savas noteiktas vadlīnijas, un tādas, dabiski, ir arī mūsu diplomātiskajām pārstāvībām. Tās ir ieskatos, ka pašreiz nav izdevīgi apstākļi Baltijas valstu jautājuma pacelšanai AN pilnsapulcē, jo tur mums nav paredzams balsu vairākums, kādēļ iepriekš jāsagatavo zeme mūsu lietas izskatīšanai pasaules augstākajā instancē. Šāda pārliecībā ir arī liela latviešu trimdinieku daļa. Protams, ne vienmēr visu domas saskan, it sevišķi tas sakāms par politisko lauku, bet nav šaubu, ka mūsu diplomātiskās pārstāvības aizstāv viedokli, kuru atzīst par pareizāko un Latvijas jautātājumam pašreiz izdevīgāko. Reizē ar to nav šaubu, ka Latvijas sūtniecībai Vašingtonā adresētie pārmetumi par pārstāvju nesūtīšanu uz baltiešu masu sanāksmi Ņujorkā kļūst nepamatoti.

KUR PALIKA LATVIEŠU REPREZENTANTI ŅUJORKĀ?

Tā mūsu laikraksts jautāja 17. novembŗa numurā, pēc pirmajām telefoniskām ziņām rakstot par sarīkojuma norisi Ņujorkā, kad informācija vēl nebija pilnīga. Kaut savu informāciju guvām no vairākiem ziņu avotiem, viegli tomēr saprast, ka 11.000 jaužu vidū grūti saskatīt atsevišķas personas, bet priekšā stādīšanas norisē Madison Square Garden arēnā minēja tikai diplomātiskos pārstāvjus. Tā latviešu dalībnieki redzēja, ka nebija pārstāvēta mūsu sūtniecība, bet neguva pārskatu par to, kādas mūsu sabiedriskās un politiskās dzīves personības un organizāciju vadītāji un pārstāvji masu sanāksmē ieradušies. Tas noskaidrojās tikai nākošajās dienās, kad redakcijā iepūda arvien vairāk informācijas.

Ņujorkas latviešu sanāksmē bija ieradies KLB un ALAs centrālās valdes priekšsēža vietnieks Alfreds Bērziņš, ALAs centrālās valdes viceprieksšsēdis Dr. Dzintars Paegle, ALAs valdes loceklis Ivars Bērziņš un citi mūsu nozīmīgāko organizāciju vadītāji un pārstāvji. Iztrūka gan ALAs prdis prof. P. Lejiņš un KLB prdis V. Hazners, bet viņu neklātiene attaisnojama. Kā jau norādīts, 13. novembris latviešiem bija ļoti neizdevīga diena, jo malu malās ASV un Kanadā notika Latvijas valstssvētku svinības, kuŗās mūsu ievērojamākie sabiedriskie un politiskie darbinieki bija aicināti runāt. Arī svētku runātājus saista jau mēnešiem iepriekš, un tā daudzi jau bija apsolījuši ierasties citur, kad dienas kārtībā nāca jautājums par Ņujorkas baltiešu sanāksmi. Jāšaubās, vai būtu bijis pareizi Latvijas valstssvētku rīkotājiem dažādās pilsētās atteikt apsolītās svētku runas, lai tomēr varētu būt klāt Ņujorkas baltiešu sanāksmē. Jāievēro un jāsaprot, ka ar šādu rīcību valstssvētku aktu rīkotāji būtu nostādīti patiesas dilemmas priekšā, jo pēdējā brīdī nāktos ļoti grūti atrast citus iespaidīgus runātājus, varbūt — pat nemaz, ja visi Latvijas valstssvētku svinības nostādītu 2. vietā aiz Ņujorkas sapulces. Tā labi saprotams, ka Ņujorkā nebija ALAs priekšsēža prof. P. Lejiņa, kas teica svētku runu Detroitā, KLB un ASV DV priekšnieka V. Haznera, kas runāja Sanfrancisko, un citu. Kā teikts, 13. novembris šai ziņā izrādījās tiešām neizdeviga diena.

Kaut nav ko pārmest mūsu ASV centrālajām organizācijām, atzinība tomēr izsakāma Kanadas latviešu saimei un organizācijām. Ņujorkā ieradās turpat 100 Kanadas latviešu, galvenokārt no Toronto, Hamiltonas, Londonas un Montrealas. Viņu vidū bez citiem Kanadas latviešu sabiedriskiem un politiskiem darbiniekiem bija arī LNAK padomes 2.viceprieksšsēdis un Kanadas DV priekšnieks Roberts Epneris, kas iepriekš, tāpat kā LNAK valdes pr-dis J. Niedra mūsu laikrakstā ar speciāliem uzsaukumiem bija aicinājis tautiešus ierasties Ņujorkas sarīkojumā un atbalstīt tā izdošanos arī materiāli. LNAK trīm braucējiem sedza ceļa izdevumus. Un arī LNAK valdes prdis J. Niedra labprāt pats būtu ieradies Ņujorkā, ja vien tai pašā laikā viņam nebūtu nācies teikt jau sen iepriekš apsolīto Latvijas valstssvētku runu Čikagā.

Ievērojot apstākli, ka baltiešu masu sanāksmē ieradās turpat 100 latviešu no Kanadas, bet Ņujorkā mīt ap 10.000 tautiešu, vienīgos dibinātos pārmetumus par atturēšanos piedalīties nozīmīgajā baltiešu demonstrācijā pelnījuši Ņujorkas latvieši un viņu organizācijas. Ja masu sanāksmē piedalījās ap 2000 latviešu, no kuŗiem vismaz puse bija ieradušies no citām pilsētām, tad nepārprotami skaidrs, ka paši ņujorkieši bijuši nesaprotami atturīgi. Un attieksmē uz šo faktu tad nu arī pacejams vienīgais — kādēļ? Kāpēc šāda rezervēšanās un attura? Būtu interesanti saņemt Ņujorkas latviešu paskaidrojumu.

Ar šiem komentāriem un atbildēm uz mūsu lasītāju vēstulēm mūsu redakcija uzskata 13. novembŗa sarīkojumu par nododamu archīvam un lūdz lasītājus vēstules vairs neiesūtīt, jo šai gaŗajā rakstā visi paskaidrojumi, kas mūsu lasītāju saimi var interesēt, nu ir sniegti. Red.

Misionāre Otīlija Goba, pavadot atvaļinājumu Toronto, lasīja referātu un demonstrēja krāsu diapozitīvus no sava misionāres darba Indijā. Uzņēmumā O. Goba (pa kreisi) ar Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolas vadītāju Annu Kursi. Foto: JAK

LATVIETE MISIJAS DARBĀ INDIJĀ

Pēc pieciem misijas darbā pavadītiem gadiem Ziemeļindijā, nesen Toronto atgriezusies latviete Otīlija Goba. Misionāres darbu viņa izvēlējās 1959. gadā pēc Centrālā baptistu semināra beigšanas un jau tā paša gada beigās iesaistījās Ceylon and India General Mission, kas aptver starptautisku misijas darbu no dažādām tautām un dažādām konfesijām dēvētu vispārējo evaņģelizācijas darbu. Sākumā viņa to veica Ziemeļindijā, kur Himalaju kalnos nodarbojās ar bērniem vairākās skolās, bet vēlāk līdzenumā dažādu iedzīvotāju grupu vidū.

Iesākto misijas darbu Indijā O. Goba turpinās nākošā gada maijā, jo pēc pieciem gadiem misionāriem dota iespēja uz vienu gadu atgriezties zemēs, no kuŗām tie nākuši. Šo starplaiku O. Goba paredzējusi izmantot priekšlasījumiem, kas dažos gadījumos jau notikuši arī Toronto latviešu sabiedrībai. Savus pieredzējumus Indijā O. Goba vairākkārt aprakstījusi arī reliģiskos izdevumos.

R. N.

Preses balles priekšdarbi Čikagā

Čikagas-Milvoku latviešu preses kopa savā pēdējā sanāksmē 28. novembrī jau sāka nopietni apsvērt uzdevumus un problēmas sakarā ar rīkojamo Preses balli, kas paredzēta 23. janvārī Čikagas Latviešu nama Viestura zālē. Rīcības komiteju vadīs Kārlis Ķezbers, bet „atbildīgāko" amatu — galdiņu piešķiršanu viesiem — uzņēmās Alberts Raidonis, kas jau divkārt pierādījis savas izcilās diplomāta spējas šai uzdevumā. Par zāles dekorēšanu rūpēsies Ojārs Jēgens un Olģerts Cakars, Irma Viksniņa maisīs boli, bet kase atradīsies Valentīnes Hermanes ziņā. Spēlēs Jansona deju orķestris, būs bufete ar atspirdzinājumiem un uzkožamiem. Pašreiz notiek drudžaina augstvērtīga preses velniņa meklēšana. Deju starplaikā paredzēti priekšnesumi, kuŗu raksturs un izpildītāji pagaidām noslēpums. Polonēzi lūgs vadīt baletmeistaru Eiženu Mežuli. „Preses Piles" neatbildīgie redaktori — Raimunds Čaks un Ojārs Jēgens. Lielākas atrakcijas dēļ lūkos atvilināt pāris slavenību no tālienes, kas tad arī nākamā dienā uzstātos rakstnieku pēcpusdienā. Būs puķu meitenes, plūdīs šampanietis. Un ieeja tikai 5 dolari!

Šai pašā sanāksmē preses kopas laudis arī sveica un suminā ja skolotāju, rakstnieku un žurnālistu Hermani Kreiceru, kam 22. novembrī apritēja 70 mūža gadu. Jubilārs grozījās kollēģu vidū možs un žirgts. Viņa vienīgā sūdzība par dzīves grūtumiem ir mūžīgais laika trūkums — tik daudz plānu un pienākumu vēl aizvien īsina viņa dienas.

K. Ķezbers ziņoja par nesen notikušajām rakstnieku dienām, kas izdevušās labi, vērtējot kā no viesu, tā rīkotāju viedokļa. Pārrunājot aktuālas problēmas, tika ierosināts pieņemt principiālu atzinumu, ka bez sazināšanās ar autoru, izdevējam nav tiesību grozīt tekstu. Dr. Karps īsumā pastāstīja par gaidāmā Kultūras kongresa priekšdarbiem, D. Vallena ziņoja par 13. novembŗa demonstrāciju Ņujorkā, bet E. Lielozols ierosināja aizsūtīt demonstrācijas rīkotājiem pateicības rakstu par labi veiktu darbu.

A. Raidonis bija sagatavojis arī referātu par žurnālista pienākumiem — „Vai darām to, kas mums jādara?", netieši pārmezdams preses kopas laudīm, kā tie, kopā sanākuši, gan pārrunā sabiedriski un politiski svarīgus jautājumus, bet paši savu darba lauku pamet novārtā. Viņš ieteica sanāksmes rīkot biežāk, pārrunāt iznākušās grāmatas, žurnālus, laikrakstus, pat atsevišķus rakstus. Referents bija pat sagatavojis sarakstu par īsreferātu tematiem, kādus šādos gadījumos varētu nolasīt, tāpat savācis saistošus piemērus, norādīdams uz dīvainībām dažu laikraksta un žurnālu darbībā. Runātājs pieskārās arī jautājumam par sadarbību ar amerikāņu presi.

Šī arī bija reize, kad pārvēlēja kopas valdi. Par priekšsēdi ievēlēja līdzšinējo — Kārli Ķezberu, par vicepriekšsēdiem — Raimundu Čaku un Albertu Raidoni, valdē — Olģertu Cakaru, Valentīni Hermani un Dagmāru Vallenu, bet revīzijas komisijā — P. Dardzānu, H. Kreiceru un J. Šķirmantu.

D. V.

V. KLĒTNIEKA DARBS SKAUTISMAM

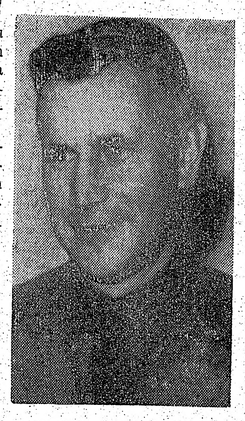

Skautu vadītājam un latviešu senatnes pētniekam Voldemāram Klētniekam 4. decembrī apritēja 60 mūža gadu, no kuŗiem 47 pavadīti latviešu skautu organizācijas rindās.

Latvijas universitāti ar matemātiķa gradu V. Klētnieks beidzis 1942. gadā. Viņš pētījis un publicējis darbus par ģeneāloģijas un chronoloģijas problēmām Latvijā, veicis plašus pētījumus un sistēmatizēšanas darbus latviešu ornamentikas jautājumos, pabeidzis plašu, vairāku gadu desmitu ilgu pētījumu par latviešu senu laika skaitīšanu. Viņa latviešu senatnes pētīšanas darbs rezultējies grāmatās: „Pētījums par chronoloģijas problēmām Latvijā XVI — XX gadsimtā" (1948), „Senču raksti" (divi iespiedumi — 1963. un 1964. gadā). Šī grāmata sarakstīta stāstveidā un domāta jaunatnei, bet būtībā ir ievads latviešu ornamentikas jautājumos. Sagatavošanā iespiešanai jauna grāmata „Senākie raksti latviešu audumu rotājumos." Savākti un sakārtoti materiāli grāmatai „Pētījums par latviešu senu laika skaitīšanu," kuŗai divas daļas: I — Laika skaitīšanas elementi, II — Debesu teiksmas. V. Klētnieka raksti publicēti arī „Cela zīmēs" un „Labieti."

Neatsveŗams ir V. Klētnieka darbs latviešu skautu organizācijā, kas nu ildzis jau 47 gadus. V. Klētnieku dibināti var saukt par latviskā skautisma nostipriņātāju, jo viņš nerimtīgi rūpējies par latvisku elementu ieviešanu skautisma audzināšanas sistēmā. Še izcils viņa veikums ir skautu jaunākās darbības pakāpes (8—12 g. v.) darba fābulas „pārcelšana" no džungļiem (Kiplinga „Džungļu grāmata") uz Daugavas krastiem (Valža „Staburaga bērni"), sarakstot grāmatu „Mazskautu pulciņš" (1935. un 1946.). Citas viņa skautu grāmatas: „Skautu Latvijas apceļojums" (1937.), „Skautu Latgales apceļojums" (1939.), „Latviešu skautisma pilngadība" (1940., izņīcināts spiestuvē, boļševikiem okupējot Latviju), „Latviešu skautisma trīsdesmit gadi" (1947.), „Latviešu skautisma četrdesmit gadi" (1960.). Lielā mērā viņa tiešs darbs ir arī skautu organizācijas „Iekārtas un darbības noteikumi" (1931., 1936., 1948.) un „Palīgs skautojot" (1940., arī iznīcināts spiestuvē, krieviem okupējot Latviju). Ar vispārēju nozīmi ir V. Klētnieka stāsts trimdas jauniešiem „Klintenieši" — par latviešu jaunatnes slepenām gaitām Baigajā gadā.

Jo nozīmīgs ir V. Klētnieka darbs skautu periodikā. Kopš 1926. gada (ar īsu pārtraukumu) viņš bijis Latvijā populārā skautu žurnāla „Ugunskurs" redaktors, bet ar 1930. gadu rediģēja arī skautu vadītāju rakstu krājumu „Gaŗezera raksti." Skautu darba ātrai un labai noorganizēšanai Vācijas nometņu darbības posmā daudz palīdzēja V. Klētnieka rediģētie „Gaŗezeriešu padomi vadītājiem" (seši krājumi — 1946., 1947.) un „Gaŗezeriešu padomi kopniekiem (četri krājumi — 1946., 1947., 1949.). Šais padomos ieštrādāti galvenokārt pasāža V. Klētnieka raksti no Latvijas laika izdevumiem.

Skautu darbā V. Klētnieka sirdslieta tomēr ir jaunu vadītāju sagatavošana, jo viņš uzskata to par visu panākumu atslēgu. Pats beidzis augstākos skautu vadītāju „Gilvela kursus" Londonā 1929. gadā, viņš nemitīgi izmantojis iespējas jaunu vadītāju sagatavošanai. Neapšaubāms šī darba rezultāts ir tas, ka latviešu skauti (kopā ar gaidām) ir vienīgā Latvijas neatkarības laika jaunatnes organizācija, kuŗa ir darboties spējīga nu jau divus gadu desmitus ārpus Latvijas.

Pašreizējā latviešu skautu darbā V. Klētnieks vienmēr atkal no jauna tiek ievēlēts latviešu skautu pilnvarnieku padomes priekšsēža amatā; viņš pārzina arī starptautiskos sakarus un vadītāju sagatavošanas nozari. Maizes darbu viņš strādā kā mācības spēks ASV skautu vadītāju kursu centrā Šifa skautu rezervātā Nudžersijas Mendhamā.

Voldemārs Klētnieks pieder klusajiem darba darītājiem, kas nemeklē publicitāti un kas katru brīdi izmanto kāda derīga darba veikšanai. Viņš ir viens no nedaudzajiem, kuŗš spēj sekot skautisma dibinātāja Bēden Paula atziņai, ka atpūta ir tikai darba maiņa, jo citādas atpūtas vai izklaidēšanās viņš nepazīst.

V. Klētnieka jubileju skauti atzīmēs ar skautisku „mītnes vakaru" Ņujorkā 11. decembrī. Sarīkojumu kārto Ņujorkas latviešu skautu vienības priekšnieks A. Gaujenieks, 3400 Wayne Ave., Bronx, N. Y. 10467, USA. A. L.

Amerikas latviešu jaunatnes apvienības jaunā valde. Pirmās rindas vidū valdes priekšsēdis Dzintars Bērziņš. Foto: P. Blūms

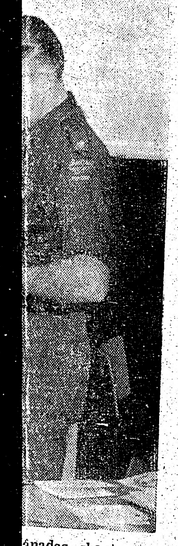

ānadas skautu jen-
āvidsons.
Foto: J. Gailītis

SAVIENOTĀ JĀS VALSTĪS

ŅUJORKA

● Ņujorkas latviešu katoļu draudze Latvijas valstssvētkus atzīmēja 28. novembrī ar svinīgu dievkalpojumu un aktu Sv. Alfonsa baznīcā. Tos vadīja prāv. N. Trepša, savā runā izceldams jaunatnes piedalīšanos un entuziasmu 13. novembŗa baltiešu demonstrācijās un norādidams, cik svarīga ir cīņa par Latvijas brīvības atgūšanu. Aktu ar patriotiskām latviešu komponistu dziesmām kuplināja baritons Ārijs Kellijs, bet Alise Dzirkalē-Cenne ar klavieŗu solo. Dāmu komiteja bija gādājusi par cienastu galdu.

ČIKAGA

● ALJAs jaunieši vēlētos atcerēties ar Ziemsvētku sveicieniem visus tautiešus, kas pašreiz pilda karadienestu Vietnamā. Piederīgie lūgti šim nolūkam piesūtīt viņu adreses Intai Zariņai, 2313 No. Sawyer, Chicago, Ill. 60647.

ROČESTRA

● Daugavas vanadžu 28. novembrī rīkotajā Ziemsvētku tirdziņā bija bagātīgs klāsts latvisku izstrādājumu, grāmatu un gleznu. Iepriecināja arī skolotājas O. Kāpostiņas labi sagatavotais referāts par dzejnieka J. Raiņa dzīvi un darbiem. Raiņa darbus deklamēja un lasīja M. Pavasare. Bija arī loterija. Tirdziņa apmeklētājus vanadzes cienāja ar kafiju un cepumiem.

Aiza

INDIANAPOLE

● Indianas universitātes Blūmingtonā 1951. gadā radītais fonds sekmīgāko strādājošo studentu pabalstīšanai tikko izraudzījis 1965./66. mācību gada pabalstu saņēmējus. 205 izraudzīto studentu vidū ir arī divas latviešu studentes — Mirdza Augenberga un Aija Vintere.

Indianas universitātes paidagoģijas studenti blakus teorijai „izmēģina roku" arī praksē, 1965./66. mācību gada otrā 8 nedēļu periodā strādājot par palīgskolotājiem apkārtējās vidusskolās, par to saņemot 3—8 stundas universitātes kreditu. 165 palīgskolotāju vidū šogad darbojas arī latviešu studente Dagnija Ārgale, Ārlingtonas vidusskolā mācot angļu valodu.

Emmerich Manual Training vidusskolas (Indianapolē) pēdējā gada audzēknis Kārlis Šteinmanis nupat īpašā ceremonijā saņēma t. s. Drošsirdīgo leģionu bronzas krustu. Šo izcilo godazīmi ik gadus piešķir izcilākajam vidusskolu rezerves virsnieku apmācītu korpusa (ROTC) kadetam. Par tādu visā apkārtējā armijas apgabalā šogad atzīts kadetu pulkvedis (Cad. Col.) K. Šteinmanis.

Šortridžas vidusskolas (Indianapolē) audzinātāju īpaša komiteja nupat izraudzījusi 49 skolas pēdējā gada audzēkņus. Nacionālās goda apvienības Šortridžas nodaļas kandidātiem. To vidū minēta arī latviešu skolniece Lauma Kūriņa. Kandidātus izraugot, ievēro gan to akadēmiskās sekmes, gan vadītāju dotības, morālās īpašības un piedalīšanos skolas pasākumos un nodarbību grupās.

G. Grīslītis

GRAND RAPIDI

● ALAs aicinājumam atzīmēt Latvijas neatkarības proklamēšanas dienu ar ziedojumiem ALAs darbības paplašināšanai un Latvijas brīvības centienu stiprināšanai, Grand Rapidos līdz valstssvētkiem bija atsaukušās sekojošas organizācijas: 100 dol. nodevusi Latviešu biedrība, korporāciju kopa 35 dol., DV apvienība un vanadžu kopa 20 dol., skolotāju kopa 10 dol. No draudžu pusēs paskaidrots, ka iespējama arī to pievienošanās kopējam ziedotāju pulkam, pēc jautājuma pārrunāšanas valdes vai padomes sēdēs.

● Grand Rapidu latviešu katoļu draudzes komitejas vadība Dr. Z. Zadvinska vietā tagad uzticēta V. Tarbunasam.

● Ad. Ķibura ģimene iepirkusi jaunu ģimenes māju pilsētas dienvidaustrumu rajonā. Adrese sekojoša: 4668 Marshall S. E., Grand Rapids, Mich. 49508.

● Pateicības dienu kopējā pulkā atzīmēja Vienības draudzes locekļi, pulcējoties baznīcas sabiedriskajās telpās, pieminot latviskos Mārtiņus un izceļot arī citus rudens svētkus un godības. Izsmeļošus paskaidrojumus par tiem sniedza skolotāja M. Lesniece, kuŗas vadībā arī rūpīgi sagatavots uzvedums. Tajā bija izmantoti vai visi iespējamie folkloras avoti. Uzvedumā bija redzami dažādi zvēri un putni, tāpat čigāns, ragana un latviešu labsirdīgais velns. Uzveduma dalībnieku pulkā bija sestdienas skolas audzēkņi, mūzikālos pavadījumus veica J. Grīnbergs. Bez tam rādīja filmas no ASV vidienes apgabala draudžu īpašuma Gaŗezers un draudzes dzīves. Protams, dāmas bija rūpējušās par titara cepeti un citiem gardumiem. V.Z.

Vai esat nokārtojuši abonementu?

DVF DARBS ANGLIJĀ

Šī gada pēdējā darba sēdē Anglijas DVF zemes valde sanāca 28. novembrī organizācijas namā Londonā priekšsēža L. Rumbas vadībā. Sēdē piedalījās valdes locekļi J. Ranka, M. Ķeņģe, A. Liepiņš, J. Miezītis, K. Ampermanis, G. Ritiņš un J. Frišvalds.

Vairāki valdes locekļi piedalījušies atsevišķo nodaļu Latvijas valstssvētku sarīkojumos, kas visumā bijuši labi apmeklēti, bet publicitāte britu presē visumā izrādījusies šaura. Ārējā informācijas daļa kārto dažādu publikāciju izplatīšanu britu presei un bibliotēkām. Mums nozīmīgo grāmatu ievietošanai vietējās britu bibliotēkās ļoti daudz var palīdzēt organizācijas nodaļu un kopu vadība, attiecīgās publikācijas pieprasot pilsētas bibliotēkās lasīšanai, ja izrādoties, ka tādu tajās nav, bibliotēkas grāmatas iegādāsies, ja vien interesenti norādīs uz izdevēju un iegādes vietu. Materiāli labāk nostādītās nodaļas var grāmatas arī dāvināt, vispirms atceroties augstāko mācības iestāžu bibliotēkas.

Ziemsvētku veltēm Latviešu mājā Almelijā valde atvēlēja 15 mārc., bet 5 mārc. nodos Londonas nodaļas vanadžu kopai izlietošanai aprūpējamo iepriecināšanai savas darbības rajonā. Kā mazu velti izmaksās 10 šiliņu visiem tiem aprūpējamiem, kuŗiem DVF rēgulāros slimības pabalstus izmaksā tieši no kopējās kases. Reizē valde lūdz nodaļas iespēju robežās Ziemsvētkos atcerēties tos tautiešus, kuŗus nodaļas atbalsta tieši, gan izmaksājot rēgulāros pabalstus, gan citādi.

Vairākās nodaļās notikusas darbības jubilejas. Oktobrī uz 15 gadiem atskatījusies Ročdāles nodaļa. Tādu pašu gadu skaitu 13. novembrī atzīmēja Stokportas nodaļas vanadžu kopa, bet 20. novembrī Lesteras nodaļas vanadžu kopa. Jubileju gadījumos DVF valdes raksti par sekmīgu darbību piešķirti — Ročdāles nodaļā O. Machtei, Z. Stālei, H. Vilkai, A. Veisei un Ē. Emsim; Stokportas nodaļā E. Pelšei, J. Dīriķei, V. Kasparei un O. Plītei; Lesteras nodaļā A. Jēkabsonei un Dz. Purmalei. Līdsas nodaļa ar sarīkojumu 15. gadasvētkus atzīmēs 11. decembrī. Vairākas nodaļas plānojušas atsevišķus DV organizācijas 20 gadu jubilejas sarīkojumus, piemēram, Bradfordas nodaļa 26. decembrī. Lidojumam uz organizācijas lielajām svinībām Čikagā nāk. gada augustā, domājams, varēt izkārtot vēlāku reģistrēšanās terminu, par ko valde ziņos presē. Piezīmējams, ka Vācijā līdzīgam ceļojumam uz ASV pieteikušies jau 65 interesenti, bet Anglijā līdz šim tikai 1. Vēlāks pieteikšanās terminš varētu stāvokli mainīt.

Vanadžu daļas vadītāja M. Ķeņģe ziņoja par priekšdarbiem nākošajam Anglijas vanadžu salidojumam, kas notiks 14. un 15. maijā Volverhamptonā un notiks vanadžu organizētās darbības 15 gadu jubilejas zīmē. Pašreiz vanadzes piedalās gadskārtējos Ziemsvētku tirdziņos Londonā un Bradfordā, tāpat atbalstāmo tautiešu iepriecināšanā Ziemsvētkos un ēglīšu vakaru rīkošanā bērniem.

IE ID

KANADAS BAZNICAS

Lūdzu klausaities latviešu pusstundu „Brīdis ar Dievu" savā 10. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.30 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 — Ošavas raidītājs. Tālrunis 261 — 4218. A. Lakšmanis, 108 Dorset Rd., Scarborough.

Lūdzu klausaities latviešu rādījumu uz viļņiem 1270 Niagaras raidītājā. Katru svētdienu no plkst. 2.45 līdz plkst. 3 p.p. Līdz rakstīt „Sauciens no Golgatas", P.O. B. 255, Station „K", Toronto.

TORONTO

Bīsk. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6 - 2510.

Sv. Jāņa draudze tel. 921 -3327. 300 Balmoral Avenue, Toronto 7.

12. decembrī, plkst. 11 rītā — Adventes laika dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

19. decembrī, plkst. 11 rītā Ziemas svētku eglītes sarīkojums draudzes bērniem. Svētdienas skolas uzvedums, Ziemas svētku vecītis un rūķi; bērnu pacienāšana, rotaļas. Vecāki lūgti nemt līdz dāvanas apm. 50 centu vai 1 dol. vērtībā.

24. decembrī, plkst. 6 vakarā Ziemas svētku svētvakara dievkalpojums. Dievkalpojumā dziedās draudzes koris dir. J. Baruša vadībā; plkst. 8 vakarā otrs Ziemas svētku svētvakara dievkalpojums. Dziedās Dainas koris dir. J. Pālēna vadībā.

25. decembrī, plkst. 11 Ziemas svētku dievkalpojums.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto. Ont., tel. OX 9 - 3331 Toronto Sv. Andreja baznīcā

12. decembrī, plkst. 11 dievkalpojums. Svētdienas skola. Plkst. 12.30 jauniešu grupa.

19. decembrī, plkst. 3 eglītes dievkalpojums bērniem. Pēc dievkalpojuma eglītes sarīkojums bērniem.

24. decembrī Ziemas svētku svētvakara dievkalpojums plkst. 7. Piedalās draudzes koris.

25. decembrī Ziemas svētku dievkalpojums plkst. 10 rītā.

31. decembrī, plkst. 7 Vecgada vakara dievkalpojums.

Māc. A. Brēdis, Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7 - 2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabā baznīcā, 261 Danforth Ave.

12. decembrī, plkst 2 p. p. adventa dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma priekšiesvētes jauniešu grupa.

19. decembrī, plkst. 3. p. p. bērnu eglīte baznīcas zālē.

24. decembrī, plkst. 7 vak. Ziemsvētku dievkalpojums.

31. decembrī, plkst. 7. vak. Vecā gada dievkalpojums.

BRAMPTONA

11. decembrī, plkst. 7.30 vak. bērnu eglīte Snelgroves zālē.

25. decembrī, plkst. 1.30 p. p. Ziemsvētku dievkalpojums Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars

Hamiltona, Latviešu ev. - lut Kristus draudze 18 Victoria Ave. South.

12. decembrī, plkst. 11 pr. p. dievkalpojums.

LONDONA

Māc. Praulīņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont., tel. MU 5 - 5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzes Trisvienības lut. baznīca.

12. decembrī, pl. 2 p. p. adventa laika dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

SV. KATARĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev. - lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 160 Russel Ave.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.-lut. draudzes angļikāņu Sv. Jāņa baznīca 580 Portage Road.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1975 Alma St., Vancouver 8, B. C., tel. 224-5195.

Vankuveras latviešu ev.-lut. draudze.

Sestdien, 11. decembrī, plkst. 4. p. p. Ziemsvētku eglīte bērniem un pieaugušajiem Graveley ielā pie Commercial. Šo eglīti draudze rīko kopīgi ar Britu Kolumbijas Daugavas Vanagu nodaļu.

Piektdien, 24. decembrī, plkst. 9 vakarā Ziemsvētku dievkalpojums Kitsilano baznīcā.

MONTREALA

Māc A. Voitkus, 3436 Rosedale Ave., Montreal 28 P. Q. Tel. HU 9-3224.

Montrealas latviešu ev.-lut. Trisvienības draudze Sv. Jāņa

12. decembrī, plkst. 9 no rīta iesvētes mācību stunda. Plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums. Plkst. 3 jaunatnes stunda draudzes namā. (Sapulcēšanās dr. namā pl. 1 p. p.)

19. decembrī, plkst. 9 no rīta iesv. mācību stunda. Plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums un Svētdienas skola.

Māc. Viesturs Sīlers, 471 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Tel. 484-8394. Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudze Montrealā.

12. decembrī, plkst. 2 draudzes Ziemas svētku eglītes svētbrīdis baznīcā, pēc tā baznīcas lielā zālē bērnu apdāvināšana un kopīga svētku mielasts.

24. decembrī, plkst. 7 vakarā Ziemas svētku vakara dievkalpojums.

31. decembrī, plkst. 7 Vecā gada dievkalpojums ar dievgaldu.

Jaunieši, kas vēlas 1966. g. mājā iesvētīties, lūgti pieteikties.

OTAVA

Otavas latviešu ev.-lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

ASV BAZNĪCAS

NJUJORKA

12. decembrī, pl. 11 Jonkeros māc. A. Ozols, Bronksas sk. eglīte; pl. 2 Betlemes baznīcā ar dievgaldu māc. R. Zariņš, dāmu komitejas kafija un K. Pētersona ref. „Inku kultūra un vērojumi latīņu Amerikā."

ČIKAGA

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tel. WA 2 - 2248. Māc. V. Līventāls, tālr. WE 3 - 9326.

LOSANDŽELOSA, KAL.

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudze, 2450 Griffin Ave., L. A. Mācītāja telefons PO 9-8879.

AURORA

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

KLĪVLENDA

Klīvlendas latviešu ev. - lut Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 213th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

OKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

BURLINGEMA, KAL.

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. - lut. baznīcā, 45 un H ielā.

Santa Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā, 1368 Pauline Blvd.

CANADA

PĀRLIECINAITIES, VAI JŪSU PAVALSTNIECĪBA IR LIKUMĪGI REĢISTRĒTA!

Jums daudzreiz sava Kanadas pavalstniecība ir jāpierāda ar dokumentiem. Ir svarīgi, lai tie jums būtu kārtībā. Noteikti pārliecinaities, vai tas tā ir!

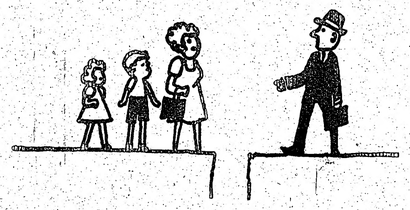

Piemēram, kopš 1947. gada 1. janvāra precēta sieviete automatiski neiegūst Kanadas pavalstniecību, ja vīrs to ir ieguvis. Pavalstniecību ieguvušu pilsoņu bērni (ja vien tie nav dzimuši Kanadā) nekļūst par Kanadas pavalstniekiem, pirms viņu vecāki vai aizbildņi nav tiem pavalstniecību pieprasījuši.

Jūs varat uzzināt, kā Kanadas pavalstniecība iegūstama, rakstot tuvākai tiesu iestādei, kas piešķir Kanadas pavalstniecību. Vai arī, ja tas jums ērtāk, jūs pieprasījumus varat iegūt, rakstot uz adresi:

The Registrar of Canadian Citizenship,
Department of Citizenship and Immigration,
Ottawa, Ontario

Tiesu iestādes, kur piešķir Kanadas pavalstniecību, atrodas:
Moncton, N.B., Montreal, P.Q., Ottawa, Toronto, Hamilton, St. Catharines, Kitchener, London un Windzor, Ont., Winnipeg, Man., Edmonton un Calgary, Alta. un Vancouver, B.C.

J. R. Nicholson (paraksts)
Pavalstniecības un Imigrācijas Ministrs

DĀVINIET LAIKRAKSTU LATVIJA AMERIKĀ SAVIEM DRAUGIEM ZIEMAS SVĒTKOS JO VIŅI PAR TO PRIECĀSIES LASOT!

Maksā: Pasūtinot uz Eiropu ..... $10.00 gadā
Maksā: Amerikas kontinentā ..... $12.00 gadā

Lūdzu izsūtiet laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ uz šādu adresi:

M. Mrs. Miss .....
Adrese: .....
Pilsēta ..... Valsts .....
Pasūtinātājs: Mr. Mrs. Miss .....
Adrese .....
.....
Pievienoju samaksai: $ .....

(Šo pievienoto dāvinājuma kuponu var izmantot tikai abonenti)

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

Katru svētdienu — Sauciens no Golgatas dievkalpojumi ar priekšnesumiem pl. 7 vakarā Latviešu namā. Visi laipni ielūgti.

11. decembrī — pl. 8 vak. Čikāgas piecīšu koncerts Igauņu namā, 958 Broadview Ave.

11. decembrī — plkst. 18.30 Latviešu namā Latviešu virsnieku apvienības Kanadā atceres vakars. Ieeja pret ielūgumiem.

12. decembrī — pl. 12 dienā Bērzainē, Mednieku īpašumā, speciālas Ziemsvētku tītaru šaušanas sacensības.

12. decembrī — pl. 11.30 — 750 gadu „Māras zemes" jubilejas dievkalpojums Newman kluba kapličā. Pl. 5 vak. Latviešu namā tēva S. Škutāna referāts ar sekojošu koncertu.

18. decembrī — DV Ziemsvētku eglīte DV namā bērniem plkst. 2 p. p., pieaugušiem plkst. 7 vak.

18. decembrī, pl. 7 vakarā Westbury viesnīcā (Yonge un College krustojumā) Dr. ing. N. Rozenauera godināšanas vakars sakarā ar 75 gadu jubileju.

19. decembrī — pl. 3 p.p. Walmer Rd. baznīcā — Ziemas svētku ieskaņa mūzikā. T. Jaunzeme (soprāns), P. Geistauts (baritons), A. Grigale (ērģeles), Latviešu baptistu draudzes koris un bērnu koris A. Purva vadībā.

30. decembrī, pl. 8 vak. Latviešu namā Reliģiski - ētisku pārdomu vakars. Māc. R. Ekšteins.

31. decembrī — pl. 9 vak. Jaungada sagaidīšana Latviešu namā. Rīko Latviešu nams A/S.

1966. g.

2. janvārī — Latviešu skolas Eglītes vakars.

15. janvārī — Latviešu namā tradicionālā LMĶM kluba Zaķu balle.

22. janvārī — plkst. 7 vakarā Sv. Andreja baznīcas telpās TLTA ģimnazija rīko gadskārtējo Draudzīgā aicinājuma sarīkojumu.

29. janvārī — Latviešu namā Preses Balle — LPB Kanadas kopa.

4. februārī — Nakts latiņu kvartālā, studentu karnevāls 958 Broadview Ave., Igauņu namā.

11. februārī mākslinieku vienības „Latvis" gadskārtējais karnevāls Columbus zālē.

26. februārī — Daugavas Vanagu karnevāls Latviešu namā.

16. aprīlī — pl. 8 vak. Sv. Andreja latv. ev.-lut. draudzes koŗa 14. gadskārtējais koncerts Sv. Andreja baznīcā.

30. aprīlī — gadskārtējais vīru koŗa Viesturs koncerts ar balli Latviešu namā.

HAMILTONA, ONT.

11. decembrī — pl. 7.30 Strēlnieku vakars HLB namā, 16 Queen St. N., groziņu vakara veidā.

22. janvārī — pl. 7.30 HLMMK balle „Salc zaļais mežs" Rainbow zālē, Sanford un King ielu stūrī.

Mums vajadzīg

Šis ir lūgums visiem Lieltoronto pi
dzība novērst nelaimes gadījumus
mēnesī ir ļoti liela satiksme un ma

Esiet par paraugu drošībai un

- Brauciet un ejiet ar li
- Ja brauciet — dalietie
- Ja ejiet — nogaidiet lī
- Naktīs valkājiet vai n
- Iepērcieties dienas ga

Dāviniet Ziemsvētkos sveštauties

Prof. Alekša Rubuļa

LATVIAN LITERATUR

lai palīdzētu popularizēt Latvijas v

Cena $ 7.00

Dabūjama

DV grāmatnīcā

491 College St., Toronto 4, On

kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvajā pa

S. & G. TIRE SERVI

459 Roncesvalles Ave., To
Tel.: LE 4-6602

Pārdodam: DOMINION ROYAL, GOODRICH augstākās kvalitātes ziem
arī RITEŅUS par vairumtirdzniecī

- Vulkanizējam un atjaunojam jūsu
- Elektroniska riteņu balansēšana. Atvērts no

līdz piektdienai līdz 8 vakarā. Sestdienās līdz 5
ZEMAS CENAS. GARANTĒTS DARBS. Latviešien

JAUNĀKĀS SKAŅU PLATES

svētku dāvanā

Bruno Skulte—GANIŅŠ BIJU, Rapsodija par la
dziesmām; otrā pusē 7 latviešu tautas dzie

Hi Fi $4.50 — Stereo $5.50

Garīgu dziesmu dienas KONCERTS Bukskau
Baptistu apv. koŗi.

Hi Fi $4.50 — Stereo $5.50

LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS UN DE
A. Kivlenieka iedz., paša kokles pav.
Hi Fi $5.00

Dabūjamas DV Grāmatnīcā
491 College Street, Toronto 4, C
Ontario dzīvojošiem + 3% P.S.T. Izsūtām ari

Ievērojamākais svētku dāvanā

Ja jums ir šie lielie darbi, tad jums arī ir jums pašam un mājas košumam

Aspazija — DRĀMA — LIRIKA — PROZA
3 lieli sējumi, kopā 1840 lpp.

LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PASAKAS
5 sējumi, pāri 1600 lapp.

R. Blaumaņa — KOPOTI RAKSTI
12 sējumi, pāri 3840 lapp.

R. Blaumaņa — DRĀMA UN KOMĒDIJA
100 gadu piemiņas izdevums, 1120 lapp

G. Štāla — LATVIEŠU BALETS

T. de Frisa biogr. rom. — REMBRANTS, I-I

Dr. Andersona — CROSS ROAD COUNTRY — LATVIA

A. Gulbja biogr. rom. — Z. A. MEIEROVICS, I. II.

nupat iznākušās:

K. Ieviņa rom. — SAULES DĀRZĀ

J. Kontera — VĪRI UN SIEVAS, PUIŠI UN sakāmvārdu, parunu un mīklu izlase

Šigada lielākais notikums mūsu literatūrā ir rom. SAULES DĀRZĀ un Aspazijas vienīg RUDENS LAKSTĪGALA iznākšana.

Un desmitiem citu latviešu un cittautu klas rātūras izdevumu — pieprasiet cenrāžus.

Jaunā izdevumā iznācis TEIKU I sēj. reize tagad atkal dabūjami pilni komplekti.

SPECIĀLI ZIEMASSVĒTKIE
pasūtinot minētās grāmatas, kā prēmijas pilnīgi saņemat citus visjaunākos, citus visretākos un dau vērtīgus izdevumus. Pieprasiet cenrādi.

LATVJU GRĀMATA, P.O. Box 3
Waverly, Iowa

A nozīmē ACADIAN

pirmais dzērienu sarakstā (izvēlīgiem dzērējiem, protams)

ACADIAN viskija un džina maigās, sātīgās garšas izcelsme slēpjas Jaunskotijas vēsturiskajā Annapolisas ielejā.

Tur, ielejas koši zaļajās nokārēs, iegūst īpašas kvalitātes labības šķirni, ko slavina vīndedžu meistari.

Tīrais, svaigais ūdens nāk no dziļiem pazemes avotiem . . . dzidrs un ledains.

Viskija baudītājs, kas to zina (tāpat džina cienītāji), vienmēr pieprasa ACADIAN firmas dzērienus.

Liec ACADIAN pirmā vietā *savā* sarakstā šodien.

ACADIAN DISTILLERS
BRIDGETOWN, NOVA SCOTIA

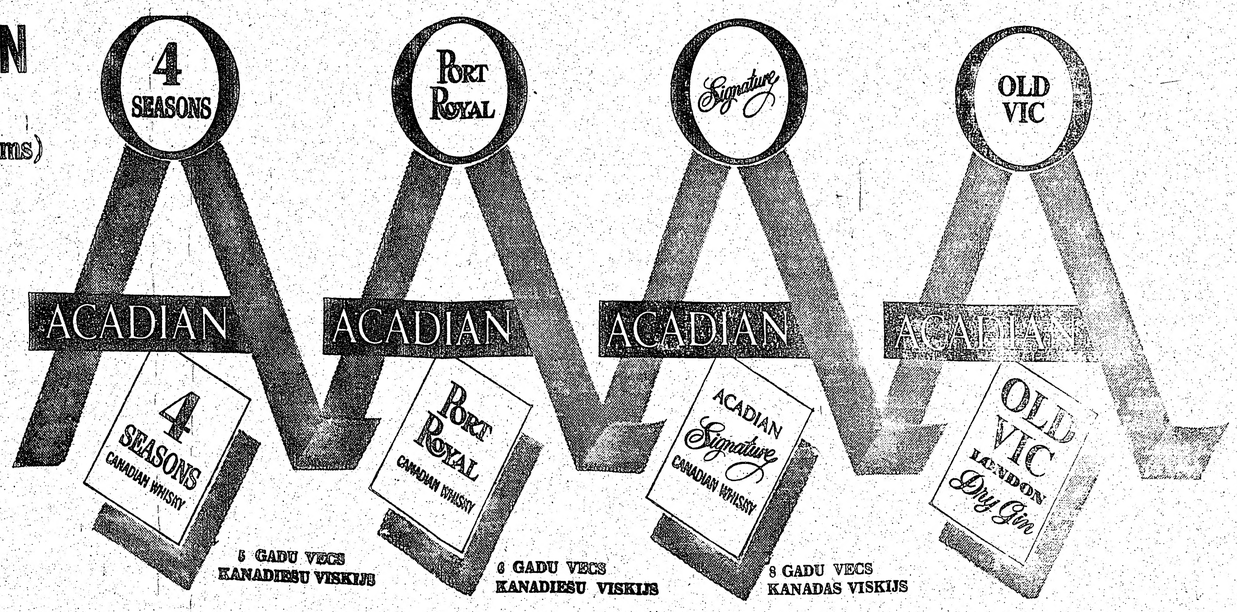

5 GADU VECS KANADIEŠU VISKIJS
6 GADU VECS KANADIEŠU VISKIJS
8 GADU VECS KANADAS VISKIJS

...V. 214th St. Fairview Park, 44126.

OKLANDE
...ālā luterāņu baznīcā, 215 ...way Ave.

TĪRLINGEMA, KAL.
...lingemā, Lutheran Church ...e Good Shepherd, 301 ...pgame Ave.

SAKRAMENTO
...ramento, Sv. Krusta ev. ...īcā, 45 un H ielā. ...nta Rosā, Betlemes baz... Tupper ielā 733.

ANN ARBORA
...kalpojumi Redeemer lut. ...ā, 1368 Pauline Blvd.

DĀVINIET
LAIKRAKSTU
...TVIJA AMERIKĀ
...AVIEM DRAUGIEM
ZIEMAS
SVĒTKOS
...VIŅI PAR TO
...IECĀSIES
LASOT!
..... $10.00 gadā
..... $12.00 gadā
...ERIKĀ uz šādu adresi:

...u var izmantot tikai

...ndārs
...cembrī — pl. 9 vak. Jaun... sagaidīšana Latviešu na... Rīko Latviešu nams A/S.
...vārī — Latviešu skolas Egļ... vakars.
...nvārī — Latviešu namā tra... ionālā LMM kluba Zaķu ...le.
...anvārī — plkst. 7 vakarā Sv. ...dreja baznīcas telpās TLTA ...nazija rīko gadskārtējo ...udzīgā aicinājuma sarīkoju...
...anvārī — Latviešu namā ...ses Balle — LPB Kanadas ...ba.
...bruārī — Nakts latiņu kvar... ā, studentu karnevāls 958 ...odview Ave., Igauņu namā.
...ebruārī mākslinieku vienības ...atvis" gadskārtējais karne... ...s Columbus zālē.
...ebruārī — Daugavas Vanagu ...rnevāls Latviešu namā.
...prilī — pl. 8 vak. Sv. Andre... latv. ev.-lut. draudzes kora ...gadskārtējais koncerts Sv. ...dreja baznīcā.
...prilī — gadskārtējais vīru ...a Viesturs koncerts ar bal... Latviešu namā.

HAMILTONA, ONT.

...decembrī — pl. 7.30 Strēlnie... ...vakars HLB namā, 16 Queen ... N.„grozīņu vakara veidā. ...anvārī — pl. 7.30 HLMMK ...ūle „Salc zaļais mežs" Rain... ...w zālē, Sanford un King ie... ...stūrī.

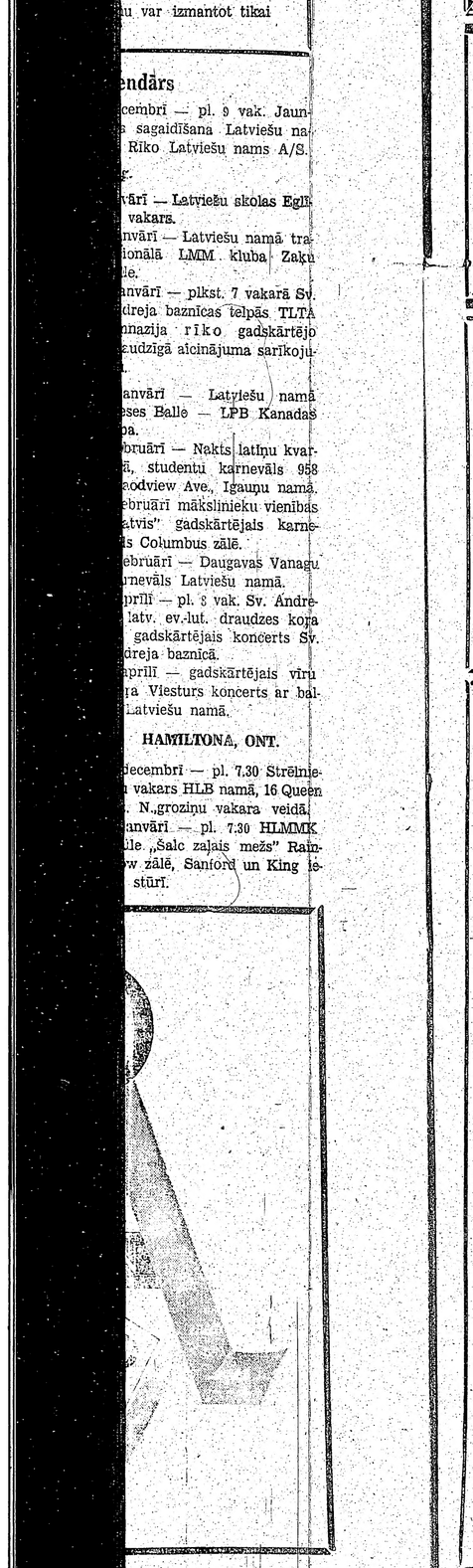

Mums vajadzīga Jūsu palīdzība

Šis ir lūgums visiem Lieltoronto pilsoņiem. Mums vajadzīga JŪSU palīdzība novērst nelaimes gadījumus un saglabāt dzīvību decembrī. Šinī mēnesī ir ļoti liela satiksme un maz dienas gaismas stundu.

Esiet par paraugu drošībai un ierosiniet to darīt arī citiem.

1. Brauciet un ejiet ar lielāku uzmanību.
2. Ja brauciet — dalieties ceļā. Laipnība paglābs dzīvību.
3. Ja ejiet — nogaidiet līdz nākošām zaļām ugunīm.
4. Naktīs valkājiet vai nesiet kaut ko baltu.
5. Iepērcieties dienas gaismā.

Metropolitan Citizens' Safety Council

Pag. gadā Ontario 1424 personas zaudēja dzīvību satiksmes negadījumos, ap 55.000 tika smagi ievainoti. Visvairāk negadījumu parasti notiek decembrī, kad ielas slidenas, apledojušas un satiksme liela tuvo Ziemsvētku dēļ. Pilsētas iedzīvotāju drošības padomes vārdā Ziemsvētku vecītis un Ontario slēpotāju karaliene Nansija Holta aicina visus pilsoņus palīdzēt novērst negadījumus, braucot, ejot un ar iepirkumiem steidzoties uzmanīgāk un piesardzīgāk.

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto

LAIKS IZMEKLĒT GRĀMATAS PAŠIEM UN DĀVANĀM DRAUGIEM

IZVĒLIETIES KĀDU NO ŠĪM GRĀMATĀM!

J. Sarma — RŪSA, romāns	$ 3.80
E. Kārkleja — VAI ATZĪSTIES?	$ 4.25
A. Iksens — GANU ZEŅA PRIEKŠ un BĒDAS	$ 2.60
KROKODIĻU MEDNIEKU GAITAS	$ 6.00
A. Iksens — MAROKAS BAIGAIS, poēma	$ 1.75
T. Tomsons — DRĀMATISKĀ SEPTĪMA	$ 2.60
Aida Niedra un Andrievs Salmiņš — MELNĀS PLŪMES PIE SARKANĀM LŪPĀM, stāsti	$ 3.80
F. Dostojevskis — NOZIEGUMS UN SODS, I, II, III	$ 3.90
E. Brastiņš — MŪSU DIEVESTĪBAS TŪKSTOŠGADĪGĀ APKAROŠANA	$ 2.40
E. Freimanis — DUMPJU DŪDAS, dzejoļi	$ 2.80
J. Miesnieks — VĪZIJAS un ĪSTENĪBA, dzejoļi	$ 3.00
N. Lečmanis — ZVAIGZNE LOGĀ, dzejoļi	$ 1.50
A. Neboisa — LAIKMETA DRUPAS	$ 3.00
A. Rasa — NAKTS DRĪZ BŪS PAGĀJUSI, noveles	3.50
Alb. Spoģis — PIRMĀS VIJOLĪTES, dzejoļi	$ 2.50
P. Ziedīņš — TRĪS KOMĒDIJAS	$ 2.50
Fr. Dziesma — LĪVZEME, lirisks tēlojums	4.00
Andr. Eglītis — LĀSTS, dzeja	4.25
K. Kurbads — SILU ŠALKAS, dzeja	2.80
Ed. Sināts — DZIMTENES ATBLĀZMA, dzeja	3.00
A. Švābe — INTELIĢENTI, romāns	3.80
A. Austriņš — PUŠELNIEKI, stāsti	3.50
J. Miesnieks — — KVIŅĶU KALNS, noveles	4.50
A. Andersone — AUGSIM LATVIJAI (skolas grām.)	1.50
P. Aigars — GĀJIENS UZ TAUTIESA NAMU, dzejas	$ 3.20
L. Pērļupe — PUTNS ČAULĀ, stāsti	3.50
T. Zeltiņš — TILTU ATJAUNOTĀJI, romāns	4.50
E. Kore — JĀŅU VAINAGS, stāsti un noveles	3.80
A. Vilnis — RĀJIENS SIRDĪ, dzejas	3.20
A. P. Mierkalns — JAUNATDZIMŠANA, dzejoļi	3.50
Velta Toma — MŪŽĪGĀ SPĒLE, dz. izlase	2.95
Zeiboltu Jēkabs — LIKTENIS, romāns	3.90
Zeiboltu Jēkabs — BARONS BUNDULS, romāns	3.90
Hilda Vika — LIELĀ SLĀPE, stāsti	3.00
Valentīns Pelēcis — RIETĀ, dzejoļi	3.80
Vilis Veldre — DZĪVE PIE JŪRAS, vērojumi	3.80
Aina Kraujiete — ES ESMU VASARA, dzejoļi	3.60
Verners Tepfers — SENATNEI UN MĀKSLAI, apceres	4.20
Ernests Aistars — AIZA, romāns	3.80
V. Cika un A. Šmits — SPORTA SMAIDS, fragmenti	3.90
Vilhelmine Balodis — DZEJU IZLASE	3.50
Ed. Ozoliņš — SVEŠVĀRDU VĀRDNĪCA	5.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTAS DZEJAS	7.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTI STĀSTI	4.50
Edv. Tūters — PĒDAS SNIEGĀ, dzejoļi	3.50
D. Biskaps — JAUNO SIRZŪ LIKTEŅI, atmiņu stāsts	$ 4.80
Fr. Skuja — ZELTA RAKTUVES, vēst. romāns	$ 4.00
JŪLIJS FELDMANIS	$ 3.80
ASPAZIJAS LIRIKA (izlase)	$ 6.00
ASPAZIJAS DRĀMA I daļa	$ 8.60
Latviešu tautas teikas un pasakas II d.	$ 7.50
L. Druva — PA SAULAINĀM TEKĀM, illustr. izd.	$ 3.50
O. Ritums — ABC — ES IZKRĀSOJU (bērniem)	$ 1.00
A. Rasa — CEĻA MEKLĒTĀJI, rom.	$ 3.50
E. Ardenss — ROBI PARADĪZES VĀRTOS, rom.	$ 4.50
M. Stāraste - Barvika — PINTIŅU CIEMS, bērnu gr.	$ 2.80
Īru pasaka — RŪĶIS UN GOVS, ill. bērnu grāmata	$ 1.75
A. Niedra — HOLIVUDAS KLAUNS, romāns	$ 3.80
P. Jēgere-Freimane — CILVĒKS DOMĀ - DIEVS DARA	$ 4.25
B. Senkēviča — ZIEDOŠAIS ĒRKŠĶIS, stāsti	$ 3.50
G. R. Kurdell — EUROPE'S GREATEST EXODUS, rom.	$ 5.95
Pasūtinot pa pastu, pieskaitāt 25 ¢ pasta izdevumiem.	
M. Bukšs — ATMIŅAS UN ATZIŅAS par Latgales kultūru	$ 4.00
M. Bukša — DIE RUSSIFIZIERUNG IN DEN BALTISCHEN LAENDERN	$ 4.00
M. Bukšs — SKICES UN DOKUMENTI — par Latgales tapšanas laikiem	$ 3.00
H. Laurinoviča — GRYMSTOŠOS SALENAS	$ 4.00
Fr. Treasuns — FABULAS	$ 3.00
Andr. Eglītis — KAD TU ACIS IZSLAUCĪSI, TĒVZEME, dzej.	$ 5.00
K. Ķezbers — USMAS ZĒŅU DĒKAS	$ 2.80
K. Ķezbers — SAPNIS PAR ROZI, romāns	$ 3.50
A. Lasmanis — CERIBAS UN VILŠANĀS	$ 4.20
O. Lācis — MĒS UN VIŅAS	$ 3.00
V. Eglītis — KASTAĻAVOTS, dzeja	$ 2.80
Edv. Mednis — DVĒSLES DUMPO, romāns	$ 4.00
O. Rūsis — GONĒRS UN VIŅA BARS, romāns	$ 3.20
P. Klāns — SAFARI	$ 5.70
V. Kārkliņš — KURZEME	$ 3.80
R. Blaumanis — DRĀMA UN KOMĒDIJA	$12.60
A. Lūsis — REDZIET, KĀDS CILVĒKS, KĀDS DIEVS	$ 3.25
J. Širmanis — ĢELZIS UN MISIŅS	$ 3.80
A. Grīns — TOBAGO	$ 4.50
Morjē — JAMAIKAS KROGUS, romāns	$ 3.60
J. Rainis — UGUNS UN NAKTS	$ 5.00
Z. Maurina — PAR MĪLESTĪBU UN NĀVI, esejas	$ 3.60
A. Michelsons — MŪKSALAS BRĀĻI, romāns	$ 3.80
D. Rogas un S. Ciruļa — ĀBEĢE — bērniem	$ 1.60
K. Ieviņš — CIŅA AR SIEVIETI, romāns	$ 4.00
J. Rinks - J. Oss — LATVJU TAUTAS DEJAS, 1, 2, 3	$ 3.00
T. Ķeniņš — DZEJNIEKA DZĪVE UN GARS — Liriska svīta 5 daļās soprānam, baritonam, jauktam korim un ērģelēm	$ 2.00
J. Dravnieks — ANGLISKI - LATVISKĀ vārdnīca	$ 5.00
I. Grebzde — TE NU ES ESMU, romāns	$ 4.00
Zeiboltu Jēkabs — ŪDENS BURBUĻI, romāns	
A. Ozols — VIŅA VĀRDI BIJA VARENI, Jēzus māc.	$ 2.50
T. Manns — AVANTURISTA FELIKSA KRULLA ATZĪŠANĀS	$ 4.50
J. Sarma — UPURIS, stāsti un noveles	$ 3.50
J. Jaunsudrabiņš — TA MUMS IET, aut. adr, vēstules	$ 4.20
Prāv. St. Mozga — SVĒTO DZĪVE	$ 5.80

DV GRĀMATNĪCĀ, 491 College St., Toronto 4, Ont.

Dāviniet Ziemsvētkos sveštautiešiem

Prof. Alekša Rubuļa

LATVIAN LITERATURE

lai palīdzētu popularizēt Latvijas vārdu

Cena $ 7.00

Dabūjama

DV grāmatnīcā

491 College St., Toronto 4, Ont.

kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvajā pasaulē.

PASŪTĀM

naudu uz LATVIJU

US $10.- pret 9 jauniem rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pērējām summām 10%. Saņemšana 14-21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.

DV SAIMNIEKU NODAĻA, 491 College St., Toronto 4, Ont.

470 College St., Toronto.

WA 1-3924.

OPTIKIS LUNSKY

S. & G. TIRE SERVICE

459 Roncesvalles Ave., Toronto

Tel.: LE 4-6602

Pārdodam DOMINION ROYAL, DUNLOP un GOODRICH augstākās kvalitātes ziemas riepas, kā arī RITEŅUS par vairumtirdzniecības cenām.

Vulkanizējam un atjaunojam jūsu vecās riepas.

Elektroniska riteņu balansēšana. Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai līdz 8 vakarā. Sestdienās līdz 5 pēcpusdienā.

ZEMAS CENAS. GARANTĒTS DARBS. Latviešiem ATLAIDE.

ĀBOLUS UN ĀBOLU SULU

PIEDĀVĀ no savas farmas bušeļos sākot ar $1.50. (Dažādas šķirnes)

27 Thorncliffe Ave., Toronto 6,

HO 1-2593

JAUNĀKĀS SKAŅU PLATES — svētku dāvanām

Bruno Skulte—GANIŅŠ BIJU, Rapsodija par latviešu ganu dziesmām; otrā pusē 7 latviešu tautas dziesmas.

Hi Fi $4.50 — Stereo $5.50

Garīgu dziesmu dienas KONCERTS Bukskauntijā — Baptistu apv. koŗi.

Hi Fi $4.50 — Stereo $5.50

LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS UN DEJAS, A. Kivlenieka iedz., paša kokles pav.

Hi Fi $5.00

Dabūjamas DV Grāmatnīcā

491 College Street, Toronto 4, Ont.

Ontario dzīvojošiem + 3% P.S.T. Izsūtām arī pa pastu.

FRANK VASS BA

ADVOKĀTS - NOTĀRS

263 College ielā, Toronto. (pie Spadina Ave.)

TEL. WA 2-6112, 2-6111.

IGAUŅU OPTIKIS

J. RATAS

169 Danforth Ave. HO 5-6251.

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTĒM. ZEISS STIKLI.

Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

Ievērojamākais svētku dāvanām

Ja jums ir šie lielie darbi, tad jums arī ir kaut kas jums pašam un mājas košumam.

Aspazija — DRĀMA — LIRIKA — PROZA 3 lieli sējumi, kopā 1840 lpp.	$25.80
LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PASAKAS 5 sējumi, pāri 1600 lapp.	$39.00
R. Blaumaņa — KOPOTI RAKSTI 12 sējumi, pāri 3840 lapp.	$48.60
R. Blaumaņa — DRĀMA UN KOMĒDIJA 100 gadu pieminas izdevums, 1120 lapp.	$12.60
G. Štāla — LATVIEŠU BALETS	$ 9.60
T. de Frisa biogr. rom.—REMBRANTS, I-III	$ 6.80
Dr. Andersona — CROSS ROAD COUNTRY — LATVIA	$12.50
A. Gulbja biogr. rom. — Z. A. MEIEROVICS, I. II.	$ 8.00

nupat iznākušās:

K. Ieviņa rom. — SAULES DĀRZA	$ 5.60
J. Kontera — VĪRI UN SIEVAS, PUIŠI UN MEITAS sakāmvārdu, parunu un mīklu izlase	$ 2.80

Šīgada lielākais notikums mūsu literātūrā ir K. Ieviņa rom. SAULES DĀRZĀ un Aspazijas vienīgā romāna RUDENS LAKSTĪGALA iznākšana.

Un desmitiem citu latviešu un cittautu klasiskās literātūras izdevumu — pieprasiet cenrāžus.

Jaunā izdevumā iznācis TEIKU I sēj. reizē ar V, un tagad atkal dabūjami pilni komplekti.

SPECIĀLI ZIEMASSVĒTKIEM pasūtinot minētās grāmatas, kā prēmijas pilnīgi par brīvu saņemat citus visjaunākos, citus visretākos un daudzus citus vērtīgus izdevumus. Pieprasiet cenrādi.

LATVJU GRĀMATA, P.O. Box 332, Waverly, Iowa

VAJADZĪGI

GALDNIEKI bungalovu būvēšanai.

Darbs visai ziemai.

Zvanīt pēc pl. 6.30 vak. 225-2816, Toronto.

ŽANIS SALA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.

Tel. LE 4-1403, Toronto.

Vai esat nokārtojuši abonementu?

Daba ir kā liela bilžu grāmata, ko pats Dievs uzšķiris un ļauj mums skatīt Viņa brīnumainos darbus.

Grāmata maziem un lieliem bērniem!

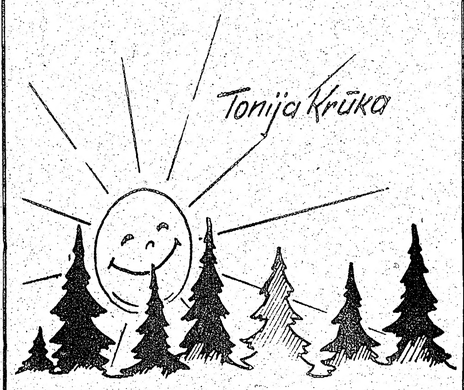

SILAĪNES MEŽS RUNĀ

koku, putnu, dzīvnieku, rāpuļu un kukaiņu sarunās klausoties, cilvēku bērni uzzina daudz noslēpumu un pārsteigumu par meža un apkārtnes iemītnieku dzīvi un tās likumiem, kas pamatoti uz dabas zinātniskām patiesībām.

Gudrās, viltīgās Vecmāmiņas Kuplastes un mazdēla Rudausiša dēkas, sienāža Simaņa varonība, glābjot Silaines skudru ciemu no varmācīgajiem uzbrucējiem, aklo kaprotāju skudru pulkiem, nedarbnieces vārnas Melnsvārces un viņas radu uzbrukums pūču Plataču lizdai, stirnas Vieglkājas brīnumainais stāsts par jaunajiem ragiem, bišu ķēniņienes Medainītes valsts stingrā iekārta un vēl daudzi citi brīnumaini stāsti lielajiem un mazajiem lasītājiem ne tikai patīkami pakavēs laiku, bet dos iespēju dziļāk izprast un ieskatīties dzīvās dabas noslēpumos.

Grāmatas apmērs — Mazputniņa lielumā.

Pasaku notikumi attēloti krāsās.

Izteiksmīgais un bagātīgais ilustrējums —

Astridas ROBEŽGRUNTNIECES mākslinieciskais devums.

Grāmatas izdevējs — apgāds DAUGAVAS VANAGS

GRĀMATA PIEPRASĀMA DV GRĀMATNĪCĀ, 491 COLLEGE ST., TORONTO 4, ONT.

CENA $2.80

Grāmattirgotājiem atlaide.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

dabūjamas DV grāmatnīcā

491 College Street, Toronto 4, Ont.

Ģen. O. Dankers — Lai vēsture spriež tiesu, atmiņas	$4.50
A. Šilde — Bez tiesībām un brīvības	$7.50
I. Grebzde — Māsas, rom.	$6.00
Z. Maurina — Trimdas traģika	$5.50
J. Plaudis — Ložmetēju rota, rom.	$4.00
A. Bērziņš — Unpunished Crime	$5.75
A. Dziļums — Aklā ezera velns, rom.	$5.00
Dz. Zeberiņa — Cepumi — kā nekad!	$5.50
H. Bells — Biljards pusdesmitos, rom.	$4.00
I. Gubiņa — Gandrīz karaliene	$4.00
G. Janovskis — Bez ceļa, impresijas	$3.50

SPORTS

LSAK VĒLĒSANAS UN — ATMIŅAS PAR SĀKUMU

Svētdien, 12. decembrī, plkst. 11 no rīta Latviešu namā Toronto pulcēsies sporta darbinieki un sportisti, lai ievēlētu valdi Latviešu sporta apvienībai Kanadā. Sapulces darba kārtība šāda: 1) sapulces amatpersonu vēlēšanas, mandātu pārbaude un dienas kārtības pieņemšana; 2) iepriekšējā protokola pieņemšana; 3) valdes un revīzijas komisijas ziņojumi; 4) sporta kopu ziņojumi; 5) budžeta un reģistrācijas nodevu noteikšana; 6) valdes un revīzijas komisijas vēlēšanas; 7) jautājumi, priekšlikumi, ierosinājumi.

Pirmais latviešu sportistu un sporta darbinieku kongress Kanadā notika Toronto pirms 14 gadiem — 1951. gada 27. maijā. Reģistrēto sportistu un sporta darbinieku skaits toreiz bija 105. Pirmā latviskā sporta kopa bija nodibinājusies divus gadus iepriekš Hamiltonā, sekoja sportistu organizēšanās Toronto pie latviešu YMCAs. Reizē bija nodibināts arī kontakts ar lietuviešiem un igauņiem, un jau 1950. gadā Toronto bija notikuši baltiešu sporta svētki. Pirmais latviešu vīriešu volejbola meistarsacīkšu finmāls notika tā paša gada 30. septembrī, kad Toronto latviešu YMCA ar J. Cinovski, H. Kiršu, R. Simsonu, E. Lipomani, P. Bernātu un V. Galviņu ierindā uzvarēja Londonu, kuŗā spēlēja V. Denisons, B. Gajevskis, O. Stirājs, H. Blaubergs, H. Briksnis un J. Leišelnieks. Toronto toreiz uzvarēja favorizēto Londonu ar 15:7 un 15:6. Londona turpretim uzvarēja sieviešu volejbolā, bet Hamiltona izcīnīja Ontario latviešu meistartitulu basketbolā. 1951. gadā jau notika latviešu meistarsacīkstes vīriešu un sieviešu volejbolā un vīriešu basketbolā Kanadas mērogā, kad Toronto uzvarēja vīriešu un sieviešu volejbolā, bet Montreala basketbolā. Latviešu rosība izpelnījās atzinību arī ārpus Kanadas dzīvojošo latviešu sporta darbinieku vidū, un pa pastu pienāca tagad jau mirušā A. Pukinska dāvana uzvarētājam basketbolā — basketbola bumba, bet sveicienus bija sūtījuši basketbolisti Šulcs, Vītols, Berģis, Ģērmanis un Bukovskis.

Pirmās Kanadas latviešu meistarsacīkstes basketbolā un volejbolā notika Toronto un bija radījušas lielu interesi latviešu sabiedrībā. Skatītāju vidū bija arī Latvijas ģenerālkonsuls Braisons, bet balvas bija dāvinājusi YMCA, Latviešu biedrība, DV un grāmatrūpnieks V. Ziediņš. Pirmās sacensības notika vīriešu volejbola finālā starpā, kad Toronto YMCA (Simsons, Lipomanis, Cinovskis, Ernsons, Zunde un Galviņš) uzvarēja Montrealu (Zommers, Sprudzenieks, Lukstiņš, Priedītis, Sperlings, Zemnickis un Kurcigs) ar 16:14 un 15:5. Sieviešu volejbola finālā Toronto LSK (Nesaule, Kirša, Lazda, Višķere, E. Ozoliņa un V. Balode) uzvarēja Montrealu ar 15:5 un 15:7. Montrealas sastāvē spēlēja Pinka, Apine, Stelpe, Jansone, Lukstiņa, Graudiņa un Lasmane. Negaidīti spraiga kļuva basketbola finālspēle, kuŗā Toronto zaudēja Montrealai ar 52:53, kaut vēl 2 minūtes pirms spēles beigām veda ar 6 punktiem. Montrealai uzvaru izcīnīja: Zommers, Priedītis, Sprudzenieks, Kraulis, Lukstiņš, Šperlings, Zemnickis un Kurcigs, Toronto sastāvā bija Miezītis, Ploriņš, Simsons, Šķiliņš, Cinovskis, Litavnieks, Denisovs, Pērkons un Ozoliņš.

Pirmo Kanadas meistarsacīkšu vadība bija priekšzīmīga un atradās enerģiskā Toronto LSK vadītāja Šteinharda rokās.

Ž. Zentiņš

JAUNS TONIS . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

Pad. savienība paliks ar „baltu vesti", jo atrazdamās Latvijas „kaimiņos", tiešu dalību „revolūcionārajā kustībā un iznākumā nav ņēmusi. Reizē ar to atkrīt arī teze par Baltijas valstu okupāciju. Nebūs ilgi jāgaida, kad ar šādu „revolūcionāru" izskaidrojumu pildīsies brīvās pasaules grāmatu krātuves, un topošā inteligence par pārmaiņām Austrumeiropas telpā būs spiesta informēties pēc šiem meliem. Otrkārt,— šāds vēstures pēdu tulkojums vajadzīgs arī tai paaudzei, kas pašreiz Latvijā uzaug. Liecinieki aizejot veļu valstībā, arvien mazāk paliek to, kas no personīgās pieredzes var stāstīt, kāda bijusi patiesība. Tādēļ jaunatnei Latvijas vēsture mācāma boļševikem patikamā un nekompromitējošā izskaidrojumā. Reizē ar to sperts jauns solis uz priekšu sociālistisko tautu savstarpējās tuvināšanās un bagātināšanās virzienā. Jaunatnei Latvijā būs jāmācās, ka ar latviešu tautu pat savas šķietamās brīvības laikā cīnījusies, lai atgrieztos lielās „māmuļas" klēpī. Tā jaunatnē iznīcina pašapziņu un pretestības gribu, kas raksturīga brīviem cilvēkiem.

Zināmā mērā smieklīgi, ka ar šo jauno Latvijas vēstures koncepciju boļševiku ideologi sāk nu taustīties arī ap trimdas tautu. Lai uzskļūram tikai šāgada „Dzimtenes Balss" 33. numuru (un citus), kuŗā Pēteris Blaus, viens no pirmajiem komūnistu līdzskrējējiem 1940. gadā, saldā un romantiskā stilā, it kā stāstot pasaku par sepiņiem kazlēniem, zem virsraksta „Kā tas notika" pačalo „dažas atmiņas par 1940. gada revolūciju". Savādi tikai, ka Blaus pirms mutes atvēršanas neiepazīstas pamatīgi ar savu šefu izteikām. Ja A. Pelšem revolūcija uzvarēja „bez asins izliešanas un miera ceļā", tad Blauam jau turpat pirmajās rindkopās pasprūk „asiņainas sadursmes ar nogalinātiem un ievainotiem".

Kam nu ticēt? Nevienam, ņemot TASSa 1940. gada 17. jūnija oficiālajam paziņojumam (sk. „Jaunākās Ziņas" 1940. g. 17. jūnija nr.), kuŗā dažos teikumos sausi un bez sentimenta dokumentēts vienīgi pareizais 1940. gada „revolūcijas" izskaidrojums: „Bez kavēšanās nodrošināt padomju karaspēka daļu brīvu ielaišanu Latvijas territorijā." Šajā 445 vārdu garajā dokumentā nav ne zilbes, kas liktu spriest, ka Latvijā „nobriedusi revolūcija". Tieši otrādi: bez izpušķojumiem padomju oficiālais ziņu organs pieteic kādas suverēnas valsts okupāciju bez jebkādiem piekšnoteikumiem. Par šo atklāto valodu varam TASSam izņēmuma kārtā būt pateicīgi, jo mūsu rokās ir dots vairogs, ar kuŗu drošāk varam atvairīt katru mēģinājumu viltot Latvijas vēstures patiesību.

P.G.

MŪSU LAIKRAKSTA atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos.

Premijas cilvēku medniekiem

Laikā, kad kristīgā pasaule pamazām ieiet Ziemsvētku noskaņā, kas nes mieru un cilvēkiem labu prātu, Austrumberlīnē, netālu no kauna mūŗa, komūnistu mašīnpistoļu lodu ķerts, atkal saļima kāds nezināms bēglis: cilvēks, kas cita nekā nevēlējās, kā būt brīvs un dzīvot brīvībā. Četru gadu laikā, t. i., kopš Berlines kauna mūŗa uzcelšanas, šādā veidā par brīvību savu dzīvību atdevuši vairāk nekā 60 krievu okupētās Vācijas iedzīvotāju. Lai šķērsotu šo komūnistu mākslīgi radīto robežu, kas Vāciju dala divās dažādās valstīs, vajadzīga ne tikai izdoma, drosme un atjautība, bet arī laime. Tas nozīmē, ka laimīgs var būt tas bēglis, kuŗu „demokratiskās Vācijas" robežsargs izliekas nepamanījis vai, atklājot uguni, mēģina mucēju neträpīt. Tā kā robežsargi lielāko daļu ir vācieši paši, tad liekas, ka šāda „neredzēšana" vai „netrāpīšana" būtu pati par sevi saprotama lieta. Diemžēl, tas tā nav, jo sarkanās varas aparāts izdomājis velniškīgu kārtību, lai arī robežsargs, kas dzirdētu savas sirdsapziņas balsi, netaisītu izņēmumu. Strādnieku un zemnieku valsts sargātāji paklausībai piespiesti divējādā veidā: ar sodiem un atzinību.

Komūnistiskie ideologi robežsargiem, kas pa lielākai daļai ir jauniešu vecuma, vispirms mēģina ieskaidrot, ka ir liels gods un priekšrocība „turēt acis vaļā" par „sociālistisko miera nometni," lai imperiālistiskie agresori neaizkartu šīs nometnes robežas. Bet ar laiku izrādījās, ka iespaidošana vārdiem vien uz robežu sargātājiem lielu iespaidu neatstāja. Tā meklēja un atrada radikālas metodes. Karavīru, kuŗš tīši vai netīši aizšāvis bēglim garām, nekavējoties nodod stingrai izmeklēšanai, kuŗā rekonstruē stāvokli šaušanas brīdī, lodes virzienu un bēgļa atrašanās vietu. Pārbaudītas tiek arī attiecīgā karavīra sekmes šaušanas vingrinājumos vai notikušās sacensībās. Tāpat stingrai izmeklēšanai padota robežsarga pēdējo mēnešu izturēšanās, izteicieni, sarunas u. t. t. Agri vai vēlu šāds plaši ievadīts process atrod karavīra dzīvē kādu vāju vietu, un „vainīgajam" jāatbild tautas tiesas priekšā, kas parasti beidzas ar ļoti smagiem sodiem. Šādā kārtā robežsargs, kas nepieder pie tās šaurās grupas, kas sevi skaita par pārliecinātiem komūnistiem, nonāk lielā konfliktā pats ar sevi. No vienas puses — sirdsapziņa, kas liedz šaut uz saviem tautas brāļiem, no otras — represijas, kas draud par noziedzīgās pavēles neizpildīšanu. Pie šīs grupas pieder karavīri, kas ļoti grūtos apstākļos (sarkaniem robežposteņiem vienmēr jābūt diviem kopā) izmanto pirmo iespējamo izdevību, lai dotos rietumu virzienā.

Bet „demokratiskās tautas armijas" politiskie virsnieki atraduši kādu citu veidu, kā iespaidot rakstūrā un domās nekompliecētus cilvēkus. Ir radīta vesela prēmiju sistēma atzinībai par izjauktiem civiliedzīvotāju bēgšanas mēģinājumiem. Parastā kārtība ir tāda, ka par katru notvertu bēgli attiecīgais robežsargs saņem apmēram 30 austrumu marku. Ja bēgļu notveršanā apstākļi bijuši sarežģīti, tad arī prēmija var palielināties. Šī balva var izteikties arī kā īpašs ārpuskārtas atvaļinājums. Prēmija un atzinība ievērojami pieaug, ja robežsargs bēgli sašāvis resp. ievainojis. Attiecīgais „varonis" tad pirmām kārtām saņem ordeni „Par priekšzīmīgu robežapsardzības dienestu," kā arī naudas dāvanu no 50—100 austrumu marku apmērā.

Protams, robežsargam agri vai vēlu rodas jautājums, kas gan tie par cilvēkiem, kuŗi mēģina „strādnieku paradīzi" pamest, kaut arī šāds mēģinājums saistīts ar nāves briesmām. Lai šāds jautājums būtu pareizi atbildēts un izskaidrots, par to rūpējas padlitvirsnieki politiskās audzināšanas stundās. Politiskie audzinātāji vācu „tautas armijās" karaviram tad ieskaidro, ka cilvēki, kas mēģina nelegāli Vācijas „demokratisko republiku" atstāt, bez izņēmumiem ir krimināli vai asociāli elementi, sabotieŗi, kā arī imperiālistu aģenti. Šajās politisko zinību stundās ne vārda nemin par to, ka bēgļi ir vienkārši cilvēki, kuŗiem nav vairs iztuŗams komūnistiskais režīms. Ar šādu izskaidrojumu nākamajiem robežsargiem tiek dots līdz morālisks pamatojums un attaisnojums ikvienu, kas mēģina tikt pāri mūrim Berlīnē vai austrumu joslas robežai, apcietināt dzīvu vai nošaut bez žēlastības. Un polītvirsnieks nekavējas daudzināt, ka šādas „cilvēku medības" gala rezultātā dod kāroto atvaļinājumu, medaļu, vai naudas balvu.

P. G.

ANGLIJAS NEUZŅĒMĪBA . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

spēku. Ja militārā situācija izrādīsies Rodēzijai nelabvēlīga, Smits piedraudējis ar Karības spēkstacijas uzspridzināšanu, atraujot elektrisko jaudu Zambijai, apstādinot tās kaparrūpniecību un iedragājot tās saimniecību.

Britu kopvalsts ministrs Botomlejs, kas pag. nedēļas otrā pusē ar angļu aviācijas vienībām ieradās Zambijā, nedomā, ka Karibas spēkstacijai draudētu iznīcināšanas briesmas. Botomlejs daudz vairāk baidās no angļu karaspēka iesaistīšanas spēkstacijas apsardzībai Rodēzijas pusē. Šādu angļu rīcību Rodēzijas melnie varētu uzskatīt par naidīgu žestu pret Smita valdību un sākt vispārēju sacelšanos, kas savukārt varētu izvērsties rasu cīņā.

Pašreizējie notikumi Rodēzijā liecina, ka ministru prezidents Smits par piekāpšanos un atkāpšanos nedomā, bet nepieciešamības gadījumā nolēmis cīnīties. Viņam draud nesalīdzināmi lielākas briesmas no Āfrikas apvienības nekā no Anglijas,kas vienpusīgo Rodēzijas neatkarību būtu vienkārši piedevusi un ar laiku aizmirsusi. Āfrikas kontinentā Rodēzija uz palīdzību var cerēt tikai no vienas valsts — Dienvidāfrikas, kas ar savu piespiedu apartheida politiku ir gājusi cauri tādām pašām pasaules uzskatu mazgātavām kā tagad Rodēzija. Savas politikas un nepiekāpības dēļ Dienvidāfrika atrada par nepieciešamu izstāties no britu kopvalsts nāciju saimes. Bet nebūtu jābrīnās, ja Rodēzija izveidotos ar daudz lielākām diktatūras tendencēm nekā Dienvidāfrika. Tagadējās krizes sākumā ministru prezidents Smits pārņēmis arī aizsardzības un ārlietu ministru pienākumus, Rodēziju tikpat kā pārvēršot diktatūrā, kuŗai var pareģot tikai īslaicīgu pastāvēšanu.

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to popularizē. Vai Jūs esat saviem draugiem uzdāvinājuši prof. A. Rubuļa „Latvian Literature?"

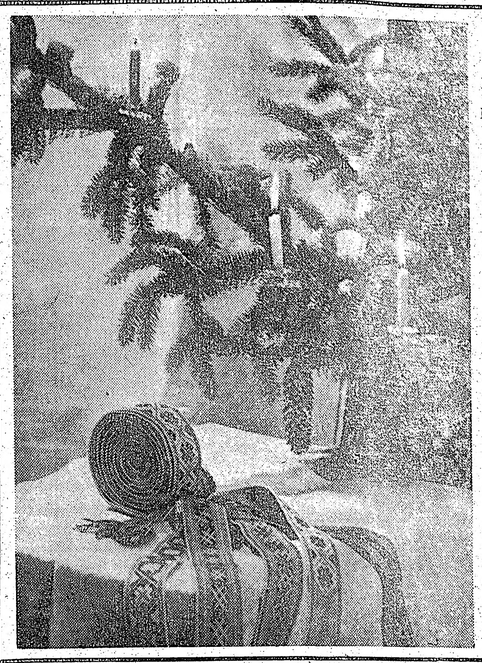

IEGĀDĀJIETIES DAUGAVAS VANAGU IZDOTĀS

latviskās Ziemsvētku apsveikumu kartītes

Tās dabūjamas visās DV nodaļās, apvienībās un kopās, kā arī DV grāmatnīcā 491 College St. Toronto 4, Ont. Canada.

Pastkartītes iespiestas uz laba papīra 4 krāsās un maksā, ieskaitot aploksni, 20 c. gabalā. Atkalpārdevējiem: atlaide. Vairumtirgotājiem kartītes pieprasāmas DV KV apr. daļas vad. A. KVĒPAM, 176 Hopedale Ave. Toronto 6, Ont. Canada.

Politiskās piezīmes

Ziemeļvietnama neizrāda ne mazākas vēlēšanās uzsākt sarunas kara izbeigšanai, — Ņujorkā uzsvēra ASV ārlietu ministrs Rasks. Pad. savienības iejaukšanos pašreiz cenšas panākt Anglijas ārlietu ministrs Stjuarts, kas viesojas Maskavā.

AN ģenerālsekretāram Utantam šoruden vispār neesot bijis tieša sakara ar komūnistu Hanoju. Bet, vadoties no sekmēm, kādas bijušas dažādajām valstīm (komūnistus un kreisi neitrālos ieskaitot), kuŗas gribējušas palīdzēt Vietnamas kara izbeigšanā, bijis jānāk pie atziņuma, ka komūnisti kara pārtraukšanā nav ieinteresēti. Vašingtona nav vienīgā, kas pārliecināta, ka Ziemeļvietnama vairs nevar pati izšķirties, bet katru Hočimina soli kaŗa un miera jautājumā nosaka komūnistu Ķīna.

☆

Visā Vietnamas konflikta laikā Dienvidvietnamā nav atradušies tik daudz Ziemeļvietnamas rēgulārās armijas karavīru kā pašreiz. Dienvidvietnamā iefiltrēti vismaz 9 komūnistu pulki, 4 tikai pēdējo dienu laikā. Tas nozīmē, ka amerikāņiem pretī stāv jau 20.000 ziemeļvietnamiešu. Četri jaunpienākušie pulki operējot tikai 60 jūdžu no galvaspilsētas Saigonas.

Pag. nedēļas otrā pusē Saigonā komūnisti uzspridzināja kādu amerikāņu un dienvidvietnamiešu karavīru apdzīvotu viesnīcu, partizāniem uzbrūkot ar automatiskiem ieročiem, rokas granātām, dinamītu un kādu spridzekļiem pielādētu kravas mašīnu. Nogalinātas vismaz 10 un ievainotas turpat 200 personas. Līdzīgas komūnistu pārdrošības notikušas jau agrāk. Pag. gada 24. decembrī komūnisti uzspridzināja amerikāņu virsnieku apdzīvoto Brinka viesnīcu: divi amerikāņi toreiz zaudēja dzīvību, 107 ievainoto vidū bija 65 amerikāņi. 30. martā uzbrukumu piedzīvoja ASV sūtniecība: 2 amerikāņi un 20 vietnamiešu nogalināti, 190 ievainoti. 25. jūnijā komūnisti pārsteidza Maikāna peldošo restorānu; 43 personas zaudēja dzīvību, 80 ievainoja. 11. augustā partizāni uzbruka Dienvidvietnamas prefektūrai, nogalinot 5 un ievainojot 15 policistu. Un 2. oktobrī par mērķi bija izraudzīts policijas apmācībām lietotais Saigonas stadions.

☆

Pag. nedēļā Radžastanā atkal notikušas Indijas un Pakistānas armijas vienību sadursmes, kuŗas militārie lietpratēji vairs nevēlas par parastiem pamiera pārkāpumiem, bet pieraksta tām jau daudz nopietnāku raksturu. Indijas armijas vadība sadursmēs vaino Pakistānu, kas Radžastanā sākusi ievērojamu spēku koncentrēšanu, artilēriju un tanķus ieskaitot. Nedz Indija, nedz Pakistāna vēl nav turējušas par vajadzīgu paklausīt pamiera noteikumam atvilkties uz 5. augusta pozicijām. Kā viena, tā otra puse joprojām atrodas kaŗa laikā iegūtajās territorijās. Janvāŗa sākumā Taškentā paredzēta Indijas ministru prezidenta Šastri un Pakistānas prezidenta Ajuba Kāna tikšanās, kuŗā ar Pad. savienības starpniecību pārrunās eksplozīvā pamiera jautājumus.

☆

No Kubas uz Miamī sācis darboties amerikāņu finansētais gaisa tilts, kas līdz turpmākam katru mēnesi atbrīvos Kastro no 3000—4000 izsalkušām, ar viņa komūnismu neapmierinātām mutēm. Vienošanās Kubas bēgļu jautājumā tomēr nenozīmē attiecsmju uzlabošanos starp Vašingtonu un Havanu. Kādā runā pag. nedēļas nogalē Kastro nodeklarēja, ka Kuba sūtītu savus brīvprātīgos pret amerikāņiem Vietnamā, — ja vien šādu Kubas palīdzību prasītu.

☆

Tikai pirms neilga laika Pad. savienības un Austrumvācijas manevros tika pieaicinātas arī Polija un Čechoslovakija. Šiemsatelītiem Maskava gribot dāvāt palielinātu uzticību Austrumeiropas aizsardzībā, tai pašā laikā no līdzīgiem pienākumiem atbrīvojot vairākas padomju divizijas, kas nekavējoties sūtītas uz Tālajiem austrumiem — uz Pad. savienības robežu ar komūnistu Ķīnu.

Vienlaicīgi ar militāro Polijai pēkšņi piekritusi arī ievērojamāka politiskā loma. Polija oficiāli paziņojusi, ka vairs neuzņemsies samierinātājas lomu krievu un ķīniešu ideoloģiskajās domstarpībās, tā atklāti nostājoties Pad. savienības pusē. Poļi Pekingai pārmet komūnisma vienotības graušanu Vietnamas aizsardzībā, nepareiza komūnisma ceļa izvēli, kā arī liegšanos piedalīties vispasaules komūnistu kongresā kopēju problēmu iztirzāšanā.

Ir parasts, ka jubilejās pasniedz dāvanu kopā ar kādu kartītes novēlējumu. Vienkāršākais veids, kā šādu kartīti dabūt, ir to iegādāties veikalā. Kādas dāmas 50 gadu jubilejā Ņudžersijā apsveikuma kartīti bija pagatavojis mākslinieks, veltījot vienas nedēļas darbdienu vakarus šī darba veikšanai. Apsveikums izskatījās kā glezna, kas ielogota tautiskā prievītē. Lieki teikt, ka apsveikuma saņēmējs par to bija patīkami pārsteigts.

Lielā izvēlē MOTTON FURS ļoti mērenas cenas

349 Roncesvalles Ave. TORONTO

Tel. LE 5-1393

Lithuanian parcel service

BALTIC EXPORTING CO.

Ar šo paziņojam, ka ar 1965. g. 1. decembri mūsu jaunā adrese ir 480 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ont. tel. 531-3098.

Jaunākā skaņu plate 12"LP

LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS

paša kokles pavadījumā iedziedājis

Antons KIVLENIEKS

Pieprasīt lūgts 964½ Bloor St. W, Toronto 4, Canada

Cena $5.— Ont. prov. + 15 c OST

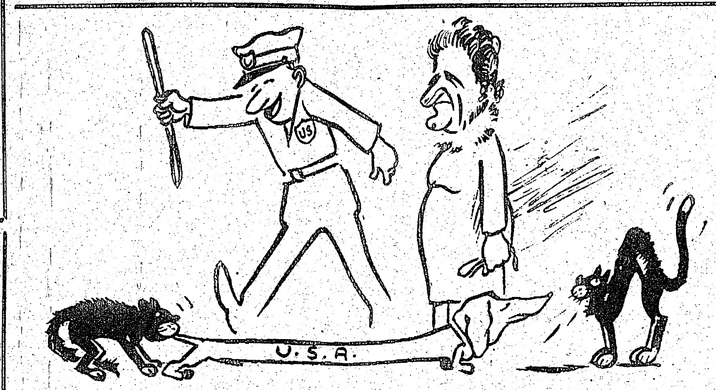

Pēc 15 pagrīdes gadiem ASV komūnistu partijas „sarkanais runcis" ar augstākās tiesas lēmumu atkal parādījies atklātībā.
Piedodiet kaķītim, viņš taču nekā jauna nodarīt nevar. Ed. Keiša karikatūra LA

Skaņu plates

LP — 33 1/3 RPM

Pēteris Lielzuika, tenors — Par katru stundu $4.50

1. Par katru stundu, Mocekļi, Lūgšana, Tu augstais Dievs, Latvju bāru dziesma, Aglona.

2. Visspēcīgais, Visvarenais, Lūgšana, Šūpļa dziesma, Gaisma un Lūgšana no kantātes Tēvijai Erģeļu pavadījumā.

Vera Leinvēbere, klavieres $5.25
Jāzepa Vītola — Variācijas,
T. Ķeniņa — Sonāta.
+ 3% P.S.T.

Dabūjamas DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

LATVIAN MUSIC

Divas jaunas skaņu plates, kuŗas visi daudzina.

LP 13

Lāčplēšu dziesma. Tikai viena dziesma. Seglo, māsiņ, kumeliņu. Brīnos es. Pasaciņa. Bālais mēness! / Daugaviņa, māmuliņa. Piebaldzietes precinieks. Rīga dimd. Pūt, vējiņi. Ak tu mazais akotiņis. Visi mani radi raud. Tumša nakte, zaļa zāle.

LP 028

Mirdzi kā zvaigzne. Vēl tu rozes plūc. Jaunībai. Lauztās priedes. Komponistam. / Apaļais mēness. Maza, maza meitenīte. Latvju polka. Krauklīts sēž ozolā. Audēju deja. Pie niedrītes laivu sēju. Es redzēju jūriņā.

Paklausaities! Pēc tam arī jūs tās slavēsit!

Dabūjamas Daugavas Vanagu Grāmatnīcā

491 College Street, Toronto 4, Ont.

$6.00 + 18¢ P.S.T.